

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

A politikai helyzet.

Budapest, január 20.

Napok, sőt hetek óta minden borkorban arról suttognak, hogy a magyar kormányzásban válság van. A kabinetnek hol egyik, hol másik tagjáról híresztelik, hogy állása meggingott s kalandos kombinációkkal mulattatják egymást az emberek, hogy most már mi következik?

Tagadhatatlan, hogy a külső jelek olyanok, hogy azokból egy kis jóakarattal ki lehet olvasni a kabinet válságát. Mindenki tudja, hogy a magyar politikai élet egész jövőjére elhatározó problémák, mint állandó nyílt kérdések, tág teret engednek a bizonytalanságnak és a habozásnak. Wekerle, a magyar miniszterelnök, hosszabb kihallgatáson volt a királynál. Őt követte gróf Andrássy Gyula; utóbb pedig gróf Apponyi Albert meghívása jutott nyilvánosságra. Ebből a sűrű miniszterjárásból táplálkozik azoknak a fantáziája, akik a politikai helyzetet súlyosnak és

bizonytalannak rajzolják. A miniszterek egymást követő audienciájából önmagában azonban még nem lehet ilyen sötétnek rajzolni a prognosztikont. Az csak természetes, hogy ha a király nagyjelentőségű döntés előtt áll, sorra kikérdezi a tanácsosai véleményét. Minden komplikált politikai kérdésben való határozás előtt ezért máskor is egymást követték a miniszteri audienciák. Am az ilyen kihallgatások máskor sem voltak föltétlenül beköszöntő válságok előhírnökei. Ezért most is felesleges és téves volna ilyen messzemenő konzekvenciákat fűzni hozzájuk. Elégedjünk meg annak a megállapításával, hogy a helyzet komoly, mert Bécsben a király és a magyar kormány együttes elhatározásával nehéz kérdések fölött kell határozni.

Azt mindenki tudja, hogy a nehéz kérdések közt első helyen a közös bank jövője szerepel. A függetlenségi párt tudvalevőleg semmi esetre sem hajlandó ennek a közös banknak a szabadalmát meghosszabbítani. A függetlenségi párt pedig nemcsak a koalícióban túlyomó majoritás, hanem a Háznak is abszolút többsége. Erre tekintettel a kormány vállalta a szolidaritást a kartelbank formulájával. Ha a kartelbank számára sikerül megnyerni a bécsi ütközetet, az ellentétek maguktól elsimulnak.

A bonyodalmak középpontja így a bank jövője. Hogy a kormányoknak milyen eredményeket sikerül ebben a tekintetben elérnie, az még a jövő titka. Reméljük, hogy Bécsben méltányolni fogják azt a lojális magatartást, melyet a függetlenségi párt az állami szükségletek ellátása s a kormányzás békés lehetősége tekintetében eddig tanusított. Meggyőződésünk azonban, hogy akármi legyen Bécs álláspontja, azt, hogy a mai bonyolódott helyzet akut válsággá legyen, mindenáron meg kell akadályozni. Azzal remélhetőleg fenn is, lenn is mindenki tisztában van, hogy ezuttal részleges válságról nem lehet szó, csak az egész kormány válságáról. Ennek a kormányoknak minden egyes tagja minden kérdésben teljesen szolidáris többi minisztertársaival s így csak arról lehet szó, hogy vagy sikerül valamelyes megoldást találni, mely mindenkit kielégít s akkor az egész kormány mai összetételében helyén marad, vagy nem és akkor a kabinet a maga teljességében bucsút vesz állásától. Hogy mit jelent ez, azzal mindenki tisztában van. A mai kormány a közvélemény túlyomó többségének meggyőződését reprezentálja. Utána semmiféle összetételű kabinet nem arrogálhatja magának azt, hogy a nemzet többsége áll a háta mögött. Kossuth, Apponyi, Andrássy, Wekerle után, akik ma Magyarország elis-

Találkozás egy firenzei estén.

Írta: Barabás Atala.

(Utánpótlás tükör.)

I.

Itáliába utaztak. A leányt valami belső hang készítette az ő lelkével harmonizáló meleg, lágyvonalú tájak felé, ahol gyengéden susognak a tengeri szellők s az örökös nap sugarát oly melegen simogatja a fáradt ember arcát, mint egy jó anya a gyermekéét.

Egy vidám férfi kísérte az anyát és a leányt az uton, a leánynak egy tárgyhatatlan kérése. S míg a leány álmodozva nézte a rohamó vidékeket, a férfi élénken mulattatta az anyát. Neki többnyire csak ez a szerep jutott.

Már átrobogtak a Karszt zord sziklái; átsuhantak napfényes városokon, zugó tengeren, a fekete gondolák klasszikus városán is át, mikor végre a városok városába: Firenzébe érkeztek, ahol minden nagy emlékek külön templom van építve. Itt telepedtek meg hosszabb időre.

A via Micheli di Lando egyik villájában laktak. A leány: Denise, egy hírneves művésztől, Torinotól tanult festeni. A leány gyorsan haladt előre s tán anyja örült legjobban, ha leányának egy-egy jól sikerült képe a tárlatokon megjelent. Fiatalkorában benne is lappangott valami bizonytalan, ki nem forrt művészi érzék, melyet ő azonban nem vett oly komolyan, mint leánya. Azért minden művészetnél főbbre becsülte azt a német bárót, aki őket ide kísérte. A termé-

szet rendje szerint a mamák ősi kötelességét végezte csak, amikor leányának jelentkező partiet megbecsülte.

Amikor a Cascade sporttelepéről, vagy bevásárlásokról hazaértek a báró már a szalonban várt rájuk. Denise sokszor unottan fogadta, de ő ezt ahig vette észre, mert naivul törhetetlen hűsége még önértetét is elnyomta. S fájának kellemetlen, szívós kintartásával szegődött folyton a leány mellé.

II.

Egy ezüstösen világos este Denisének az a gondolata támadt, hogy felmenjenek a hegyek közé. Elindultak hárman. Denise szerette a hegyeket, amiknek a hűvös légköréből a meleg, lila párákba burkolt várost nézte. Temetői ciprusok, fehér olajfák bólogattak feléjük a Szt.-Miniato-hegyen, ahonnan átmentek a gyönyörű Boboli-kertbe. A grották, vizesékek között jártak. Az Apollósobor mögött a magnoliák árnyékában ezüstös-lila és sárga reflexek vibráltak a tejszíni holdfényben. Mintha csupa opálkövel lett volna kirakva az út.

Amíg a leány mindenben gyönyörködött, abban is, amit más észre se vett volna: az anyja s a báró fáradtan követték s még a távoli konyhákban kiáradó olajszagot is étvágygerjesztőnek találták a sok járkálás közben.

Amint a csucsra értek, alattuk az ódon művészváros terült el. A Palazzo Vecchio csipkés tornyából mélan kongott az óraütés. Távolabb a toscanai síkság iriszerdeje lengett, illatozott. Denisének úgy tetszett, mint-

ha a hullámzó virágtengerben misztikus tájak usztak volna mindig távolabb... S a messzeségben, mintha nagy szenvedélyek küzdöttek volna egymással: viharzó bánatok, pihenő, nagy örömök nyugalmaival...

— Érti-e, érzi-e azt, amit én? — szolt halkan a leány, mintha önmagának beszélt volna.

— Ha a természet tulságosan szép, vannak lelkek, akik ilyenkor hirtelen elmúlnak, bánatosak lesznek.

— Nagyon szép ez az este — szolt kissé meghatóttan a férfi, de én nem érzek ilyent soha!

Ez a felelet megdöbentette a leányt, zavarólag hatott rá. Lassan leült a csobogó halastó kőpárkányára s némi daczal, mint valami rendkívüli lelkiváltozás előtt szokott az ember, izgatott lelkesüléssel szolt:

— Ez az atmosfera itt minden embert magihlet, azért minden ember többé-kevésbé művész itt. Lássá, ebben a környezetben érzem az igazi életnek hívó szavát. Küszöbére léptem valami nagyinak, fenségesnek. Megunt, puha életem kerítésa túl valahonnan az élet zugását hallom, mely hatalmas, mint a Karszt felett a bóra. Ott kívül zokog, nevet, harszol az igazi élet. Oda vágyom én is. Eltépek minden lánczot, ami az eddigi tepedéshöz fűzött.

— Nem szeretem a sablont. Nem szeretem a hétköznapokat, se időben, se emberekben. A rám erőltetett körülmények között, a társaságban elvesztetem önmagamot, mert aszerint tettem, amit az előirt. De én megutáltam azokat a korlátokat, amikben ed-

mert vezéregyéniségei, csak egy olyan szürke, semmitmondó csoport következhetik, amelyik mindenre készen vállalja a legfelsőbb ordrét, de idelenn talajt nem talál, hogy abban meggyökereszkedjen. A nemzet választása könnyű, amikor a mai helyzet és egy semmit sem hozó darabont, vagy új életre galvanizált szabadelvű próbálkozás közt kell döntenie. De azt hisszük, hogy odafönn Bécsben sem habozhatnak a választással sokáig. Csak nemrég volt alkalmuk tapasztalni, hogy ez ellen a nemzeti többség ellen semmiféle kormányzás sem lehet békés és állandó eredményű Magyarországon.

Azok, akik legfelsőbb helyen csinálják a magyar politika szövevényét, jobban tudhatják, mint mi, hogy mivel lehet elhárítani a válságos összegabalyodást. Mi csak arra helyezük a súlyt, hogy ezt mindenáron el kell háritani. Hogy ha momentán nehézségek vannak a bankkérdés megoldásában, ám halasztható el akkorára, amikor a paktumban foglalt többi föladatra alkalmas megoldást találtak.

Az országnak békére van szüksége. A közel multban tapasztaltuk, hogy egy krónikus válság milyen romboló hatással van a közélet egész vonalán. Tapasztaltuk azt, hogy a nemzeti küzdelem hosszú bizonytalansága alatt milyen rohamosan indultak zúllásnak a magyar állam gazdasági és kereskedelmi érdekei. Odajutottunk, hogy Magyarország kereskedelmi szerződéseit el sem akarták ismerni a külföldön, valutánk megromlott, papírjaink rohamosan estek, egész hiteléletünk megingott. Ennek a válságnak alig kezdjük kiheverni a mostoha következményeit. Ilyen körülmények között — akik a mai bonyolódott helyzet kibontakozásában szerepet játszanak, vegyék tudomá-

sul, hogy Magyarország békét akar. Békét, minden tisztességes, elfogadható áron.

Az adóreform.

Budapest, január 20.

Közgazdasági életünk egyik előkelő tagjától kaptuk ezt a nagyérdéki véleményt Wekerle adójavaslatairól:

Az kétségtelen, hogy egész adórendszerünk eddig szegényletes volt, s hogy Wekerlének azok a javaslatai, amelyeket ma kezdett a képviselőház tárgyalni, a legmodernebb alapelveken épülnek fel. Ezt a két tényt hangos szóval kell hirdetni ma, mikor a polgárság egy része olyan elkéseredetten tiltakozik ezeknek a javaslatoknak törvényerőre emelése ellen.

Roszbabb, méltatlanabb, igazságtalanabb adórendszert, mint a miénk, kulturállamban elképzelni nem lehet, s ha Wekerle rögtön nem is tud minden bajon segíteni, s ha vannak is még reformra szoruló adónemek, sőt ha a mostani javaslatokon is sok pótolni és javítani való van is, kétségtelen, hogy korszakos munka ez a reform, és sem nem igazságtalan, sem nem rosszindulatu.

Vázsonyi Vilmos, aki az adózás elleni mozgalomban vezető szerepet játszik, ma a javaslatok ellen nagy beszédet mondott a képviselőházban. Anélkül, hogy a beszéd kritikáját akarnám ezúttal, hisz az hiteles szövegben kezeim közt nincs, s rá vagyok utalva az esti lapok kivonatos és esetleg téves ismertetésére, mégis egyetlen mondatára reflektálni akarok. Vázsonyi azt mondja ugyanis, hogy igazságos csakis az az adózás volna, mely a jövedelmet venné egyetlen adózási alapul, tekintet nélkül, hogy miből ered ez a jövedelem. Talán a laikusokat ez a szép tétel lelkesedéssel töltheti el, de mindenki, aki állampénzügyi kérdésekkel szakszerűen foglalko-

zik, tudja, hogy ez teljesen romantikus álláspont, és teljesen keresztülvihetetlen. Mert igaz ugyan, hogy a jövedelemadó a legmodernebb adónem, hisz individualizálva lévén, igazán nem egyéb, mint a modern szociológiai elveknek az adózásra való átvitele, de mint egyedüli adónem teljesen kivihetetlen. Teljesen kivihetetlen pedig nálunk, ahol az adózó polgárok még évtizedek múlva sem fognak arra a kulturális fokra eljutni, hogy a reáladók mellőzhetőek lennének s teljesen az individualizált jövedelemadó képezhetné az egyenes adóbevételek gerincét. És sehol, még Angliában és Franciaországban sem tudta a kormány elérni azt, hogy az általános jövedelemadó legyen az egyenes adók alapja. Nálunk pedig teljesen levegőben uszó utopia.

Egyáltalán tévedés azt hinni, hogy Wekerle ezekkel a javaslatokkal végleges reformra gondolt volna. Hisz nem is összes egyenes adóink reformjára terjednek ki ezek a javaslatok, hanem csakis a kereseti adóra, a tőkeamat- és járadékadóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára, a földadóra, a házadóra, s a jövedelemadóra. De van még egy csomó egyes állami adónk, amely marad a régi állapotban. Ilyen például a hádmentességi díj, a szállítási adó, a vadászati és fegyveradó, a betegápolási pótdadó, a nyereségyadó stb.

Igaz, hogy ezek az adónemek aránylag kisjelentőségűek, de ha Wekerle célja nem csak a kiáltó igazságtalanságok, aránytalanságok, és méltánytalanságok megszüntetése, hanem egy teljes adóreform lett volna, akkor semmi esetre sem mellőzte volna ezeket az adónemeket sem a reformjavaslatából. De ez idő szerint Wekerle egy radikális reformra nem is gondolhatott. Az időpont nem alkalmas arra. Hisz előbb egész gazdasági életünket kellene reformálni, mert az adóelveknek teljesen simulniuk kell a

dig életem. De végre megtalálom igazi éneket s vágyaimat akarom követni akkor.

— Nem értem. Magyarázza meg. Sohasem hallottam magát így beszélni, — szolt a báró.

— Én pedig ismerem a maga lelkének intenczióit. Reméli, hogy az én — érdekes különöznek — mondott természetem megváltozik s a maga minden evolucziótól ment, egyhangu életmódja mellé törődik az enyém is. S ezt az időt a maga végtelen türelmével várja. No hát, csak várja! — folytatta gunyosan.

A báró jóságos, csodálkozó szemekkel tekintett rá, aztán lemondó alázattal folytatta:

— Maga fájdalmat okoz nekem. Én azt hittem, idővel maga is olyan lesz, mint helyében minden leány lenne.

— Mit ért az alatt?

— Azt hittem, bármily rosszul is bánik most velem, rangom majd mégis kielégíti.

— Oh, oh, — csufolódott a leány, — hát azt hitte maga? Ez az éppen, amiről beszélni akartam. Az a társaság, mely a mutatás, a nagyvidági élet korlátai közt forog, nem botránkozik meg, ha én magát nem szeretem, de azért felesége leszek; de kinevetne, ha csak azért nem fogadnám el rangját, kezét, mert nemszeretem. Nekem pedig semmiféle rang, semmiféle társadalmi elv nem imponál, ha még olyan ferde is.

A báró keserű gunynyal szolt: Én egy szimpla ember vagyok, aki magát nehezen érti meg. Épp azért bocsássan meg érte, de nekem kívánatosabb volna, ha olyan volna, mint a többi tucatzleány, mert így elvesz-

tem magát, — pedig a rabszolgája tudnék lenni!

A leányt elfogta valami hivalkodó büszkeség, amint a szomorú emberre tekintett.

— Lásza, én játszhatnék magával, mint macska az egérrel, s ezt maga nem veendő észre. De én nem vagyok ilyen. Sajnálom, de maga nem érdekel engem, nem ér fel velem, eszerint nem lehetek a maga felesége soha.

Én nevétségessnek tartok olyan helyzetet, melyben tudom előre, hogy leendő férjem a rabszolgám is. Én nem bábót, én egy igazi férfit keresek, aki méltó legyen hozzá, s akit nem lehet megalázni, hanem becsülve szeretni!

Oh, felejtsem el s ne kíséren többet! — szolt még türelmetlen lehangoltsággal.

E percében az anya felállt, mert az éj mindig sötétebb és csillagosabb lett. Megindultak hazafelé. Az anya a másnapi kirándulási programot akarta a báróval megbeszélni s maga mellé szolította, Denise pedig újra elmerült álmodozásába s hátramaradt.

A Ponte alla Grazia felé tartottak. Az ódon házak között rohanó carozzák élesen, majd elhalóan csilingeltek. Denise szívében titkos harmóniák szólaltak, átrezdültek a levegőn s összeesendültek az ének s a távoli mezők hangjával.

S míg a halovány képeket nézte, észrevette, az éjjeli rejtelmekben a titkos élet olyan, mint a legszebb álomban, mert félig lecsukott szemei előtt hirtelen egy fantóm suhant el. Majd megállt. Denisere nézett, lögy baritonhangon suttozta fülébe:

— Tehát ön az, akiért ma erre kellett jönnöm. Bocsássan meg, de akaratlanul minden szavát hallottam s ez a párbeszéd meg-

kezdett regényemnek egy gyönyörű fejezetet ad.

Hogy ki vagyok, ne kérdezze, mint ahogy én se kérdelem, ki ön, mert ha ismerünk egymást, ez a most keltett illuzió tán megkopna. Pedig én féltem ezt, mert úgy vagyok vele, mint a pusztán járó Saulus, akinek szívébe lövelt Krisztus égi fénye, mely belőle Szt. Pált csinált, olyan dermesztő, parancsolói lelket átformaló szózattal hatott rám az ön beszédje.

Ön az a nő, akit az igazi férfi egész életén át keres a hétköznapi hajlamokkal megáldott libácskák s a festett arczuak között.

Az őa szerelme után sóhajt az igazi férfi, melyről megérzi, hogy éppen olyan mondhatatlanul erős, mély, őszinte, méltóságos, mint a salaktól megtisztult férfi szíve.

S míg szomjas tekintettel, forró hévvel beszélt, a leány hideg, gunyos lelkében meleg indulatok fakadtak, melyek egyszerre szárayakat kaptak s fenn röppentek, mint a sas s nem fáradtam alant keringtek, mint eddig, mint ólmos, ősz idő előtt a bánatos fecskemadár. Behunyta szemét, melyekre, úgy érezte, tüzes szikrák hullanak a levegőből. S mintha most fedezte volna fel nagy szerelmét, ami eddig halott s mély titok volt lelkén, kimondhatatlan boldogan sóhajtott:

— Én istenem! Hisz magát vártam én!

A sötét cziprusok eltakarták őket, mikor a férfi megragadta Denise kezét, átható tekintet a szemébe mélyesztette s szenvedélyes komolysággal szolt:

— Oh, hisz maga is az, akit én tengerek végtelenségében, városok zugó sokaságában,

nemzet gazdasági életéhez. Néhány évtized múlva, ha az önálló vámterület megszűnik, ha nagy, produktív és versenyképes iparunk lesz, s ha a nemzet bevételeinek zöme nem a fundált jövedelmekből ered, hanem az ipari és kereskedelmi munkásságból, akkor majd szó lehet arról, hogy egy mindenre kiterjedő adóreform megvalósítására gondoljunk. Ma azonban, mikor lényegében alig fejlődött a nemzet produkciós-képessége, mert legfeljebb csak mennyiségileg, de nem egyúttal minőségileg fejlődött egy fél század alatt, a régi elvekkel teljesen szakítani nem lehet, s egyelőre addig, míg egész gazdasági életünket új alapokra nem fektetjük, a régi adónemeket is lényegükben fenn kell tartanunk.

De már maga az a tény, hogy a jövedelmi pótdadó megszüntetett, s helyette általános progresszív jövedelemadó hozatik be, erkölcsi alapokra akarja helyezni az adózásunkat. Mert mi volt eddig a helyzet? Eddig mindig panaszkodtunk, hogy adórendszerünk igazságtalan s adózásunk nem méltányos. Ha tehát fenntartanók a jövedelmi pótdadó a mai formájában, akkor ezzel az igazságtalanságokat növelnők. S ha Wekerle az összes adójavaslatokat mellőzte volna, s csak a jövedelmi pótdadót szüntette volna meg s helyette az általános jövedelemadót hozta volna be, progresszív kulcs szerint, azzal a célzattal, hogy ez a progresszív jövedelemadó a többi adónem korrekтивuma legyen, már akkor is nagy lépéssel vitte volna előre adórendszerünk igazságos kiépítését. És e mellett nem is kellett volna neki a többi adónemet reformálni, s mégis az adófizető polgárság elismerését érdemelné ki. De az kétségtelen, hogy a földadónál, a házadónál s a kereseti adónál is mélyreható és idővös reformokat tervez. Arról szó sem lehet, hogy ezek a reformok állampénzügyi szempontból visszaesést tervezné-

nek, vagy az eddigi állapottal szemben újabb igazságtalanságot involválának. A nagy felzúdulás tehát érthetetlen, ha csak azt nem tudjuk, hogy mindenki egy adóreformtól az eddigi terhek megszüntetését remélte, s most annyiban okoztak ezek az adójavaslatok csalódást, mert a középosztály eddigi terheit fentartotta.

A középosztály adóterhei nem növekedtek. Mert ha a pénzügyminiszter által közzétett adóstatistikát vesszük alapul, ahol az adó alá eső jövedelmek zöme 2000—3000 korona, akkor könnyen kiszámíthatjuk, hogy ezek a jövedelmek a javaslatok törvényerőre emelkedése után kevesebb egyenes állami adó alá esnek, mint eddig. S a panaszok oka legfeljebb csak az, hogy ez a csökkenés nem olyan nagymértvű, mint azt kezdetben remélték. De a 3000 koronán felüli jövedelmek adóterhe már növekedni fog lassu progresszivitásban. S van még egy ok a panaszra, és ebben is teljesen a pénzügyminiszter álláspontjára kell helyezkednünk. A 2000—3000 koronás átlag-jövedelem nem felel meg a való tényeknek. Olyan nagyarányú adóeltitkolás, mint nálunk, nincs sehol Európában. Természetes tehát, hogy ezen immoralitásnak Wekerle véget akar vetni az egyenes adók kezeléséről beterjesztett javaslatával. S ha a középosztály adói most egyszerre emelkedni fognak, ez nem az új adójavaslatok hibája, hanem annak következménye, hogy a valóságos jövedelmek eddig eltitkoltak, ennek folytán nem adóztattak meg úgy, ahogy ezt fennálló adótörvényeink előírták, s most, hogy a jövedelem-eltitkolásoknak végük vetetik, az adók emelkedni fognak. De emelkedtek volna a régi adótörvények szerint is, ha a valóságos jövedelmeket bevallották volna a polgárok.

Wekerle joggal mondhatta el, hogy nem emeli az adót. Mert nem hozott be új adókat s a régi adókulesokat nem

emelte, hanem leszállította. Az adóemelkedés egyedül a szigorubbán ellenőrzendő bevallások következménye lesz, ez pedig az adómorál követelménye. S miután eltitkolásokra mint jogalpra hivatkozni nem lehet, méltatlan minden vád, amely adófelemeléssel illeti Wekerlét.

Az egyes adónemekre ezúttal nem akarok kitérni, mert az már részletkérdés. Ott lehet némely módosításokról és pótlásokról beszélni. De a két főfelvet, az adókorrekтивummá tett általános és progresszív jövedelemadót, s az adóbevallások szigorú ellenőrzését fenn kell tartani, mert ez az első lépés ahhoz, hogy egy modern kulturállamhoz méltó adózásunk legyen.

A politika világából.

Budapest, január 20.

Apponyi — Kossuth képviselőjében — a királynál.

— További tárgyalások a helyzet tisztázására. —
— Megszállított válsághírek. —

A koalíciós pártok vezérei, akik egyben a kormány tagjai is, szakadatlanul nagy buzgalommal fáradoznak azon, hogy a helyzet tisztázásával biztos alapot teremtsenek annak a jövő alakulásnak, amely az általános szavazati jog életbeléptetése után fog kifejezősége. Ezt a célt szolgálta gróf Andrássy Gyula belügyminiszter tegnapi audienciája és ennek a célnak elősegítésére utazik Bécsbe holnap este gróf Apponyi Albert kultuszminiszter is.

A helyzet konszolidását célzó eme fáradozásokat a bécsiek nagy előszeretettel válságból eredőknek látják és lapjaikban ugyancsak hangoztatják, hogy a vezérek mostani kihallgatása tulajdonképpen már *ténylegesen krízist* jelent. Szerintük a pártvezetők, Wekerlét, Andrássyt és Apponyit, — akik persze egyben miniszterek is — a király kihallgatja, hogy megtudja véleményüket arról, hogy mit kell

robogó vonaton a várótermek rohanó tömegeiben, kéklő horizontok mélyében kerestem.

Nyugtalan lelkeim tüzes álmával, vagy halotthalavány reménytelenségben. Most már tudom, maga az, akit úgy óhajtott lelkem, mint a szarvas az üde forrásvizet. Az imént mondta, várt rám, megérezte engem. Kérem szeressen, szeressen maga is engem!...

S a szuggesztio hatása alatt, melyet két erős egyéniség egymás lelkére oly hirtelen tett, szavakat alig találtak érzelmeik kifejezésére. Denise csak azt érezte, hogy arcát egy forró eső éri, azután a kezeit felváltva; amíg ő boldogan könyezett.

Tovább mentek s a férfi arca egyszerre sötétre változott. Clairvoant lelke egy bizonytalan, küzdelmes jövőt sejtett-e meg, vagy a multjából már elhalt szívszorogató érzéseket keltett-e fel? Hirtelen tón maga se tudta, amikor a világhi bús s kissé léha hangján megszólalt:

— Lásd, kimondhatatlanul szeretem magat, mégis nem hiszek senkiben, semmi- ben, magában se merek egészen. Minden szépből, művészből az életben egy rész az enyém volt; minden emberi dicsőségből, nyomorból egy részt átéltem. Fáradt vagyok.

Maga így szép s jó nekem, de félek, ha elmúlik e szent óra, meggyötörné magát az én kiábrándult lelkem. Félttem önmagamtól.

Az ut mentén, ahogy mentek, a házak küszöbein tüzes szemű, lusta asszonyok, inkább heverve, mint ülve, olasz áriákat daloltak, férjeiket várva haza.

— Nézzé, — szólt a férfi, — ezek olyanok itt, mint az éjbe ejtett kábító illatu. Tüzes rózsák. Maga mellettük halvány lilium,

de jön idő, mikor mindnyájan elhervadunk a lelkesülésünk, vágyaink is s ezt nem bírnam ki. Magat mindig olyannak akarom látni, amint most, mint ma.

— Oh, hisz maga nem szeret engem, — szólt megrendülve a leány. — Csak a regényének talált bennem alkalmas médiumot. Gyönyörködni tudok lelke felfedezett bennem olyan szépségeket, melyekre eddig véletlenül nem talált. Felitta azt lelkébe, s miután a pillanat varázsa elmúlt, elmúlt szerelme is vele.

— Nem, nem, — szabadkozott a férfi hévvel, — soha nőt így, ilyen őszintén, igazán nem szerettem! S épp mivel úgy szerettem és félttem magat, teszem azt az őszinte vallomást: én nem érdemlem meg magat, engem már elrontott az élet!

S jegyezze meg, melyet e szent pillanatban mondok magának: soha se iparkodjék legintenzívebb vágyának tárgyát örökre elérni s megtartani, ha megtalálta; a boldogság a vágyban s nem a beteljesülésben van. Ahol már nincs remegő küzdelem, kétség, ott csak puha elnyugvás s kielégülés van. Nekem pedig nem szabad elnémulnom, mert én sokat és soká akarok irni magáról!

Majd remegő hangon bucsuzott a leánytól:

— Gondoljon reám néha maga is, az én világom legszebbik hősnője! Egész lelkemet öntöm a könyvbe, melyben magat megörökítem. S öt évek múlva és ebben a lelkesült pillanatban, mindig ebben az órában fogunk találkozni.

Aztán áhitatosan, hosszan kezét esőkölt a leánynak, aki szólni se birt. S elcsúszott. Denise látta, amint ez ismert költő, a Romu-

lusz és Rémusz szobra mellett levő ki traktóriába tért be, ahol zengő orgiákat szoktak ülni a bohémek legelőkelőbb titánjai. A leány kábultan nézett utána; úgy érezte, mintha a magasban járó, sziporkázva égő üstökös lett volna, mely hirtelen a sötétségbe zuhan le. Néhány virágot tépett le, ami a férfi ruhájához ért s ment anyja után még egyszer visszatérintve arra a helyre, ahol egy világot talált s világot veszített néhány perc alatt.

— Virágot szedni maradtam el, — szólt. S a megrázkódás nagy nyugalomával csendes, de végleg elbucuzott a bárótól.

Nem akarta magát többé zavartatni, mert ő már akkor tudta, mi lesz célja életének. Mély szenvedély lobogott szemében a prédikáló apostolok tekintetéből. Mintha meleg, simogató szavak lettek volna azok, melyek szólnak körülötte az eltévedt embereknek, nagy, szomorú vizeknek, komor hegyeknek, fehér szobroknak, rohanó felhőknek, s tán majd annak a szívéhez is újra eljutnak, aki miatt e mindent megindító szavak mondatnak, hogy a csapszék gőzétől elborult homlokot felderítse, s a szilaj gondolatoknak megfélemező állandó, tiszta lendületet adjon...

Mikor a Porta Románán át a via Machiavellin házukhoz már közel jártak, a leány szívszakadva gondolt az írora, míg az anya, aki a fiatalok után ment, elégedetten gondolta:

— Szívesen fáradtam e hosszú uton, ha eredménye van. Eddig csak én tudtam, milyen derék, józan ember ez a báró, de úgy látom, most már Denise is észrevette.

— Végre megértették egymást a fiatalok!

tenni a koalíció válságának leküzdésére, vagy pedig, ha ez már nem volna lehetséges, hogyan lehet a jelenlegi többséget és kormányt pótolni. A válság nem formális ugyan, de tényleg beállt abban a perczben, amikor a kormány kénytelen beismerni, hogy a novemberben benyújtott választói reformot, sem a bizottságokban, sem a plénumban nem lehet elintézni, mert a kormány nem érzi magát biztosnak abban, hogy többsége lesz. Egy kormány, melynek attól kell félnie, hogy egy ilyen fontos javaslatnak a tárgyalásánál, mely ugyeszlólván a politika központjában áll, kisebbségben marad, válságos helyzetben van.

Ennek az osztrák fölfogásnak az az eredendő hibája van, hogy teljesen hibás alapfeltevésből indul ki. A kormány ugyanis nem azért határozta el a választói reform tárgyalásának elhalasztását, mert a parlament többségében nem bizhatik, hanem az elhalasztásnak az az indoka, hogy a kormány gondos előrelátással már most biztosítani akarja, hogy az általános választói jog megvalósítása idejére egységes és erős magyar párt sorakozzék a nemzeti eszmék zászlaja alatt. Ez a célja a fuzió törekvéseknek, s ebből ugyan semmiféle válságot sem lehet következtetni.

Éppen ennyi alappal bír az a másik bécsi hír is, amely már azt is meg tudja mondani, hogy ha a bankkérdés megoldása, a függetlenségi párt nyomása folytán gyorsabb tempóban haladna előre, akkor a kabinet kebelében az egyenlenség hamarosan nyilvánosságra kerülne. Gróf Andrássy Gyula határozottan ellenzi a bankközösség megszüntetését és inkább visszalépne, semhogy beleegyezést adná egy ilyen tervezethez.

Bécsben valóban nem ismerik a magyarországi helyzetet, ha úgy kombinálnak, hogy gróf Andrássy fogja a válság kitörését előidézni. Nem hiszünk, hogy a helyzet felelős tényezői közül bárki, legkevésbé Andrássy válságot akarna előidézni olyan időben, amikor az ország legvitalisabb érdekeit érintő kérdések egyetértő megoldására kell törekednie minden lelkiismeretes politikusnak. El tudjuk képzelni, hogy Andrássy kilépne a kabinetből, ha valamely függő kérdésben a maga felfogása szembe kerülne a kormány többi tagjának felfogásával. De hogy a bécsi lapok ma ilyen fenforgását látják, az csak értesülésük téves voltát bizonyítja. A kormány tagjai között legteljesebb az egyetértés és egyáltalában nem lehet szó semmiféle válságról. Félhívtalosan így czáfolják le a bécsi alaptalan válsághireket:

Mindazon hírekkel és híresztelésekkel szemben, amelyek válságot jósolnak vagy kombinálnak, a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről vett értesülése szerint kijelentheti, hogy ezek a jóslások és kombinációk nem a helyzet ismeréséből, hanem ellenkezőleg, éppen annak nemismeréséből származnak.

A magyar kormány kebelében teljes egyetelműség áll fenn és mindazok a legfelsőbb kihallgatások, amelyek eddig történtek és amelyek esetleg még folytatódni fognak, a kormány kebelében történt egyhangú megállapodások folyamán. Az illetékes körökben azokat a mesterségesen szított hangulatokat, amelyeknek talán személyi vonatkozásai lehetnek, nem tartják olyan természetűeknek, amelyek a kormány szolidaritásával szemben messzobbmenő következményekre vezethetnének.

Meguzáfolják azonban azt a hírt is, hogy a király a kormány tagjain kívül más politikusokat is meg fog hallgatni, hogy a helyzetről tájékozást szerezzen. A király tehát csak a felelős miniszterekkel fogja megkísérteni a hely-

zet konszolidálását. Ebből a célból utazik tudvalevőleg holnap délután gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter is Bécsbe, ahol pénteken délelőtt külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter missziójáról kiválsóan tuformált bécsi forrásból ezt az értesülést kaptuk:

— Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter egyenesen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek képviselőtében jön Bécsbe. A király a függetlenségi párt elnökét kívánta meghallgatni, azonban Kossuth Ferenc — bárha egészségi állapota örvendetes módon már annyira megjavult, hogy a mat napot is íróasztala mellett dolgozva töltötte — még nem hagyhatja el lakását és kérdéses az is, hogy e hónap vége előtt átlépheti-e küszöbét. Erre való tekintettel a király hozzájárult ahhoz az előterjesztéshez, hogy Kossuth Ferenc helyett gróf Apponyi Albert járuljon eléje. Ez az audiencia azért lesz nagyjelentőségű, mert a király gróf Apponyi útján üzenetet fog küldeni a függetlenségi pártnak. Meg fogja üzeni, hogy föltétlenül eszükségesnek tartja a koalíció fönmaradását, bárha arra nem vet sulyt, hogy a mostani pártkeretek megmaradnak, vagy pedig a pártok egységes program alapján tömörülnek. Azt azonban kívánja, hogy a mostani rendszerben változás ne történjék és maradjon meg minden úgy, amint most van. Miután azonban Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter utaltak arra, hogy a függetlenségi párt a bankkérdés kedvező megoldása nélkül nem vállalja tovább a helyzetet, gróf Apponyi Albert pénteki audienciáját is ez a kérdés fogja dominálni. Gróf Apponyi bizonyára elő fogja terjeszteni, hogy a függetlenségi párt annyira exponálta magát az önálló magyar jegybankért, hogy ettől a programpontról való eltávolodása egyértelmű volna a teljes megsemmisüléssel. Utalni fog arra, hogy a függetlenségi párt megelőznie a kartelbankkal is, amely egyrészt kifejezésre juttatja Magyarország állami önállóságát, másrészt nem vonja el Ausztriától a közös jegybank gazdasági előnyeit. Az a válasz azonban, amelyet a király erre az előterjesztésre adni fog, igen sulyos lesz. A király ugyanis egész határozottan ki fogja jelenteni, hogy a bankkérdésben semmiféle engedményre sem hajlandó és ragaszkodni fog ahhoz, hogy a közös jegybank szabadalma újabb tíz esztendőre meghosszabbítottassék. A királynak ez a határozott állásfoglalása az osztrák körök befolyására vezethető vissza, amelyek valószággal megrémítették, olyan kedvezőtlen képet adták a jövőnek. Amint a katonai kérdések megoldása ellen kézzel-lábbal kapálódtak, úgy most is alkalmat találtak Luegerék arra, hogy a királyt még a kartelbanktól is elrettentsék. Sikerült is nekik az uralkodót annyira befolyásolni, hogy nyíltan melléjük állt és már kijelentette, hogy legfőlebb annyit enged meg, hogy úgy, amint van magyar érepcz, legyen külön magyar bankjeggy is. Vagyis a közös jegybank kétféle bankjegyeket fog nyomtatni: Ausztria számára német szöveggel és Magyarország részére magyar szöveggel. Ennél tovább azonban semmi körülmények között sem fog menni s teljesen téves utakon járnak azok, akik azt hiszik és abban reménykednek, hogy gróf Apponyi Albert, vagy esetleg Kossuth Ferenc más eredménnyel fognak

kijönni a király dolgozó szobájából. Ha tehát válsásos helyzetről lehet beszélni, annak csirája a bankkérdésben van és a függetlenségi párt további magatartásától függ.

Ezt az információt megerősíti még az a harezi zaj is, amely a Lajtán tulról zug át az önálló magyar jegybank, valamint a már hátrébe szorult katonai engedmények ellen. Az osztrák képviselőház ma ismét megkezdte tanácskozásait és báró Bienerth a magyarok ellen való harezrahívás árán igyekszik magának többséget szerezni. A harezi esörtetésben a Luegeristák járnak elől, akik első sorban báró Schönaich közös hadügyminisztert igyekeznek megbuktatni, amiért nyíltan ki merte mondani, hogy a magyar nemzeti kívánságok teljesíthetők, másodsorban pedig a kartelbank ellen törnek, amennyiben báró Chiari, Gross és Sommer német képviselők sürgősségi indítványt nyújtanak be a kartelbank alapításának terve ellen. Az indítvány tartalma az, hogy Ausztria a bank különválásának esetén teljes erővel az önálló, független osztrák bank megvalósításának álláspontjára helyezkedjék s utáítsa vissza a kartelbank alapítására vonatkozó összes javaslatokat. A képviselőház egyhangulag hozzájárul a sürgősségi indítványhoz s mihelyt az osztrák és magyar kormány megkezdli a bankügyben a tárgyalásokat, nyomban ki fog derülni, hogy kartelbankról még csak tárgyalni sem lehet és amennyiben a magyar kormány újra előállana a kartelbankkal, ezt a tárgyalások anyagából teljesen ki kell zárni.

A magyar politikai világban az osztrákok minden erőlködése daczára nagy bizalommal néznek gróf Apponyi Albert holnaputáni audienciájára. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma délben meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert és egy óránál tovább tartott tanácskozásban informálta bécsi tapasztalatairól. Gróf Andrássy Gyula ma este föllátogatott az alkotmánypárt klubjába is, ahol hosszabb időt töltött. A politikai világ úgy látja, hogy mindazok a tárgyalások és kihallgatások, amelyek most folynak, arra irányulnak, hogy a helyzet tisztázza biztos alapot adjanak a nemzetnek a jövő fejlődésére. Éppen ezért a válságról elterjesztett híreket alaptalannak mondják és abban reménykednek, hogy a király sem fog akadályt emelni a nemzet jogos törekvései elé.

Budapest, január 20.

A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják az adóreform általános tárgyalását.

A választójogi bizottság. A választójogi bizottság ma délelőtt fél 10 órakor ülést tartott, hogy a Bizony Ákos lemondásával megüresedett elnöki széket betöltse. A bizottság elnöküül egyhangulag ismét Bizony Ákost választotta meg.

A cégtagok virilis-joga. A belügyminiszter kimondotta, hogy a kéttagu cég mindegyik fele csak a saját adója után lehet virilista. A jogi személyek törvényhatósági virilisták nem lehetnek.

A Reichsrath ülése. A Reichsrath ma ismét összeült. A kormány törvényjavaslatot nyújtott be a bécsi egyetemen önálló olasz jog- és államtudományi fakultás létesítése tárgyában, amely a törvény szentesítését követő téli félévben kezdi meg működését. A kormány továbbá javaslatot nyújtott be az általános bányatörvény módosítása tárgyában, amely javaslatnak legfontosabb intézkedése a szénbányászás szabadságának megszüntetése és ezen ásvány kiaknázásának az állam számára való fentartása. Benyújtotta továbbá az 1909. évi újonczkontingensről szóló törvényt, végül pedig a bányáknál szervezendő munkásfelügyelő-bizottságok és felügyelő-szervezet dolgában. Az elnök megem-

lékezik a délolaszországi katasztrófáról és közli az olasz kamarai elnöknek a képviselőház rokonszeny nyilvánítására adott választáviratát. A ház ezután a sürgős javaslatokat tárgyalta.

Weiskirchner elnök holnap délelőtt kihallgatásra megy a megválasztott elnökökkel, hogy őket bemutassa öfelségének. A szociáldemokrata párt határozatának alapján az alelnökké választott *Pernerstorfer* is meg fog jelenni a holnapi audienzián.

Az egész ülés folyamán németek, valamint csehek részéről a csehországi helyi vasutakra vonatkozó sürgős javaslatokat tárgyalták. A tárgyalást holnap folytatják. A bérkezett iratok közt van Chiari sürgős javaslata a kartell-bank ellen, Morsey interpellációja, mely utalással a Times jelentésére, kéri a kormányt, igaz-e, hogy Ausztria valóban le akar mondani törökországi postahivatalairól, valamint a katolikus albánok feletti protektorátusról. A képviselőház ülése után a német szabadelvű párti képviselők teljes gyűlésre gyűltek egybe és elhatározták, hogy az ankétra kiküldendő delegátusaikat mindaddig nem nevezik meg, míg a kormány a prágai posta-affér ügyében nem tesz intézkedéseket.

A t. Házból.

I. Közvetlen tárgyalás.

Bizony Ákost megint beiktatta a Ház összes hivatalaiba. Justh Gyula elnök kihirdette, hogy mindazon tagsági helyekre, melyekről lemondott, újból megválasztották, tehát Bizony megint odaérkezett, ahol volt, amikor elindult Mádról, tudniillik ismét a bizottságokban van. Egyéb nevezetes újság nehezen fordult volna elő, ha csak Vlád Aurél le nem mond a zárszámadási bizottsági tagságról.

— Lemondani, lemondani, könnyű azt kimondani, — sóhajtozták karban az egyesült függetlenségi oldalon.

Az oláhok viszont komolyan tárgyalták az ügyet. Zárszámadási bizottságban helyet adni nagy tisztesség és bizalom. Ott áll ellenőrizni és megbírálni, hogy miképen gazdálkodott az ellenzék a megszavazott pénzekkel. Hanem mégis jobb volna a pénzügyi bizottság, mivelhogy itt csinálják a pénzt. Nem nehéz kitalálni: mi hasznosabb, pénzt csinálni, avagy pénzt ellenőrizni. Ha pedig nem csinálhatunk, nem is akarják ellenőrizni. Ekképen történik, hogy az oláhok megint kimaradnak a bizottságokból. Kimaradtak a balpártiak is és pedig hasonló okból nevezetesen, mert őket se akarták besorozni az első-rangu bizottságokba: pénzügyibe, közgazdaságiba és hasonlóba, hanem csak az ugynevezett „eszményiekbe”: könyvtári bizottság naplóbírálás és képviselőházi gazdaság. Akciókat fejthettek volna ki bizonyos tudományos és politikai könyvek beszerzésére nézve, elolvashattak volna az összes parlamenti beszédeket szó szerint és rendelkezhettek volna afelől, hogy hány asszony porolja reggelenként a folyosók szőnyegeit. Azonban államkölesönökről, meg más kölesönökről, dus vállalkozások engedélyezéséről, sorsjegyekről és számos egyéb proviziós üzletekről ők se rendelkezhettek volna. Ennélfogva az „eszményi” bizottságokat tisztelettel visszautasították. Ne tessék azonban azt hinni, hogy a helyek emiatt üresen maradnak. Sőt már kora reggel kitétték a „Megtelt” táblát éppen csak addig vártak, amíg Szentiványi Árpád ismét felszállott, miután az utolsóelőtti megállónál a multkor átadta a maga jussát másnak.

... A teremben az adóreformot kezdik

tárgyalni és az előadói emelvényen állva Hoitsy Pál kezd beszélni reggel tíz órakor, közvetlen II. Endre koránál kezdve a magyarországi adózási viszonyok ismertetését.

— Vertán Endre és Csizmazia Endre! Lépjenek elő! — dirigálja Hentz Károly. — Druszátokról, a második Endréről szól a historikus.

Beható történelmi előadást tartott Hoitsy Pál, de átesapott a filozófiába is és megmagyarázta, hogy a magyar ember azért nem fizet szívesen adót, mert megmaradt lelkében az ősi hagyomány, amikor idegen uralkodók saját céljaikra fordították. Következett az adóreform előnyeinek népszerű ismertetése.

A folyosón ezalatt élénk sürgés-forgás keletkezett. Hazajött Bécsből gróf Andrassy Gyula és az imént már vizitelt Kossuth Ferencznél. Egy perc múlva ugyancsak Kossuth Ferenczhez ment gróf Apponyi Albert, akinek az utitáskáját már bepakkolták és kivitték a bécsi vonathoz. Kezdi aktualitások gyanánt tárgyalni a bécsi ügyeket, idézetek szállanak, a király szájába adnak egyes mondatokat. Hogy a király beleegyezett az előterjesztésekbe, helybehagyta a Wekerle és gróf Andrassy Gyula terveit, de azt is mondta:

— Én mindent tudnék tárgyalatni.

S a képzeletben megjelenik a kép, ahogy belépne a király, elmenne az elnöki szobába és így szólna:

— Kedves gróf Justh, engedje meg, hogy én vezessem egy kicsit a tanácskozásokat...

— Miért gróf?

— No, mert a király rögtön grófsággal jutalmazná Justh Gyulát, hogy egy ülésnyi időre átengedi a helyét.

Aztán belépne a király a terembe, felmenne az elnöki emelvényre. Az összes képviselők, párt-, osztály- és valláskülönbőség nélkül felemelkednének a helyükről és egyhangú lelkesedéssel kiáltanak háromszor egymásután:

— Éljen a király! Éljen a király! Éljen a király!

Elnököt még ilyen ünnepléssel sohasem fogadtak. A jegyzők mély meghajlással nyújtánák át a csegetyűt, a tárgysorozatot, a czeruzát, a szónokok jegyzékét és mindenki ügyelné, felírná, hogy mely tárgyakat érint az uralkodó, mert ezek e pillanattól kezdve nemzeti kincsekké változnak.

A király-elnök megnyitná az ülést.

— Az ülést megnyitom — mondja — és következik a választási javaslat. Ki következik beszélni?

— Vlád Aurél!

Vlád Aurél felemelkedik:

— Tisztelt Ház! A javaslatot ellenzem.

— Ha jól hallom — mondja a király-elnök — Vlád Aurél ur ellenzi a javaslatot.

Megjegyzem azonban, hogy Vlád Aurél ő méltóságának nincs joga felszólalni, mert ki van nevezve főispánnak.

— Pardon, — feleli Vlád — nem szólok.

— Nagy György! — szólítja a jegyző.

— Mellette, vagy ellene? — kérdezi az elnök-király.

— Ellene! — dörög Nagy György.

— Ezt nem vártam volna egy királyi táblai elnöktől...

— De igen! — viszonozza Nagy György.

— Egy kuriai bírótól mégis különös...

— Az már más! — feleli Nagy György és leül.

Igy megy tovább. Egy ülés ideje alatt meg van szavazva a választói reform, a bank, a létszámemelés és mellesleg az ülésről felvett stenografikus jegyzetekkel együtt a nyomdába küldenek vagy ötven kinevezést, husz kitüntetést és negyven javadalmazási okmányt.

A király-elnök a képviselők perczekig tartó tüntetése közben az ülést bezárja és lefelé haladva a lépcsőn, kimegy a folyosóra, rágyújt egy szivarra és így szól a félkörben csoportosuló boldog arcú képviselőkhez:

— Látják az urak, mindent lehet tárgyalni, csak el kell találni a módját.

— Ez a közvetlen tárgyalás varázsa, felséges uram! — nyilatkozik Simkó József.

— Ugy van — felel a király — önnek igaz van. Amint tudom, ön az akadémiai képtárba ki van nevezve miniszteri tanácsosi illetményekkel életfogytiglani szakértőnek.

— Igenis, felséges uram. (Gyere, Mariska, köszönd meg.)

Erős csengetés hallatszott. Az álmokép eltűnt. De igazságának az esszenciája megmaradt. A különbség annyi, hogy a parlamenti formák és szabályok megtartásával hosszabb idő múlva következnek el hasonló eredmények.

... Az adóreformjavaslat tárgyalása folytatódik. Vázsonyi Vilmos beszél, ám ugyancsak szakszerűen. Egyszerűen regisztrálja például, hogy Magyarországon kevés a nagytőke.

Holott, ha kedve szerint beszélt volna így szólna:

— Negyedik Henrik azt kívánta, hogy minden francziának vasárnap egy tyuk főjön a fazékában. Minekünk az lenne az örömünk, ha minden polgár egy tőkepenzest főzhetne meg.

— Vagy főzhetne le! — szólna közbe Buza Baraa.

II. Az elefánt beszélni fog.

Egy képviselő, aki objektíve nézi a helyzetet, beszéli:

— A bonyodalmak amiatt keletkeztek mert a kormány hivatalvállalásakor nem merto befoglalni a paktumba a nemzeti bankot.

— De hisz nem valósíthatta volna meg.

— Az más kérdés. Ugy kellett volna tenni, mint amiképen a római rabszolga vállalkozott, hogy megtanítja beszélni gazdájának az elefántját, ha felszabadítja.

A római ur örvendett a vállalkozásnak és rögtön szabaddá tette a rabszolgát.

E naptól kezdve a rabszolga fényes öltözékbe öltözött, finom ételeket evett, jó borokat ivott és időnként elment sétálni az elefánttal, utközben a füléhez hajolva, mintha beszélne neki.

Ilyen sétája közben találkozott egyszer egy régi rabszolga barátjával, aki kérdezte:

— Mi történt veled?

— Szabaddá lettem, — felelte ez — mert elvállaltam, hogy megtanítom beszélni ezt az elefántot.

— Megörültél? Hisz ez sohasem fog beszélni.

— Az mindegy. A fődolog, hogy szabad vagyok. Azt nem mondtam meg, hogy mennyi idő múlva fog beszélni az elefánt. Én úgy teszek, mintha tanítanám. Az idő mulik és aztán ki tudja, mi következik, talán megszökik az elefánt, avagy én szököm meg...

Hamisságok az adó körül.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 20.

Bárha szürke téma az adójavaslat, mégis úgy a hogy érdeklődtek iránta. Különösen akkor, amikor *Hoitsy Pál*, a javaslatok előadója, sorra vette azokat a csalafintaságokat, melyek a jövedelem megvállása körül előfordulnak. Így például sok ügyvéd Magyarországon csak száz korona évi jövedelmet vallott be; az orvosok és mérnökök szintén nagyon alacsonyra taksálják évi keresetüket. Hát ezeknek a furcsa állapotoknak véget fog vetni az új törvény.

Ez azért nem tántorította el *Vázsonyi Vilmost* a maga álláspontjától, amely tüzes oppozícióban nyilatkozott meg. Hosszu beszédet és igen érdekes beszédet mondott az adójavaslatok ellen, melyek, szerinte, az osztályellentéteket még inkább ki fogják hegyezni. Azután meg nincs is meg az az erényük, melyet nekik tulajdonítanak; ha érvénybe lép az új törvény, akkor is ki fogják magukat vonhatni az adózás alól. A legnagyobb terheket a középosztályra rakja, amely már amúgy is túl van terhelve. A javaslatok sok állítólagos hibáját sorolta föl és végül arra a konklúzióra jutott, hogy nem fogadhatja el azokat még általánosságban sem.

Vázsonyi oly terjedelmesen beszélt, hogy utána már más nem kaphatott szót és így *Wekerle Sándor* válaszolt a bányászerecsétségek dolgában benyújtott interpellációkra. A miniszterelnök azt mondotta, hogy a vizsgálat még nincs befejezve, de azért ki kell jelentenie, hogy Resiczán nem mulasztás volt a katasztrófa okozója. A resiczai bányák híresek a gázkiömléseikről, de minden óvintézkedéseket megtettek a pénzügyi közegek. Meghallgatták a szakértőket és a vélemények alapján szerelték föl a bányákat. Ott, ahol a katasztrófa történt, szünetel a munka és nem is fog addig megindulni, míg szakértőket meg nem hallgatnak. A bányászok átlag négy koronát keresnek naponta, ami kielégítő keresetnek mondható. Azután elmondotta *Wekerle*, hogyan történt az ajkai szerencsétlenség. Végül szólott arról, hogy az új bányatörvény milyen intézkedésekre fogja kényszeríteni a bányavállalatokat, a biztonsági felszerelések dolgában. *Pető Sándor* és *Szatmári Mór* rövid felszólalásai után, a Ház megnyugvással vette tudomásul a miniszterelnök választát.

Új interpellációt *Markhot* Aladár terjesztett elő a gyorsos tótoknak Ausztriában való zaklatásuk miatt. Utána *Nagy György* interpellált annak a honvédönkéntesnek dolgában, akit Bécsben letartóztattak, mert állítólag „császársértést” követett el. *Csernoch János* püspök a parcellázások következtetését tette szóvá interpelláció alakjában. Végül *Polit Mihály* a horvát felségárulási pör kapcsán kéri a horvát viszonyok rendezését.

Az ülés elején fölolvasták *Bozóky Árpád* indítványát, mely szerint a bankbizottság február elsejéig terjessze elő jelentését. Ugyancsak az ülés elején fölfüggesztették *Thoroczky Viktor* mentelmi ügyét egy bünygyben.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.
Jegyzők: Szmercsányi György és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Felolvassák az indítványkönyvet. Az indítványkönyvbe *Bozóky Árpád* jegyzett be indítványt, amelynek értelmében a bankügygel a Ház az adójavaslatok, az újonczjavaslatok s a választási reform előtt foglalkozzék és utasítsa a bankbizottságot, hogy jelentését 1909. február 1-ig terjessze a Ház elé. Az indítványt kinyomatják és szétosztják, indokolásra határnapul a január 23-iki ülést tűzték ki.

Egy mentelmi ügy.

Mielőtt az adójavaslatokra áttértek volna, egy kis mentelmi ügyet intéztek el. Báró *Thoroczky Viktor* közokirathamisításra való felbujtás miatt kérték ki.

Hédervári Lehel előadó a kiadatást ajánlja, mert politikai zaklatás esete nem forog fenn. Az ügyesség ugyan ez ügyben nem vállalta a vádat, de a magánpanaszosok fentartották és így fel kell függeszteni a mentelmi jogot.

Bozóky Árpád hozzájárul a javaslatához, de kijelenti, hogy a magánpanaszosok részéről közönséges zsarolásról van szó.

Az elnök kéri, hogy ilyent ne mondjon olyanokról, akik itt a Házban nem védhetik magukat.

Bozóky Árpád még azt is megjegyzi, hogy ebben az ügyben az ügyesség nem akarta vállalni a vád képviselőségét, mint eleinte a Polónyi—Lengyel-pörben.

Hédervári Lehel előadó ismételt felszólalása után a Ház elfogadta a mentelmi bizottság javaslatát, *Thoroczky* mentelmi jogát fölfüggesztette s megkezdte az adójavaslatok tárgyalását.

Hamis jövedelembevallások.

Hoitsy Pál előadó ismerteti a javaslatokat. Vázolja a magyarországi adózás történetét. Hajdanában a magyar ember nem fizetett adót, később az új vallásért, majd idegen uralkodóknak fizetett; nem esoda, ha az adó gyűlölt fogalomná vált. Nem igaz, hogy a javaslatok burkolt adóemelést jelentenek; 40 millióval csökkentik a közterheket.

Sándor Pál: Ki hiszi ezt el! (Nagy zaj.)
Buza Barna: Sándor Pálék majd többet fognak fizetni!

Hoitsy Pál példákkal illusztrálja, hogy a mostani adózási rendszer milyen igazságtalan és aránytalan. A javaslatok célja csak a teherviselés arányossá tétele.

Bozóky Árpád: Hát a fölemelt kvóta?
Sándor Pál: A száztízmillió deficit! Csökélyesség!

Hoitsy Pál: Vázolja az egyes kereseti ágakban rendszerré vált jövedelemeltitkolásokat, amelyek egészen az abszurdumig mennek. Az ügyvédek például átlag 6700 korona jövedelmet vallanak be, vannak pesti bankárok, akik évi száz korona után vannak megadóztatva. Ez a rendszer képtelen korrupciót idézett elő. Hetvenhat ügyvéd van Magyarországon, aki évi száz korona jövedelmet vallott be, kétszázharmincz pedig olyan, aki kétszáz korona évi jövedelmet vall meg. Az orvosok is hihetetlen dolgokat követtek el. Az összes kereseti adó alá tartozó foglalkozásbeliek, orvosok, ügyvédek, mérnökök és a többiek országos átlagban évi 360 korona összes jövedelmet vallottak be, amelynyinél tudvalevőleg egy béres is többet keres. Az adóreformban az a nagy szociális gondolat érvényesül, hogy a kis egzisztenciákat fölmentse az igazságtalan teher alól és hogy az adózásba egységet, igazságot vigyen be. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Élénk éljenzés.)

Akinek nem kell a javaslat.

Vázsonyi Vilmos: Az adóreformot ő is szükségesnek tartja, sajnálja azonban, hogy ebben a reformban *Wekerle* pénzügyi zsenijének nyoma sincs. Végzetes dolog, hogy a reform felszítja az osztályok versengését. Igazságos csak az az adózás volna, amely a jövedelmet tenné egyetlen adózási alapul, tekintet nélkül arra, hogy miből ered a jövedelem. *Wekerle* reformján megérzik az 1896-iki osztrák adóreform tulságos hatása; új lenne csak a szigorúság. Tehát utánzótt és elrontott dolog az egész. Egyetlen érdeme, hogy eltörli a II. osztályu kereseti adót s hogy a kiegyezítő jövedelmi adó keretében először alkalmazza rendszeresen a létminimumot és a progressziót. Nagy igazságtalanságok vannak azonban a reformban, így az, hogy az egyéni tevékenységük után élő kétszáz kétszeresen lesznek megadóztatva, egyszer a jövedelmi másodsor a kereseti adó által, holott semmi tőkájük sincs.

Igazságtalan a kettős megadóztatás a kereskedőkkel és az iparosokkal szemben is, mert azok legnagyobb részt idegen tőkével dolgoznak. Egy statisztikai kimutatás szerint az osztrák adózóra fejenként 39, a magyar adózóra pedig fejenként 59 korona adó esik. Ilyen körülmények között tartani lehet attól, hogy az az adóerköles, melyben a pénzügyminiszter annyira bizik, nem fog funkcionálni s az eredmények az erre alapított számításokat nem fogják igazolni. A reform a középosztályt fogja legerősebben érinteni, a nagy jövedelmek

ellenben ezután is könnyen kisiklanak majd alóla. A tulzott inkvizitórius eljárás legfőljebb egyesekkel szemben fog a kivánt sikerrel jární, nagy átlagban a jövőre sem lesz mód az adóeltitkolások megakadályozására. A reform hiányai következtében még jobban ki fog majd éleződni a harc a pénzügyi hatóságok és az adózó közönség között.

Az elnök az ülést tíz perczre fölfüggeszti.

Szünet után *Vázsonyi Vilmos* folytatja beszédét. Helyteleníti, hogy a reform 800 koronás minimumot tervez, mert így ezt a kedvezményt a városi lakosság nem fogja élvezni, mivel 800 korona jövedelemből nem lehet a városokban megélni. A létminimum megállapításánál a városokat és községeket külön kategóriákba kellene sorozni, amint ez időszerint a francia adóreform is tervezte. A városi és községi jövedelmi pótdadóra különben a régi törvény is különbséget állapít meg, igaz, hogy ez a megkülönböztetés nagyon szűlkörü, csak a főváros és a vidéki városok közötti különböző elbánásra szorítkozott, a reform hivatása lenne ezt az ervet továbbfejleszteni és kiterjeszteni. Nincs egyetlen egy fokzata sem az osztrák jövedelmi adó skálájának, amely enyhébb nem volna a magyarnál. Lehet, hogy ennek az a büszke öntudat a forrása, hogy magyarnak lenni különb dolog, mint osztráknak.

Hencz Károly valamit közbeszól.

Vázsonyi Vilmos: A Henczek körülbelül akkor jöttek be Árpáddal, mint a Weiszfeldek. (Derült ség.) A magyar adófizető az osztrákkal szemben először korábban dózik, másodsor kevesebb kedvezésben részesül, harmadsor magasabb fokozatok szerint adózik. Reámutat a gyermekszámhoz fűződő adókedvezmény nagy szociális fontosságára, amelyet a reform nem valósít meg imperatív alakban. Bizonyítja, hogy a tisztviselők adóját is fölémelték.

Az elnök kéri a szónokot, hogy rövidesen fejezze be beszédét. Félkettő rég elmúlt.

Nagy György többször közbeszól

Az elnök rendreutasítja.

Vázsonyi Vilmos: A pénzügyminiszter külföldi törvényeket másolt, de nem vette át azok előnyeit, a javaslatokat általánosságban nem fogadja el.

A Ház ezután áttér az interpellációkra.

A miniszterelnök válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol a bányászerecsétségek dolgában hozzáintézett interpellációkra. Ezek a megrendítő szerencsétlenségek kötelességévé teszik a legszigorubb vizsgálatot s ha kell, a legenergikusabb eszközök használatát. A vizsgálat még nincs befejezve, mégis kell bizonyos kijelentéseket tenni, hogy a magyar bányaviszonyoknak alaptalanul rossz híre ne menjen.

A tavalyi decemberi aninai szerencsétlenségről a vizsgálat megállapította, hogy gázkitörés történt; ez és nem mulasztás idézte elő a katasztrófát. Az bizonyos, hogy a resiczai bányák a gázkitörés tekintetében a legveszedelmesebbek a kontinensen, a kormány és a pénzügyi közegek azonban felelősségük legteljesebb tudatában járnak el s mindazt a tapasztalatot, amelyet az 1906-iki courriéresi szörnyű bányakatasztrófa nyújtott, értékesítették a resiczai bányákban.

A pénzügyi kormány 1908-ban két ízben is megvizsgáltatta központi közegeivel a resiczai bányákat, amelyek a kormány kívánságára a legmodernebb szellőztető készüléket, a legújabb biztonsági lámpákat, telefont és buvárkészülékeket honosítottak meg. A resicza-dományi bánya hetedik és nyolczadik szintjében egyáltalában megszüntették a munkát, amíg csak a biztonsági ács munkák el nem készülnek. Külföldi szakértőket is meghallgatnak, mielőtt a további munkára az engedelmet megadják.

A munkabérekéről is tájékoztam magam, amint azt állandóan szoktam. A pénzügyminiszteriumban egész statisztika állítatik össze erre nézve. Hát a kereset nem mondható valami rossznak. Az átlagos keresetek 3 korona 80 fillért tesznek ki akkord munkánál. Itt is rosszul van értesítve a képviselő ur, amidőn még azt állítja, hogy mindamellott ácsolásokat is kell teljesíteni. — Ahol nagyobb ácsolásokat teljesítendők, ott külön akkord van az ács munkára, külön akkord a vasut lefektetésére, kisebb ácsolásoknál pedig nagyobb akkordok vannak megállapítva. Egyébként megjegyzem, hogy semminemű panasz a munkabérek felszámítása ellen nem érkezett, dacára annak, hogy elég gyakran fordulnak meg pl. Resiczán hatósági személyek.

Ami azt illeti, hogy a társáda-illetmények nincsenek kiutalva, abban tőkéletesen igaza van a képviselő urnak, csak az nem igaz, hogy nem kaptak előleget. A férj három hónapi munkailletményének megfelelő előleget kaptak.

Pető Sándor: Mikor kapták? A mult héten még nem.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Engedje meg, hogy adatainak hitelességét kissé kétségbe vonjam.

Pető Sándor: Mondják meg, hogy kinek mit adtak?

Nagy György: Nem a bünösöket kell megkérdezni.

Farkasházy Zsigmond: Közjegyzői okiratokkal nem tudunk bizonyítani.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ami az ajkai bányaszerencsétlenséget illeti, vagyok bátor megjegyezni, hogy a vizsgálat még nincs befejezve. Központi közegem kint járt a helyszínén, az egyik még jelen is van a vizsgálatnál, a másik, aki vizsgálta, azt jelentette, hogy a bányaszerencsétlenséget a légaknában előfordult tüzeset okozta. Egy ventilátor volt alkalmazva a légaknában és egy felügyelő odamenve úgy vizsgálta a ventilátort, hogy odatartotta a lámpát. Mikor eltávozott, azt vették észre, hogy a ventilátor ég. Valószínűleg nem a szénpor, hanem a ventilátorban kiszáradt fa okozta a tüzesetet. Az a szerencsétlenség történt azután, hogy az a munkás, aki a ventilátort kezelte, azt hitte, hogy úgy jár el jól, ha elzárja a légáramlatot és ezért elzárta a ventilátort. Másik szerencsétlenség az volt, hogy egy másik munkás, aki egy szivattyúnál volt alkalmazva, miközben halotta, hogy itt baj van, elmenekült és az ajtót nem nyitotta ki, úgy hogy a füst annyira megszorult a bányautakban, hogy ez ölte meg az embereket. Vagyok bátor megjegyezni, hogy a felvonó, amelyről méltóztatott megemlíteni, rendben volt, amennyiben a bányában a munkások részére egy megfelelően felszerelt felvonó állott rendelkezésére. Volt ott azonban egy teherlift is és erre menekültek és ott dulakodtak az emberek. Ez természetesen természetesen úgy felszerelve, mint a személyszállító lift, hanem egyszerű vaskorláttal van ellátva, legfeljebb hat ember súlyának megfelelő terhet képes vinni. Menekvés közben azonban az emberek a teherlift felé mentek, 8-an, 10-en is dulakodtak és így eltört a lift feljárója és ez okozta a tulajdonképpeni szerencsétlenséget. (Halljuk! Halljuk!)

Mindkét interpelláló képviselő urnak még csak azon kérdésre vagyok bátor válaszolni, hogy szándékozom-e hatósági vizsgálatot elrendelni? Megnyugtathatom a t. képviselőházat, hogy a bányahatóságok oly rendszeresen vezetik a vizsgálatokat, amelyekről kimutatásokat is kötelesek bejelenteni, hogy itt külön utasításra, hogy most minden bányát vizsgáljanak meg, szükség nincsen, mert hiszen ha egy ilyen bányaszerencsétlenség előfordul, az emberi természetben van az, hogy fokozottabban igyekszik kötelességét teljesíteni. Méltóztatnék elhinni, hogy azok egész lelkiismeretesen és pontosan teljesítik kötelességüket.

Az új bányatörvényben a kormány diszkrecionális jogot fog magának kérni a társulatokkal szemben a biztossági intézkedések kikényszerítésére. A bányatörvénynek gondoskodnia kell aztán a munkások szociális érdekeiről is. Az új törvényt a kormány már előkészítette, úgy hogy még ez ülészakban elő fogja terjeszteni. (Helyeslés.)

Miután Pető Sándor képviselő ur még a belügyminiszter urhoz is intéz egy kérdést, vagyok bátor megjegyezni, hogy Krassó-Szörény vármegyéből egyes ottani közigazgatási közegek ellen a bányajoggal kapcsolatosan érkezett panasz a belügyminisztériumhoz; felelőzködés keretében is hoztak föl egyes konkrét ügyekre nézve ily panaszokat. Mindezeknek felderítése iránt a belügyminiszter ur az eljárást a panaszok beérkezésekor azonnal folyamatba tette. Az eljárás még nem volt befejezhető, de a belügyminiszter ur állandó figyelemmel kíséri az ügyöt és gondoskodik róla, hogy a legsürgősebben befejeztesse. Kérem mindkét képviselő urat és kérem a t. Házát is, hogy méltóztatásuk válaszomat tudomásul venni. (Helyeslés.)

Pető Sándor: Tekintettel a megindított vizsgálatra, a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök választát véglegesnek kívánja tekinteni.

Szatmári Mór válasza után a Ház a választ tudomásul veszi.

Ujabb interpellációk.

Markhot Aladár a felvidéki házalók ügyében interpellál, akiket az osztrák hatóságok üldöznek. Az interpellációt kiadták a kereskedelmi miniszternek.

Nagy György Janics Gyula magyar önkéntesnek Bécsben való tragédiáját teszi interpelláció tárgyává. Január 12-én a betegsége miatt a katonai szolgálatból elbocsátották s ő Bécsbe ment. Ott a villamoson egy munkás meglátva esakójár a magyar czimert, azt lekopte. Az abból keletkezett veszekedés közben Janics azt merte állítani, hogy a magyaroknak nincs császáruk, hanem csak királyuk. Ezért őt megverték, felségértésért elzárta s most is fogva van. Janicsban világosan a magyar állampolgár lett megszerve. A kormánynak a kérdésben állást kell foglalni. A kormánynak fel kell szólalni az osztrák kormánytól abban az irányban, hogy az osztrák ügyészség megindítsa az eljárást Janics bántalmazói ellen s a most is fogva lévő Janics felségértési pörének bírói befejezését sürgetse.

Kiadták a miniszterelnöknek.

Csernoch János püspök a parcellázási mozgalmak változása után a kisemberek védelmének szempontjából interpellál. A parcellázás alá kerülő birtokok jelentékeny része kegyuri terheléssel van összekötve, melyek átszállnak az új tulajdonosra. Voltak nem ritkán esetek, hogy a parcellázás előtt nem rendezték a kegyuri kérdést s a vásárló kisemberek nem voltak erről előzetesen tájékoztatva s így oly teher szakadt rájuk, amelyre nem számoltak. A vallás- és közoktatási, a földmívelési s az igazságügyi miniszterekhez intéz erre vonatkozólag interpellációt.

Polit Mihály a miniszterelnökhöz intéz sürgős interpellációt a Horvátországban a szerbek ellen folyó felségárusítási pör ügyében.

Az ülés félnégy órakor véget ért.

A balkáni események.

Budapest, január 20.

Konstantinápolyi jelentések szerint, a bojkott még mindig nem engedett erejéből, dacára annak, hogy a megegyezés monarchiákkal már csak napok kérdése lehet. A bojkott rendezői ugyanis kijelentették, hogy a mozgalmat csak akkor szüntetik be, amikor a megegyezés perfektuálva lesz. A török kormány azonban erőlyes intézkedéseket tett a bojkott beszüntetésére s remélhetőleg nagyobb sikerrel, mint néhány hét előtt, amikor *Pallavicini* örgróf nagykövetségünk eredménytelenül előszobázott naponta a nagyvezéri hivatalban.

Szerbiában a kormányválságot most háttérbe szorította a hadiszer-panama, mely izgatottságban tartja a közvéleményt. Lehet, hogy a szélteben elterjedt riasztó hírek kissé túlzottak, de annyi bizonyos, hogy nagy visszaélések történtek, mert a már közölt felfüggesztéseken kívül, ma annak híre érkezett, hogy a londoni szerb konzult is felmentették állásától, mert a kormány rendeleteinek dacára, angol helyett német czegeket bizott meg a hadiszerek szállításával. Ennek dacára a szerbek harczi láza nem csillapul. *Milovanovic* külügyminiszternél ma ugyanis tanácskozássra gyűltek az összes pártok vezetéi, hogy megszerkeszték a nagyhatalmakhoz intézendő memorandumot. E tanácskozáson megállapították Szerbia követeléseinek minimumát, azzal a kijelentéssel, hogy azoknak visszautasítása esetén készek a háborút megkezdeni Ausztria-Magyarországgal.

Ma a következő híreket kaptuk:

A török megegyezés.

Ma érkezett meg a külügyminisztériumba a jegyzőkönyv az osztrák-magyar-török megegyezésről. Ezt a tervezetet a török minisztertanács tudvalevőleg már elfogadta és az így a portára nézve kötelező. Az osztrák-magyar közös külügyminisztérium most át fogja tanulmányozni a tervezetet és nincs kizárva, hogy valamely pontban módosítást vagy pótlást kíván, amelyhez aztán szükséges lesz a török parlament hozzájárulása. Kiamil pasa nagyvezir ma délben fölkereste palotájában örgróf *Pallavicini* osztrák-magyar nagykövetet és velőre hosszat tanácskozott. Az *annexió* óta most először látogatta meg a nagykövetet *Kiamil pasa*.

A czár és pétervári nagykövetség.

A „Times” tegnap pétervári tudósítójának egy szenzációs táviratát közölte, amelyben arról volt szó, hogy az udvarnál a diplomáciai kar újévi tisztelgése alkalmával a czár hosszasan beszélt Fürstenberg herceg osztrák-magyar ügyvivővel, aki biztosította a czárt, hogy Ausztria-Magyarország hajlandó Szerbiának és Montenegrónak kárpótlást adni. Ezzel a hírrel szemben a „Neue Freie

Presse” pétervári tudósítója hitelesen arról értesül, hogy a czár tényleg beszélgetett Fürstenberg herceggel, de politikai kérdést nem érintett, mint ahogy a diplomáciai kar újév üdvözlése alkalmával egyáltalán nem szokás politikai ügyekről beszélni.

Szerbia háborúval fenyeget.

Belgrádból jelentik, hogy a kormányválság megoldása nehezen megy, mert az ó és újradikálisok sehogy sem tudnak megegyezni. Ilyen körülmények között *Velimirovic* a kormány élén marad és hír szerint felhatalmazást kapott a királytól az új választások kiírására. *Milovanovic* külügyminiszternél tegnap konferencia volt, amelyen a politikai pártok vezetéi, az egy *Pasicot* kivéve, aki betegségével mentette ki magát, mind megjelentek. Ezen a tanácskozáson szövegezték meg a nagyhatalmakhoz intézendő jegyzéket és összegezték Szerbia követeléseinek minimumát, amelyben a pártvezére egyértelműen megállapodtak, de azt is kijelentették, hogy készek a háború megkezdésére, ha a követeléseik nem teljesülnek. Különösen harczi kedvben vannak a boszniai határhoz közelfekvő sabáci kerület képviselői, ahol a lakosság puskát és muniációt követel.

Több pénzintézet nagy összegeket ajánl föl a honvédelmi bizottságnak és kész a megfelelő összegeket rendelkezésére bocsátani a hadügyminisztériumnak, hogy géppuskákat és kézibombákat szerezzen be.

A bojkott nem szűnt meg.

Konstantinápolyban azt hiszik, hogy a bojkott még legalább három hétig eltarthat. Ezenfelül differenciák merültek föl a teherhordók és a kormány között. A teherhordók ugyanis azt hiszik, hogy a bojkottból származott káraik miatt a kormánytól kártérítést követelhetnek. Az „Ikdam” szerint a belügyminisztérium a szófiai török bizottság által a portához juttatott kormánynyilatkozatra, amelyben a bojkott megszüntetését kívánják, tekintettel arra, hogy a Bulgáriával való megegyezés el van határozva és az Ausztria-Magyarországgal való megegyezés a befejezés stádiumában van, a vámhivatalok vezérigazgatóját utasította a szükséges intézkedések megtételére, hogy az osztrák és magyar, valamint bolgár áruk bojkottja a vámhivatalokban véget érjen. A minisztérium továbbá a skutari (Albánia) vilajet-hatóságokat táviratilag utasította, hogy Ohotiba érkezett osztrák áruk továbbítását ne akadályozza.

A harczi Nikita.

Nikita fejedelem újév előestéjén fiait, minisztereit és főtisztjeit maga köré gyűjtötte és beszédet intézett hozzájuk, amelyikben megemlékezett a szerb fajra elkövetkezett nehéz időről. A fejedelem valamennyi jelenlétét felszólította, hogy készüljenek arra a napra, amikor Montenegrónak karddal kell megvédenie a jogait. Montenegróra és szerb testvérsorsára nézve nem marad más hátra, mint hogy a szerb ifjuság hősiességét újra kipróbálja.

A szerb lőszer-panama.

A kormány fölmentette állásától *Jovanovic* londoni helyettes konzult. Ennek a fölmentésnek érdekes háttere van. A kormány annak idején *Jovanovicot* bizta meg a hadsereg számára szükséges szállítmányok megrendelésével s utasította, hogy a rendeléseket angolországi czegeknél tegye meg. *Jovanovic* az utasítás ellenére németbirodalmi gyáraknál rendelte meg a szerb hadsereg szükségleteit s a jelentésében, melyet a kormánynak küldött, azt állította, hogy a német gyárak ajánlatai árra ugyanazok, mint az angolokéi, amelyek a kitűzött határidőre nem képesek a megrendeléseket szállítani. Később aztán kiderült, hogy a londoni helyettes konzul félrevezette a kor-

mányt és saját érdekében játszotta a német-országi gyárak kezére a szerb hadsereg szállításait. Mikor erről a belgrádi kormány meggyőződött, elmozdította állásától Jovanovicsot és a német gyárakkal kötött szerződéseket megsemmisítette.

A krétai kérdés.

Az „Ikdam“ szerint a külügyminisztériumot megbízták, hogy a görög kormányt a török követtség útján kategorikusan adja tudomására, hogy kizárt dolog, hogy Törökország Krétát pénzbeli kárpótlás ellenében átadja. Macedóniából tiltakozó meetingekről érkezik jelentés.

A boszniai mohamedánok.

Az Ikdam mai száma figyelmezteti a boszniai-hercegovinai mohamedánokat, hogy ne vándoroljanak ki, hanem várják meg, mit hoz a jövő, mert a törzsrakon magyar nemzet bizonyára a saját számára fog igényt tartani a bekebelezett tartományokra.

Legujabb.

Belgrád, január 20.

A király nem fogadta el a kormány lemondását. A Velimirovics-kormány változatlanul megmarad hivatalában. A válság ezzel el van intézve.

KÜLFÖLD.

A porosz költségvetés. A porosz képviselőházban a költségvetés folytatódott tárgyalása folyamán Heimann (szociáldemokrata) kijelenti, hogy az 1890. évi császári rendeleteket az állami üzemekben egyáltalában nem hajtották végre oly módon, mint azt a munkásokra való egészségügyi tekintet megkövetelné és mint az a király szándékainak is megfelelt volna.

Báró Rheinbaben pénzügyminiszter előtte szólónak több állítását visszautasítja és kijelenti, hogy a birodalmi kancellár tegnap nem a munkások elleni kivételes törvényt jelentett be, hanem csak azt mondta, hogy a jövőben talán szüksége fog mutatkozni a szociáldemokrácia elleni külön törvény létesítésének. Poroszország 38 millió lakosa közül 52 százalék teljesen adómentes és 42 százalék 900—3000 márkás alsóbb adóosztályban van. A többiek egymagukban az adók 66 százalékát viselik. A kormány az államfentartó körök megbízásából cselekszik és ezek biztosak lehetnek abban, hogy a kormány a szociáldemokraták államfelforgató küzdelmei ellen nem fog lankadni.

Gróf Prasehna (centrumpárti) kifejti, hogy pártja a porosz alkotmány s a vallásegység alapján áll. Fischbeck (szabadelvű néppárti) hevesen támadja a szociáldemokraták eljárását a választásoknál. A vitát erre berekesztik és a költségvetési javaslatot a költségvetési bizottság elé utalják. A legközelebbi ülés hétfőn.

A német birodalmi gyűlés. A napirend tárgyát a szociáldemokratáknak az a javaslata képezte, amely a mező- és erdőgazdasági munkások és cselédek munkaszervezésének birodalmi törvényhozási rendezését célozza. Stadthagen szociáldemokrata a javaslat indoklásában kifejti, hogy a mező munkások és cselédek jogviszonyai teljesen rendezetlenek. Gróf Brudzewo Mielzinsky lengyel pártja nevében kijelenti, hogy feltétlenül állást foglal a szociáldemokraták javaslata mellett, mely odatörekszik, hogy a mező munkásokat az ipari munkásokkal egyenjogúsítsa. Stauffer gazdasági egyesületi kifejti, hogy a szociáldemokraták a javaslattal csak azt a célt akarják elérni, hogy a rájuk nézve egyelőre elzárt mező munkások körébe is behatolhassanak. Hahn (konzervatív mezőgazdák) kifejti, hogy pártja örömmel üdvözi a betegségbiztosítás eszméjét. Másrésztől azonban ezzel egyelőre az egyes államoknak kell foglalkozniuk. Szerződésességét a leghatározottabban meg kell akadályozni. Höffel birodalmi párti kifejti, hogy a birodalmi törvényhozás rendezésének szükségét nem látja be. Herold centrumpárti kifejti, hogy a birodalmi törvényhozási rendezést pártja már régen sürgeti. Kívánatos, hogy a szerződésze-

gési esetekben a mezőgazdasági, valamint az ipari munkások egyformán bíraltassanak el. A koalíció jogát meg kell adni a gazdasági munkásoknak is. Pártja rokonszenvvel nézi a betegségbiztosításra vonatkozó javaslatot is. A szerződésességére vonatkozó büntető rendelkezéseket el kell törölni. Legközelebbi ülés holnap.

A csár nyilatkozata. A csár csütörtökön, orosz újév napján a hivatalos fogadtatás alkalmával a következőket mondta:

Oroszországra nézve a lefolyt esztendő néhez megpróbáltatásokkal mult el. Gondoskodni fogok róla, hogy a most kezdődő év amattól teljesen különböző legyen. Ami rajtam áll, meg fogom tenni, hogy véget vessék mindennek, ami reám és házamra nézve veszedelmes.

E szavak mély hatást tettek a jelenvoltakra.

Az Egyesült-Államok Liberiáért. Roosevelt elnök a szenátushoz juttatta Root államtitkár levelét, amelyben ez főlhatalmazást kér arra, hogy három amerikai embert küldjön Liberiába abból a célból, hogy a köztársaság kormányának segítségére legyenek. Roosevelt elfogadásra ajánlja a javaslatot és a költségek fedezésére 20.000 dollárnyi hitelt kér.

Az orosz kormány válság előtt. Pétervárot általában azt hiszik, hogy a Sztolipin-kabinetben legközelebb változások lesznek. Hír szerint Sztolipin állása megrendült. Az udvari párt minden követ megmozdított, hogy Sztolipinnak a czárnál ártson. Abból a körülményből, hogy Sztolipin a czártól újévkor nem kapott kitüntetést, azt következtetik, hogy a miniszterelnök elvesztette uralkodójának kegyét. Hír szerint több miniszter helyébe reakcionárius politikuskokat fognak kinevezni. Azt mondják, hogy a közlekedésügyi, a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszter és a birodalmi ellenőr megválnak állásától.

Dikow tengerészeti miniszter betegsége miatt beadott lemondását a csár elfogadta és a Newsky Sándor-rend gyémántjával tüntette ki.

Kalifornia a japánok ellen. A kaliforniai törvényhozás három japánellenes törvényjavaslatot készít elő, amelyvel a japánokat ki akarja szorítani a földbirtokból és ipartársaságok vezetéséből s rá akarja kényszeríteni, hogy bizonyos városrészekben lakjanak. Az egyik törvényjavaslatot, azt, amely a földbirtokról szól, jövő héten kezdi tárgyalni és elfogadása egészen bizonyosnak látszik. Roosevelt elnök a metodista templomban mondott beszédében főlhívta a kaliforniai törvényhozást, hogy előzékenyen viselkedjék a japánok irányában, akik minden tekintetben lojálisok és semmi panaszra sem adnak okot. A japán nagy-követ kormány nevében a külügyi hivatalnak tiltakozást adott át, amelyben a kaliforniai törvényhozás japánellenes viselkedésére figyelmezteti. Ennek folytán a kaliforniai népképviselő többsége annak ellenére, hogy a japánellenes törvényjavaslatok elfogadását kívánta, elhatározta, hogy állami okokból el fogja vetni ezeket a törvényjavaslatokat.

A perza forradalom veresége. Londonba érkezett hírek szerint a sah csapatai legyőzték a forradalmárokat és megszállották Tebriz városát, ahol most a sah nevében tömegesen végzik ki az embereket. A lakosság egy része az orosz határon át elmenekült. A határon orosz katonaság áll készen arra, hogy azonnal beavatkozik, ha európaiakat megtámadnak, vagy pedig a vérontás nagyobb mérvet ölt.

Oroszország pénzügyei. Az orosz pénzügyviszonyokról a külföldön közzétett különböző lapok megjelenése alkalmából Kokoveev pénzügyminiszter a Wolff-ügynökség pétervári levelezőjével folytatott beszélgetésben a következőket jelentette ki:

A párisi 4½ százalékos kölcsön után megkötendő külföldi orosz államkölcsönről szóló hírek teljesen légből kapottak. Általában tudva van, hogy 1911-ben visszafizetésre esedékes lesz az 1905. évi 4¾ százalékos államkölcsön, amely nagyrészt német kezében van. Kétségtelen azonban, hogy e papírok jelenlegi tulajdonosai azok megtartására fognak törekedni. A kölcsön konvertálása valószínűleg nem fog megtörténni. Lehetséges, hogy a jövő évben szükséges lesz a belső kölcsönt felvenni, amely azonban a belföldön könnyű szerrel lesz előteremthető. Oroszország általános pénzügyi helyzetére vonatkozólag a miniszter rámutatott arra, hogy a legutóbbi év aratása nem elégitette ugyan ki a várakozást, ennek dacára azonban az 1908. év behozatala 678 millióval, majdnem egyenlő a mult évivel. Az utolsó 450 millió kölcsön 1909. február 22-én fog véglegesen jegyzésre kerülni. A külföldi bankokkal folytatott tárgyalások be vannak fejezve

és az emisszióra vonatkozó ukáz már alá van írva. Az Ausztria-Magyarország és Törökország közti megegyezést illetőleg kijelentette a miniszter, hogy az semmiféle hatást a nemzetközi pénzpiacra nem gyakorol.

Az emberi jogok párisi ligájának főválasztmánya, amelynek élén De Pressensé képviselő áll, határozati javaslatot fogadott el, amelyben élesen állást foglal az új orosz kölcsönnek Franciaországban való jegyzésre bocsátása ellen, mert ezáltal a czarizmus új fegyvert kap az orosz nép szabadságtörökvéseinek elnyomására és Franciaország jólétét is veszélyel fenyegeti e művelet.

A dél-olaszországi földrengés.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 20.

Ma reggel három óra negyvenöt perczkor nyolcz másodperczig tartó földrengés volt érezhető. 4 óra 15 perczkor pedig erős, hullámos rengést éreztek, amely hat másodperczig tartott. A hideg folytonosan tart és az eső esik. Miután új építőanyag érkezett, folytatják a barakkok építését. A tüz a tenger közelében lévő romokban és házakban tovább tart.

Bagnarából jövő vonat a palmii pályaudvar közelében összeütközött egy tolató mozdonygyal. A mozdony és egy kocsi megrongálódott. Hat ember megsebesült, köztük Calvetti, a Vörös-Kereszt őrnagya. A forgalmat helyreállították.

Az olasz kormányt egymást érik a támadások. A földrengés után — úgy mondják — sok mulasztást követett el, de a kormány ügyet sem vet az elhangzott kifogásokra és a kritikákat egyszerűen ad akta teszi. Itt vannak például az ellenzéki lapok támadásai. A szerencsétlenség hatása alatt kimondották a Treuga Deit és néhány napig be is tartották. A támadások más csoportja a szicíliaiaktól ered, akiknek szokásuk, hogy mindazért nagy garral elégedetlenkednek, amit Olaszország érettek tesz. És ide kell számítani a szenzációt hajhászó lapokat is, amelyek tuezatszámra gyártják a hamis híreket és ráförmednek a czáfólasokat alig győző kormányra. A katonaságra is történnék neheztelések és ezeket a vádakait már komolyan veszik. Hangoztatják, hogy a haditengerészet, a vörös kereszt, meg a vasut- és táviróezred keveset és rosszul munkálkodott, holott ez a katasztrófa a háborúnál is súlyosabb kötelezettségeket mért ki rájuk. Az olasz flottát azzal mentegetik, hogy nem kapta idejében a parancsokat. Így történt aztán az, hogy a szerencsétlenség színhelyére bármelyik fajta gőzös hamarabb ért, mint a hadihajók csapata. A minisztérium hivatalos jelentése is a parancsok elkésésével magyarázza a flotta lassúságát és azt is felémli, hogy majd mindenik hajó leguységének a fele még karácsonyi vakációjában volt. Mindezek miatt jogosan érhetik panaszok a haditengerészetet, mert az ilyen állapotok éppenséggel nem vallanak fegyveremre és háboruban a legkeservebben megboszulódtak volna. Még súlyosabb a vád a Vörös kereszt ellen. Ha az egészségügyi csapatok a harc-térben is úgy jelennek meg, mint ahogy január másodikán tették, akkor rettenetessé válnak a következmények. Kétségbeesésként nagy volt a hiány sebészeti műszerekben, fertőtlenítési és naroktizálási eszközökben, meg kötözési anyagban. A csapatokhoz számuk elékező hölgy csapatlakozott, hogy segítsen a mentési munkálatokban. Az ő jószándékukhoz, lelkesedésükhöz szó sem férhet, de járatlanságuk miatt nem sokat végezhettek. Iskolázott ápolónők kellettek volna inkább. Végezetül ami a táviróezred tevékenységét illeti, az is rosszul végezte a dolgát és sikertelenül használta a Marconi-féle találmányát, amelynek a tökéletességében ezek után bátran lehet kételkedni.

A segítő akció még mindig emelkedőben van. Pestmegye is csatlakozott a mozgalomhoz s ma a Vigszínház is följajánlotta, hogy előadást rendez a károsultak javára.

A magyarországi segélyakció összes gyűjtésé-

nek eddigi eredménye 130.641 korona. A világszerzte megnyilvánult részvevő X. Pius pápa a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott. A pápához közvetlenül érkezett adományok összege eddig 1.408.194 lira.

A szicíliai károsultak segélyalapja javára a Magyar Általános Hitelbanknál legújabbán a következő nagyobb adományok folytak be: gróf Hadik-Barkóczy Endre 500 K, gróf Mailáth László (Dolnji-Miholjac) 500 K, Gerhardt Gusztáv 300 K, gróf Somssich Imre 200 K, Kassa—oderbergi vasut 4000 K, Győr—sopron—ebenfurti vasut 1000 K, Brassó—háromszéki h. é. vasutak 3000 K, Bihari h. é. vasutak 1000 K, Csáktornya—zágrábi h. é. vasut 400 K, Csetnekvölgyi h. é. vasut 300 K, Debreczen—füzesabony—ohatpolgári h. é. vasut 400 K, Győr—veszprém—dombóvári h. é. vasut 500 K, Marosludas—besztercei h. é. vasut 500 K, Héjjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasut 500 K, Mátra—körösvidéki h. é. vasut 1000 K, Nógrád-megyei h. é. vasut 1000 K, Pozsony—komáromi h. é. vasut 500 K, Szabolcsvármegyei h. é. vasut 1000 K, Szeged—nagykikinda—nagybeeskereki h. é. vasut 2000 K, Szilágysági h. é. vasut 1000 K, Szlavóniai h. é. vasut 400 K, Temesvár—módsi h. é. vasut 400 K, Temesvár—nagyszentmiklósi h. é. vasut 400 K, Versecz—kubini h. é. vasut 500 K. Összesen 21.510 korona.

A kereskedelmi minisztériumban működő központi iroda útján a Magyar Általános Takarékpénztárhoz ma a következő nagyobb adományok folytak be:

Temesvár városa 1000 K, M. G. Tereboly 100 K, Magyar Általános Takarékpénztár adománya 2000 K, báró Herzog Péter 1000 K, Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársaság 1000 K, dr. Chorin Ferencz 300 K, Frischmann J. igazgató 100 K, Reumann L. igazgató 100 K, báró Inkey Pál 100 K, Csáktornyai Kereskedelmi Kaszinó gyűjtése 116 K 50 fill., Országos Központi Hitelszövetkezet tisztviselőinek gyűjtése 252 K, dr. Egyedi Artur 100 K, Tóth Aurél 10 K, egy nagyszuhai társaság 6 K, Élesden tartott tombolaestély jövedelme 487 K 50 fill., Bordán Oktáv polgármester 100 K, Budapesti jégművek 200 K, gróf Zselénszki Róbert 300 K.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál a következő nagyobb befizetések történtek: Vas Ferencz 200 K, Bohus László 100 K, a pozsonyi ág. ev. liceum ifjúsága 100 K, Mössmer József 100 K.

EGYHÁZAK.

— (A református egyház statisztikája.) A budapesti református egyházközségben az 1908. évben következők voltak a népmozgalmi adatok. Megkerestek 2197 gyermeket, eltemettek 1188 halottat, konfirmáltak 531 serdülőt, összeeskettek 702 házaspárt, akik közül a két fél református 177 pár, vegyes házaspár 537 pár; a vegyes házasságokból meg egyezést kötött az egyház javára 278 pár; az egyházból kitért 81 személy, az egyházból távozott 155 személy. E vallásstatisztikai adatok, kivált a vegyes házassági és áttérési esetekben, a református egyházra nézve elég kedvezőek; sokkal kedvezőbbek, mint az országos átlagos adatok, melyek a vegyes házasság és az áttérés eseteiben eddigelő mindig veszteséget jelentettek a református egyházra nézve.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kolozsvár város ma tartott közgyűlésén egyhangulag kimondotta, hogy a Ne temere pápai decretum ügyében a magyar püspöki karnak felterjesztését, amelyben a státuskvó fentartását kérte, a maga részéről a kormányhoz intézendő felirattal támogatja és kérni fogja, hogy a külügyi képviselő útján a vatikáni nagykövet közbefordításával hasson oda, hogy a pápai decretum hatálya Magyarország területére ne terjesztésék ki.

TÁVIRATOK.

Spanyol instruktorok Fezben.

Madrid, január 20. A képviselőkamrában egy interpellációra a hadügyminiszter kijelentette, hogy a kormány tényleg foglalkozik azzal a tervvel, hogy kiválóan ügyes tüzér- és utásztisztekből álló katonai missziót küld Fezbe.

Gyilkos vagy ártatlan?

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 20.

Tegnap megírtuk, hogy a fővárosi államrendőrség a kassai rendőrkapitányság megkeresésére nyomozta és előzetes letartóztatásba helyezte Papp Béla bajai születésű, 23 esztendő volt kassai diákokot, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő ölte meg és rabolta ki Hajnal Lidi kassai utcai leányt. Papp Béla letartóztatásakor természetesen tagadta a vádat és igyekezett alibijét bizonyítani. Gyanút keltő volt azonban, hogy most is egy kassai utcai leánnyal találták együtt Szerecsen-utcai lakásán. A perditát Pilz Máriának hívják és a gyilkosság napján Papp Bélával egy időben tünt el Kassáról.

A rendőrségen már tegnap megkezdtek Papp Béla kihallgatását s ma reggelre nagyon kompromittáló dolgokat állapítottak meg róla. A fiatal ember, bár nagy bőbeszédűséggel védelmezi magát, nem tudja alibijét igazolni. Eddig csaknem minden állítására ráczáfoltak. Végre úgy belegabalyodott az ellentmondásokba, hogy a délelőtt folyamán kihirdették előtte a letartóztató végzést, amit tragikus megdöbbenéssel, teljesen megtörtén fogadott. Papp Bélát át fogják szállítani Kassára, hogy ott folytassák ellene tovább a vizsgálatot. Ma már ideérkezett Kassáról Cselényi Béla rendőrkapitány, hogy Papp Bélát átvegye és Kassára eskortálja.

A gyilkossággal gyanúsított diákok mai kihallgatásánál a következőket mondta:

— Három esztendeig dolgoztam Kassa városánál mint rapidijás. Volt egy kis mellékjövedelem is: Komjáthy János színigazgató rám bízta a kedvezményes jegyek eladását. Ez okozta szerencsétlenségemet. Egy alkalommal elvesztettem a jegyek árából háromszázötvenhárom koronát. Az igazgató sikkasztással vádolt s följelentéssel fenyegetett de végül megállapodtunk abban, hogy részletekben megtértem a kárt. És hogy ezt könnyebben tehessem, elhatároztam, hogy Kassáról távozom, feljövök Budapestre, ahol könnyvezetői állást fogok keresni. E hónap tizedikén döntöttem így s csak a szüleimnek tettem róla említést. A hivatalban nem szóltam semmit, hogy állásomat elhagyom s Budapestre költözöm. Még 11-én délelőtt a hivatalban voltam. A délutánt azzal töltöttem, hogy az utazásra minden előkészületet megtegyek. Amikor az a rablógyilkosság történt — e hónap tizenegyedikén esti hét és tíz óra között — a kassai Otthon-kávéházban tartózkodtam. A lakásomon talált Pilz — és nem Blitz — Máriával a vonaton ismerkedtem meg s így történt, hogy Budapestre együtt érkezünk meg.

Kóródy Béla rendőrfogalmazó aztán a Papp szeméin látható sérülésekre vonatkozólag kezdte faggatni a foglyot. Papp jobbkézének középső ujján egy czenitméter hosszú mély borsérülés, nagyujján belül hosszabb sérülés s balkezének mutatóujján hat czenitméter hosszú karcolás van. Erről Papp így nyilatkozott:

— Nem igaz, hogy a sérüléseket akkor szereztem, amikor állítólag Hajnal Lidivel küzdöttem volna. Ezt a nőt csak látásból ismertem, soha nem érintkeztem vele. Balkezemen akkor sérültem meg, amikor egyik barátomtól, Guttmann Ignác szatócsból elbucsztam. A boltajtó kilincsből kiálló szögbe ütöttem a balkezemet. A jobbikom pedig ugy keletkezett, hogy szálka ment a körömöm alá, kipiszkáltam s eközben karcoltam meg az ujjamat.

Papp vallomását táviratilag közölték a kassai rendőrséggel, amely aztán megállapította, hogy Papp nem mond igazat. Hajnal Lidiát nagyon jól ismerté, többször látták véle együtt az utcán és a kritikus időre mondott alibije sem vált be. Megnevezett pár embert, akikkel az Otthon-kávéházban tartózkodott volna, de az illetők határozottan kijelentették, hogy nem is látták a helyiségben. Guttmann Ignác sem tud arról, hogy a bucsuzás alkalmával megsérthette volna a kezét.

Ezek az ellentmondások természetesen gyanussá tették Papp Bélát. A letartóztatás különben eredetileg a sikkasztás miatt történt, annál is inkább — mondja Kóródy fogalmazó — mert a hivatalból történt hirtelen távozás, meg az említett körülmények megkövetelik, hogy a rablógyilkosság ügyében a bűnössége vagy ártatlansága kétségtelenül sürgősen megállapíttassék.

A kassai rendőrség jelezte, hogy Papp Bélát kiküld egy tisztviselőt s ma délelőtt meg is érkezett Cselényi Béla rendőrkapitány. A vizsgálatot most együtt folytatják. Pilz Máriát ebben az ügyben ártatlannak tartják s egyelőre csak kihágás miatt vonták felelősségre. Papp Bélát valószínű feltevés szerint holnap kíséri át Kassára Cselényi rendőrkapitány.

Az a hant, mely odaköt.

— Messina fölépítése. —

Budapest, január 20.

Volt egyszer, tul az Operencián, egy napsugaras, pompás, szivárványos, kakaalábon forgó város narancs- és platánerdők közepében. Még az ég is mosolygott fölötte és örök tavasz illatos szellője duruzsolt a falai közt. Egyszer aztán, éjnek idején, suttymomban, nesztelenül, lábujjhegyen belopódzott középebe a kaján Romlás, bömblött egyet, hogy megrázkódott beléje a föld és a tenger kiöntött medréből. Vad, duhaj pusztulás tartott lakodalmat a hétszivárványszínes csodaváros földre sujtott romjain; — éhes, rőt, tüzkarikás lángnyelvek nyaldosták keresztül-kasul, a tenger pedig hőköröge, högve végignyargalt rajta és megkorbácsolta kidőlt-bedőlt falait. Ez volt az ördög nászéjszakája. És hajnalon, mikor jöttek a sirató asszonyok és a gyász jeléül kibontották hajukat, valahol, a bíborfényes messzeségben pedig, ahol Phoebus aranysekerét éppen fölhajította az égre, egyszerre százezer emberek fölött csendültek meg köröskörül a lélekharangok, akkor megint napsugár és tavasz volt, de a csodaváros eltűnt a föld színéről. Mese volt, talán igaz se volt...

Ma építünk és hordjuk a köveket, talpigakon, saroglyákon, csatukoson, álmoson, véresen cipeljük hozzá az anyagot, holnap pedig fejfát ütünk fölébe. Ma még esküvőre, reggeli imára kondulnak meg a harangok, holnap pedig temetésre, nagy, soha nem látott, káprázatos temetésre. Ma még vasból, aczélból, fából, kőből miniatűr emlékeket kopácsolunk az idegennek, hogy kellemesen emlékezzék meg városunkról, holnap pedig összeülnek a mesterek, a legények, az inasok, a vevők és nagy koporsót kalapálnak, amelybe százezrek beleférnek. Ma még drapériákat, függönyöket, bál ruhákat szőnek, fonnak, varrnak asszonyaink, holnap pedig szemfedőt, nagyot, széleset, mely százezreket letakar. Aztán kigyul a szarkofógok és a kandelaberek halavány lángja, tömjénfüst árad szét a levegőben és megcsendülnek a minisztráns-gyerekek csemettyüi. És a nagy gödör körül emberek állnak fel nagy, hatalmas, mindentudó, gyarló semmik: párák, lehettek, porszemek: emberek, vannak közöttük bolondosan nagyszerűek is, Hamletok, akik valami szatirpofájú koponyát vesznek a markukba és elmélkednek az emberi sors fölött. Ilyen egy nagy, nagy gyönyörű, káprázatos tavaszi temetés délen, tavaszon, — mikor másutt hóolvadás van. Evoe, tavasz! könyes, fájdalmas, napsugaras, halottastavaszi!

... Fehérruhás leányok rózsafüzért vesznek a kezükbe, kábító orchideát tűznek a hajukba és alkonyórán körüljárják a romhalmazt szent-képekkel, zászlókkal és könyörögnek az Isterhez, hogy ne küldjön többé ilyen szörnyű csapást a földre. A világ pedig, amely madártávlatból nézte és élte végig a borzalmasan nagyszerű végítéletet, összesugbug, vajjon szabad-e, lehet-e a napsugaras, pompás, fényes város újra fölépíteni a narancs- és platánerdők közepében, az Operenciás-tenger mellett.

A nagyszakálu pápaszemes Kövélemény megnyitja a tanácskozást. Először a tudákos Geologia kér szót. Lehet-e? A Messinát elpusztító földrengés tektonikus földrengés volt és közetképző hegyalakulásokra vezethető vissza, mely azonban az itáliai tengerpart egész mentén végigvonul, úgy, hogy tektonikus földrengés szempontjából Messina semmiesetre sincs veszedelemnek jobban kitéve, mint bármely tengerparti város, Palermo, Nápoly, Livorno, sőt akár Róma is, mely csak a tengerpart

közélelőn fekszik. Más, ha a dolgot vulkánikus földrengés eshetőségének szempontjából vizsgáljuk. Erre azonban, eltekintve attól is, hogy Messinában még nem, és vidékén nagyon régen nem volt példa, nem lehet tekintettel lenni, mert az emberiség, mely csak igen gyarló apparátusokkal rendelkezik, nem áldozhat fel városépítés és termelés céljaira kiválóan, sőt leginkább alkalmas földet egy évszázadok mulva esetleg bekövetkező veszedelem eshetőségére való tekintet miatt. De különben is, Nápoly, Palermo, Catania vulkánikus földrengés szempontjából sem kevésbé veszedelmes fekvésűek Messinánál. A *Geológia* szerény véleménye szerint tehát relative bátran fel lehet építeni Messinát ott, ahol volt.

— Szabad-e? Erre feláll a reverendás *Lelki-Esztétika*, keresztet vet és szót kér a fatalisták nevében is. Kitérli a szeméből a könyvet és el-elcsukló hangon így szól. Atyámfiai, bizony, — Isten haragja sújtott le Messinára, intő példál az emberiségnek. És még nem ült el a halálhőrgés a romok között, még nem ütöttek keresztet a századok sírdombja fölé és a déli nap még nem szárította fel vérüket utcáinkon. És ti újra márványpalotákat, dárvidok, vigalmak és nászszekák palotáit építétek százezer embertársaitok, százezer apáitok, százezer anyáitok, százezer testvéreitek és százezer szerelmesetek csontjai, rothadt tetemei fölött. Dobjátok el az ásókat, a kapákat és a köveket és menjetek, menjetek szebb, ragyogóbb, vigabb tájak felé és imádkozzatok.

Azután a „*Higgadság*” emelkedik szólásra és a nagyszakálu, pápaszemes elnök, a „*Közvélemény*” megrázza esengetyűjét és a számító ész és kegyelet egyesített elvei szerint a többség határozatából megpecsételi szavait.

Messinát fel kell építeni. Fel kell építeni, mert a tudós *Geológia* szerint emberi számítással semmivel sincs veszedelemnek jobban kitéve száz és ezer más városnál, sőt belátható időn belül közvetlenül egyáltalában nincs kitéve veszedelemnek és városépítés és termelés céljaira talaja kiválóan alkalmas. Fel kell építeni, mert hozzá az emberiségnek és a történelemnek évezredes szép emlékei fűződnek, melyek ha talán nem is lesznek maradandóbbak a pusztulás emlékénel, de vonzóbbak lesznek rála. Fel kell építeni, mert a sors romboló keze csak az emberiség kártyáit döntötte le benne, de meg kellett hagynia alapjait, konvencióit, megszokásait; és mert könnyebb valamit felépíteni, mint alapítani. És nem bigott álkegyelettel, hanem emberi és észszerű kegyelettel vizsgálva a dolgot, éppen halottaink azok, akik idevonzanak bennünket vissza a mi ledölt városunkhoz. Az ő hantjuk és porladó testük szenteli meg a földet. És ez az a hant, mely odaköt. A halottaknak lelkük van. A halottak tudnak beszélni. A halottak tudnak zokogni és tudnak követelni. A nagy temető nem borzalommal fogja eltölteni a megmaradt apákat, anyákat, gyermekeket és szerelmeseket, hanem megszenteli azt a rögr, amelyen járnak, küzdenek, szenvednek és örülnek. Otthon lesznek. A szeretteik között. Igen, a holtak erősebbek az élőknél. Vonzanak, erősítenek és buzdítanak.

Hajrá, már folyik is a munka. Furnak, faragnak, kalapálnak, tesznek-vesznek, alkotnak. És mért ne derülhetne ki megint az ég, a selymes, bársonyos, üde, kékszemű tavaszi ég Messina fölött? Mért ne virulnának körülötte megint a narancsfák és a pálmák, mikor másutt hóolvadás van? És mért ne zughatnának, moroghatnának, böghetnének, rikkanhatnának benne megint a gépek? Mért ne lenne megint nagy, gyönyörű, káprázatos tavasz Messinaiban? Evoc, napsugaras tavasz! A halottak miatt? O nem, a halottak miatt derül ki fölötté ujra az ég, a halottak miatt virulnak körülötte a narancsfák és a pálmák. A halottak hantja termékenyíti meg a földjét. És az az a hant, mely odaköt.

—báth.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, január 21. — Róm. kat.: Ágnes sz. vt. — Prot.: Ágnes. — Görög-orosz: jan. 8. György. — Zsidó: Teb. 28. — A nap két reggel 7 óra 41 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 42 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 29 perczkor, nyugszik d. u. 3 óra 51 perczkor.

A miniszterelnök fogad d. u. 4 órakor.
Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor.
A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor.
A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.
A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig.
A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.
Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Könyves Kálmán Nagymező-u. szalonja zárva. — A N. Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György muzeuma nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 2—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 6—8-ig. — Fővárosi Könyvtár nyitva 9—12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— Személyi hir. Gróf Széchenyi győri püspök a jövő hét folyamán Rómába utazik, hol több hetet szándékozik tölteni.

— **Edvárd király berlini utja.** Edvárd király berlini látogatásáról a „Daily Chronicle” a következőket írja: Az a komoly remény él bennünk, hogy Edvárd király látogatása Vilmos császárnál hozzá fog járulni ahhoz, hogy a viszonyt a britt és a német nép között szilárdítsa és erősítse. A politikai kilátás a jobb, kölcsönös megértésre e pillanatban kedvezőbb, mint a legutóbbi időben Németország. A keleti kérdés közeledik elintézéséhez. A két állam mindegyikének flottapolitikája teljesen világosan meg van határozva, ha az egyik a másiknak ugyanazt a cselekvési szabadságot hagyja meg, amelyet magának igényel. Valóban nincs tér méltatlan gyanakodásra és szűkségtel felreértésekre. Bizunk benne, hogy a király látogatása hozzá fog járulni azon felfogás eliminálásához, hogy az angol politikát Németország izolálásának vágya ösztönl. — A „Standard” Edvárd király berlini látogatásáról a következőket írja: Általános megelégedést keltett itt, hogy a berlini városi hatóságok elhatározták, hogy a császárral egyesülve, fogadják a királyt és a királynét. Mindnyájan nagyon örvendünk annak, hogy a látogatás többet jelent, mint a vendégre és a vendéglátóra egyaránt fényes ünnepséget. A császárnak megadatott a tehetség, hogy egy alkalmi formalitást bensővé és széppé tegyen élénk szívélyességével. Általánosságban az angolok Németországgal állandó szívélyes viszonyban kívánnak élni és e célra készek minden áldozatra annak kivételével, hogy szövetségeseiket cserben hagyjanak és barátokhoz hűtlenné váljanak. Kénytelenek azonban felismerni azt a tényt, hogy Németországban hatalmas ellenséges befolyások léteznek a nemzetközi közeledéssel szemben. A császár és Bülow herceg birodalmi kancellár a legutóbbi válság alkalmával áldásos, békés tevékenységet fejtettek ki. Szilárdan állva szövetségársainak odala mellett, Németország hátsó gondolat nélkül dolgozott Európa megnyugtatásán. Anglia, amely a német politika alapgondolataival Európában és Ázsiában nem áll többé ellentétben, Afrikában készséget mutatott, hogy közös eljárást ajánljon fel és fogadjon el. Ezzel alapját kívánta adni az általános megértésnek. Nem a mi feladatunk, hogy Németország azon nemzeti becsapásának, hogy a tengeren épp oly erős legyen, mint a szárazföldön, alattomos indító okokat tulajdonítsunk.

— **A szász-meiningeni udvar botránya.** A Moltke-Harden-ügy ismétlődésére van kilátás Meiningenben, mert, mint egy szülészavú távirat jelenti, ott legközelebb bünyügyi eljárást indítanak több személyiség ellen a 175. szakaszba ütköző erkölcsi kihágások miatt. A pör szenzációsan ígérkezik, mert egy udvari hivatalnok is bele van keverve, aki a bírói üldözés elől külföldre menekült.

— **Károly Ferencz József főherceg Drezdában.** Károly Ferencz József főherceg ma reggel a 17. század ulánuszred látogatására Drezdából Osaba ment, ahonnan délután visszatért. A rezidencia palotájában este kamara-bál volt. A főherceg holnap délelőtt utazik el.

— **Az abruzzói herceg házassága.** A „Petit Parisiennek” jelentik Turinből: Az abruzzói herceg arra kérte Viktor Emánuel királyt, hogy hajókapitányi rangját letehesse és egyidejűleg az őt, mint a királyi ház tagját megillető jogairól és méltóságáról lemondhasson, hogy Miss Elkinst nőül vehesse. A király azonban e kérelmet elutasította. A tengerészisztek körében, ahol a herceg közkedveltségnek örvend, lemondási szándékait sajnálatlalt fogadták.

Ujabbaj jelentik még: Az abruzzói herceg kerekén közölte Viktor Emánuel királylyal, hogy nőül akarja venni miss Elkinst s ezért kész kilépni a hadseregből és lemondani hercegi rangjáról. A király már hajlandó volt beleegyezni a házasságba, de Margit övegy királyné és a genuai herceg ellenléte azt, mert messaliancenak tartották. Később az aostai herceg és a turini gróf is az abruzzói herceg mellé állott. Tenap nagy feltűnést keltett, hogy Amadeus herceg, az egykori spanyol király halála évfordulója alkalmából tartott gyászistentiszteleten a királyi család tagjai közül egyedül az abruzzói herceg hiányzott.

— **Szterényi államtitkár Szegeden.** Szterényi államtitkár január hó 31-én a kerületi munkásbiztosító új palotájának felavatására Szegedre érkezik. Ezzel kijelölik a központi inasotthon és az új felsőipariskola helyét is. Az államtitkárral együtt érkezik szegedre Thaly Kálmán országgyűlési képviselő is, ki szabadelőadást tart Szegeden a Rákóczi-szobor javára.

— **Milán király fia Budapesten.** Néhány nap óta Budapesten tartózkodik. A fiatalember, akiről megírták, hogy adósságai miatt megszökött, magas termetű, daliás, tökéletesen beszél francziául, olaszul, angolul, oroszul, szerbül, görögül, törökül, németül. Tud egy kicsit magyarul is. A fiatal Obrenovics édesanyját látogatta meg Konstantinápolyban s onnan jött Temesváron át Budapestre. Rendes apanaszt kap tőle. Valótlanság, amit mostanában több lap megírt, hogy a pénzborzja. Nem iszik, nem kártyázik s egyetlen megbocsátható szenvedélye, hogy nagyon szereti a nőket.

— **Mesélik, hogy adósságaim vannak** — beszélte. — Nos hát: igen. Nem tagadom, körülbelül tízezer korona volt. De nem itt s ez csöppet sem aránytalan összeg, ha vagyoni viszonyaimat ismerik. Édesanyamtól, aki föltétlenül nagyon jómódu nő, kapok annyit, amennyiből elegend teszek minden kötelezettségemnek. Hogy eltűntem volna? Ez szemenedet hazugság, szerb forrásból való rágalom. Keresem azt a bizonyos, piszkos forrást és majd ellátom a baját. Az eltűnésemről szóló hírt addig is hivatalosan meg fogom czáfoltatni a budapesti rendőrséggel. A minap kirándulást tettem előkelő ismerőseimhez, nem is huszonnégy óráig voltam távol s ezt használták föl alapul a gaz rágalmazásra. Tizenkét nap óta lakom a Royal-szállóban s épp most béreltem ötszobás lakást.

— **Stadler érsek Bécsben.** Stadler szerajevói érsek Bécsbe érkezett, hol holnap az uralkodó kezébe leteszi a valóságos belső titkos tanácsosi esküt. A érsek bécsi időzését fel fogja használni arra, hogy az illetékes köröket a boszniai nép hangulatáról informálja és hogy különösen a közös pénzügyminiszterrel a Boszniában létesítendő reformok ügyében érintkezésbe lépjen.

— **Az argentinai konzul Fiumében.** Lovag Schmuicker Norbert, meghatalmazott miniszter és nagykövetünk Argentína, Paraguay és Uruguay államokban, mint Fiuméből írják, több napi tartózkodásra Fiuméba érkezett, ahol a kereskedelmi, kivándorlási és hajózási ügyeket tanulmányozza. A nagykövet tegnapelőtt meglátogatta gróf Nákó Sándor kormányzót és a konzuli karnál is látogatásokat tett.

— **Thaly Kálmán ünneplése.** Thaly Kálmán országos képviselőt, aki több mint egy hónapig időzött Pozsonyban és a napokban érkezett vissza a fővárosba, a lefolyt hetekben az ország minden részéből százával halmozták el üdvözlésekkel a titkos tanácsossá történt kitiüntetésé alkalmából. Legutóbb *Günther Antal, Jekelfalussy Lajos, Josipovich Géza* miniszterek, *Justh Gyula*, a képviselőház elnöke, *Székely Kálmán*, az alkotmánypart elnöke, *Popovics Sándor, Mezőssy Béla, Meskó László* és *Imling Konrád* államtitkárok, *Párvy Sándor* szepesi püspök, *Návay Lajos* és *Rakovszky István*, a képviselőház alelnökei, a Magyar Történelmi Társulat, gróf *(Teleki Géza aláírásával), Rakovszky István*, az állami számvevőszék elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia történelmi osztálya, *Bedő Albert* nyug. államtitkár, báró *Forster Gyula*, a Műemlékek orsz. bizottságának elnöke, a Nemzeti Múzeum és a budapesti egyetemi könyvtár titkára, *Ferenczy Ida* csillagkeresztes hölgy, *Rónay Horváth Jenő* altábornagy, *Horn Emile*, a Rákóczi-kor. francia történelemétől, továbbá *Bereg, Hajdu, Sopron, Trencsén, Abauj* és *Hevesvármegyék*; *Debreczen, Kassa, Komárom, Szeged* és *Máramarossziget* városoktól kapott *Thaly* meleghangú üdvözlő iratokat.

— **Szterényi államtitkár audienciája.** Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár rendes heti audienciáját pénteken, január hó 22-én, másirányu hivatalos elfoglaltsága miatt nem tartja meg.

— **Gróf Andrássy Dénes újabb adományai.** A krasznahorkai várur, gróf Andrássy Dénes, a kiváló műbarát, ki most Olaszországban tartózkodik, megvette Russ és Strecker hirneves müncheni festőknek Erzsébet királynét ábrázoló, élet után festett pompás képét a budavári Erzsébet-múzeum számára. A nagybecsű ajándék, mely már január első felében látható lesz a budavári Erekllye-múzeumban, a királynét fiatalabb korában ábrázolja. Gróf Andrássy Dénes ezenkívül megszerezte a sokáig Olaszországban élt hirneves hazánkfi, néh. id. Markó Károly festőművész 1820-ik évből származó egyik olajfestményét is a saját krasznahorkaváraljai képtára részére. Az érdekes kép Rozsnyó város látképét ábrázolja a mult század első éveiből, amikor Markó Károly festőművész püspöki uradalmi mérnök volt gróf Esterházy László rozsnói püspöknél. Ez alkalmából említésre méltónak találjuk, hogy Markó Károlynak van a rozsnói püspöki erdészeti irodában egy hatalmas nagy, rendkívül finom kidolgozása, a Rozsnyót övező erdőket ábrázoló képe, melyet pontos kidolgozása és élethűsége folytán még most, kilenczven év után is használnak. A nemeslelkű főúr legutolsó tekintélyes adományát a gyermekluga rimaszombati fiók-osztálya javára tette le, amelynek huszezer korona készpénzt küldött, azzal a rendeltetéssel, hogy az alapját képezze egy Rimaszombatban építendő menháznak.

— **Steinheilmé vallomása.** A vizsgálóbíró kihallgatta *Ghirelli* grófnőt, akinek *Steinheilmé* börtönében állítólag megvallotta, hogy ő gyilkolta meg a férjét. *Ghirelli* grófnő a vizsgálóbíró előtt is megmaradt amellett, hogy *Steinheilmé* két ízben vallotta meg neki bűnét, ezt egy alkalommal egy harmadik tanu, *Roselli* asszony előtt. *Roselli* asszonyt, aki még most is a Saint Lazare-börtönben van, a mai nap folyamán fogják kihallgatni.

Ejjel jelentik, hogy *Steinheilmé* asszony ma a vizsgálóbíróhoz levelet inézett, amelyben tagadja azt, hogy fogolytársnője előtt vallomást tett volna és egyben arra kéri a vizsgálóbíró, hogy szembesítse azzal a detektívvvel, aki előt ő állítólag bevallotta a gyilkosságát.

— **Joannovics György emlékezete.** A Szabad Lyezeum igazgatósági ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a minap meghalt alelnök, *Joannovics György* érdemeinek jegyzőkönyvbe foglalása volt. Az ülésen *Gaal Jenő* főrendiházi tag elnökölt s jelen voltak *Alexander Bernát, Becke Manó* és *Hosvay Lajos* egyetemi tanárok, *Wartha Vinczéné Hugonnay Vilma* grófnő, *Pályi Sándor, Verősvári Ferenc* és *Márki Hugó*. Az elnök indítványára az ülés határozati javaslatot fogadott el, amely kidomborítja azokat az érdemeket, amelyeket az elhunyt alelnök a Szabad Lyezeum alakítása és fölvirágoztatása körül szerzett.

— **A bibornoki kollégium.** A katolikus egyház hetven bibornoki méltósága körül nem kevesebb, mint tizenhat van üresedésben. Annak következtében, hogy a megüresedett méltóságokat be nem töltik, a testület csaknem kizárólag agastyánokból áll. Hat bibornok életkora nyolczvan és kilenczven közt ingadozik, a legöregebbek *Gruscha bécsi* és *Capecelatro capnai* bíborosok, akik közül az első 89, a másik 85 éves. Tizenkilenc kardinális hetven és nyolczvan, tizenhét hatvan és hetven, tíz ötven és hatvan év közt van és csak kettő van ötven éven alul: *Merry del Val* államtitkár és *Skrbensky* prágai érsek. A legöregebb *Gruscha* és a legatalabb *Skrbensky* Ausztriában vannak. A megüresedett méltóságok be nem töltése miatt az olaszok és külföldiek közti számarány az utóbbiak előnyére javult. Harmezhárom olasz és huszonegy külföldi a bibornokok közül. XIII. Leó alatt felmerült az a terv, hogy a bibornoki testület tagjainak felét külföldiekből kreálták, ez az igyekezet azonban megtört az akkori államtitkár, *Rampolla* igyekeztén. Különbön a testületet február közepe táján gyűlésre hívja egybe a pápa. Persze nagyon kérdéses, betöltésre kerülnek-e a megüresedett méltóságok. Legjobb esetben is öt vagy hat bibornoki süveg kap új gazdát. Valószínűleg *Belle*, *Liszszaboni pátriárka*, *Bourne* westminiszteri érsek és *Bisleti* pápai főkamrás megkapják a bibornoki süveget. Franciaországban három bibornoki méltóság vár betöltésre. A bécsi nuncziusnak, *Granito di Belmonte*-nek is kilátása volt a reggioi püspökségre és ezzel egyidejűleg a bibornoki méltóságra, de a földrengés folytán kérdésessé vált, vállal-e a nunczius azon a vidéken püspökséget.

— **Szabolcska Mihály jubileuma.** Az idén lesz tíz esztendeje, hogy *Szabolcska Mihály*, a kiváló költő elfoglalta a temesvári református lelkesi hivatalt. Hívei ünneppel ülik meg ezt az eseményt. Január huszonegyedikén lesz az ünnepség, amelyen a város társadalmá felekezeti különbség nélkül résztvesz.

— **Pertörlés a Janics-ügyben.** Megirtuk, hogy *Janics Gyula* honvédönkéntesnek milyen súlyos afférje támadt Bécsben. Egyenruháját beszenyezték, csakóján a koronát lekopték, őt magát pedig felségsértésért fogságba vetették. A szerencsétlen magyar fiatalember védője, dr. *Kálmán Mór* a királyhoz aboliczionális kérvényt adott be, arra kérve az uralkodót, hogy a felségsértés tarthatatlan vádjával szemben szüntesse meg a bírósági eljárást. A védő fáradságtalan közbenjárása eredményezte, hogy a bécsi büntető törvényszék január huszonegyedikére kitűzte a végtárgyalást *Janics* ellen felségsértés miatt. *Kálmán* ügyvéd erre megjelent a kabinetirodában, *Lol Schiessl* Ferencz, a kabinetiroda főnöke fogadta. Az ügyvéd igyekezett meggyőzni *Schiessl* védenze ártatlanságáról, hangoztatva egyuttal, hogy *Janics* tudóvészes s az esetleges törvényszéki tárgyalás végzetes hatással lehet rá. *Schiessl* kijelentette, hogy a felség teljes jóindulattal van a fiatal magyar katoná irányában és hogy a pertörlésre vonatkozó kérvényt áttették az igazságügyminiszterhez. Az igazságügyminisztérium kedvező véleményt adott, egyuttal a védő kérelmére a már kitűzött tárgyalást elhalasztották. El kell ismerni, hogy az osztrák hatóságok előzékenységgel és jóindulattal kezelik *Janics Gyula* ügyét. A napokban, mikor *Kálmán* ügyvéd meglátogatta védenzét, kétségbeesetten panaszkodott *Janics*, mily kínos reá nézve, hogy az Inquisitenspital termében rablőgyilkosokkal és közönséges gonosztevőkkel kell együtt lennie. A bíróság elnöke tüstént külön ezellát rendeztetett be a magyar önkéntes számára. Remélhető ezek után, hogy *Janics* ügye mihamarább dülőre jut és visszanyeri szabadságát.

— **Hortobágyi Antal temetése.** Hortobágyi Antal, a székesfőváros I. kerületi polgári fiúiskola igazgatójának holttestét Debreczenből Budapestre fogják szállítani. Hortobágyi tudvalevőleg önkézzel vetett véget életének. A holttest beszentelése holnap, 21-én délután félnégy órakor lesz a kerepesi-úti temető halottas-házában.

— **A rojalista diákok mozgalma.** Párisban a rojalista diákok mára ismét tüntetést terveznek *Talama* előadásai ellen. *Guy de Cassagnac*, a bonapartista „Autorité” főszerkesztője kijelenti, hogy a tüntetésekben részt fog venni és azt a felszólítást intézte a franczior nőkhöz és családapákhoz, hogy csatlakozzanak a rojalista diákok mozgalomához.

— **Uj bolygó.** Legújabbán azt a hírt terjesztették a lapok, hogy egy új bolygónak felfedezése várható. Eddig nyolcz bolygót ismerünk; ezek: a *Merkur*, *Venus*, *Föld*, *Mars*, *Jupiter*, *Saturnus*, *Uranus* és a *Galle* által 1846-ban felfedezett *Neptun*. A *Neptun* pályáján bizonyos rendellenességeket észlelhetünk, amiből azt következtették, hogy egy közelében levő másik bolygó okozza az eltéréseket. Sok csillagász foglalkozott ezzel a kérdéssel s ki is jelölték az ismeretlen bolygó helyét a naprendszerben, de a bolygót — mint illetékes szakértők állítják — eddig még nem sikerült felfedezni. A felfedezés állhíre ugy keletkezett, hogy az angol lapok félremagyarázták *Pickering* amerikai csillagász bányájának ez irányban végzett számításait és kutatásait, s ezen téves magyarázatot a sajtó útján tovább terjesztették. Uj bolygónk számításával való felfedezése egyébként nem lenne új dolog. Naprendszerünk legtávolabbi bolygóját, a *Neptunt* is úgy találták meg. Az *Uranus*-nak a pályáján gyakorolt ismeretlen okokból származó hatásokból következtettek egy távolabb fekvő bolygóra s ezt a *Neptunban* fel is találták. A *Neptun* helyét matematikai uton az angol *Adams* és a franczia *Leverrier* együttesen állapították meg.

— **Gróf Apponyi Sándorné és a pipere-tanfolyam.** A Tulipánzóvetség Magyar Védőegyesület magyar iparpártoló mozgalma nagy erőseget nyert az országos háziipari szövetkezettel, amely gyakorlati alapon indul győzelmes hadjáratra, amikor a magyar anyag, magyar kézzel készített ipartermékeit állítja szembe a milliókat elnyelő idegen ipartermékekkel. *Kossuth* Ferencz, *Szterényi József*, *Batthyány Lajosné*—*Andrássy* Ilona grófnő és a mágnásvilág hölgyei buzgólkodnak a szövetkezet céljainak biztosításában. A legnagyobb elismerés hangján kell szólnunk *Apponyi Sándorné* grófné fáradságtalan tevékenységéről, aki gyakran ellátogat a Tulipán Szövetség pipere-tanfolyamára, amely fölveszi a versenyt a külföldi díszkosárákkal. *Bajza* Margit, a tanfolyam vezetője, több olyan kósártípust tervezett, melylyel szépség, eredetiség és olcsóság dolgában is versenyre kelhetünk a külfölddel. Most a dob-utcai leányiskola napközi otthona foglalkozik készítésével, ahol a gyermekek naponta nyolcz-tíz fillért megkereshetnek vele. Ennek és a művirág-készítő műhelynek megtekintésére megjelent gróf *Apponyi Sándorné* a dob-utcai iskolában, ahol *Bán Dezsőné*, a Tulipán Szövetség VII-ik kerületi fiókjának elnöke és várbogya *Bogyay Kálmánné* fogadta. A grófné három óránál tovább időzött az iskolaépületben. Meglátogatta a napközi otthonok csoportját, a háztartási iskola konyháját és osztályát, mindenütt élénken érdeklődve a tanítás iránt. A napközi otthon gyakorlati irányu foglalkoztatásáról és a konyháról azt a megjegyzést tette, hogy ez az igazi és célravezető eljárás arra, hogy a jövő generációt a gyakorlati életre előkészítsük.

— **Öngyilkos körjegyző.** *Kacsinka János* nagylaki jegyző ma reggel hivatalából hazament, bezárkózott szobájába és agyonlőtte magát. Anyagi zavarok miatt követte el tettét. *Kacsinka* mártizenkét év óta volt Nagylak város adóügyi jegyzője. A nagylaki bíró a hivatal megvizsgálását rendelte el, de eddig semmi szabálytalanságot nem tapasztaltak.

— **Letartóztatott orosz összeesküvők.** A pétervári rendőrség egy csoport forradalmártartóztatott le, akik több előkelő állásu személy ellen merényletet terveztek. Egy *Leontjev* nevű érás boltjában néhány nap óta minden nap 30—35 ember gyűlt egybe. A rendőrségnek feltűnt a dolog és ezért tegnap délelőtt behatolt a boltba és tizenegyet közülök mindjárt a helyszínen letartóztatott, további tizenhetet pedig a délután folyamán. A letartóztatott terroristák között több diák és három diákkisasszony is van. A házkutatás folyamán kiterjedt kompromittáló levelezésnek jöttek a nyomára és a falakon több orosz forradalmárnak a képét találták.

— **Ugron Gábor afférja.** *Ugron Gábor* éles cikkekben tette szová *Szunyogh István* nagyváradi közigazgatási gyakornok esetét, aki *Glac* Antal főispánnak hivatalos helyiségében nem köszönt. *Szunyogh* feleletre vonta *Ugront*, aki *Okolicsányi Lászlót* és *Hoitsy Pált* bizta meg az ügy elintézésével. Tegnap este tárgyaltak a segédek a Nemzeti Kaszinóban, de megállapodásra nem jutottak. A tárgyalásokat ma este folytatták.

— **Elhunyt nagykereskedő.** *Losér János* ásvány-nagykereskedő és forrástulajdonos, Pestmegye bizottságának tagja, hatvan éves korában ma hajnalban meghalt Budapesten. Temetése pénteken délután három órakor lesz a József-körut 60. számú házából.

— A detronizálás emlékünepe. Néhány országgyűlési képviselő agyát különös ötlet foglalkoztatja mostanában: meg akarják ünnepelni a Habsburgok detronizálásának hatvanéves évfordulóját. Április 14-én telik le hatvan esztendeje annak, hogy a debreczeni országgyűlés trónvesztettnek mondotta ki a Habsburg-dinasztiát. Jánosy Zoltán debreczeni református pap most mozgalmat indított a jubileum megünneplésére, amelyen részt vesznek néhányan az országgyűlési képviselők közül.

— Az elcsapott patriárka. A jeruzsálemi ortodox patriárka ügye egyre bonyolódottabbá válik. A patriárkatusi ügyvivőtől érkezett táviratok szerint nagyszámu tömeg megszállotta a patriárkátust, amelyet most katonailag őriznek. A papság és Jaffa ortodox lakossága a belügyminisztériumhoz táviratot intézett, amelyben panaszt emelnek a nagyvezér magatartása ellen és kijelentik, hogy jogaikat megvédik még akkor is, ha ez véráldozatokat kíván. A letett patriárka táviratilag azzal a kérelemmel fordult a portához, hogy ellenfeleit büntesse meg. A kiküldendő vizsgáló-bizottság három tagból fog állani, akik között lesz Vayani volt számoszi fejedelem is. A porta négy zászlóaljat küldött Jeruzsálembe.

— Csendélet Jeruzsálemben. Jeruzsálem, a szent város, ahol különben nagy a csend és rend, most ugyancsak hangos. A ribillió a méltóságától megfosztott ortodox patriárka miatt támadt. Oriási tömeg szállotta meg a patriárkátust, amelyet katonaság vett őrizet alá. A papság és Jaffa ortodox népe a belügyminisztériumhoz intézett táviratban panaszt tettek a török nagyvezér magatartása ellen és kijelentik, hogy jogaikat megvédik még véráldozatok árán is. A letett patriárka táviratilag azzal a kérelemmel fordult a portához, hogy ellenfeleit büntesse meg. Három tagú vizsgálóbizottság megy ki, amelyben benne lesz Vayani volt számoszi fejedelem is.

— A tüdőbetegekért. A József-szanatórium-egyesület kassai fiókja kedden este a Schalk-ház nagytermében Augusztia főhercegnő fővédnöksége, Kassa, Abauj-Tornamégye, valamint a szomszédos vármegyék arisztokráciája és előkelősége védnöksége alatt nagyszabásu hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett a Kassán felállítandó tüdőbeteg-szanatórium és üdülőhely javára. A hangversenyen közreműködött Szamosy Elza, a budapesti Operaház művésznője is, ki gazdag programmu műsorával és kiváló énekművészetével elragadta az előkelő közönséget, melynek sorában megjelent többek közt Berczelly Jenő v. b. t. t., Loskay Gábor honvédkerületi parancsnok, Mörk János hadtestparancsnok, Szalay László főispán, dr. Puky Endre alispán, Münster Tivadar kir. tan., Péchy Andor kir. tan., báró Schell Gyula, Takács Menyhért jászóvári prépost, báró Weber Oszkár altábornagy, gróf Zichy Károly és mások. A sanatórium-egyesület mulatsága nagy összeget biztosít a szegény tüdőbetegek részére; a kassai sanatóriumi fiók nyári mulatsága 4000 korona tiszta hasznot hozott a jótékony célra, ami az egyesületi fiók elnökének, Takács Menyhért jászói prépostnak és Metzner Samunének, a fiók titkára buzgólkodásának köszönhető.

— Kitalált külföldi sajtótermékek. Az északamerikai Pittsburgban megjelenő cnyrill betűkkel nyomtatott „Amerikanski Sbobran” című lapról, valamint a Belgrádban megjelenő „Vardar” című 1900. évi szerb naptárról, továbbá a ploesti „Progressul” könyvnyomdában 1907. évben nyomtatott, a bukaresti „Libraria Nationala” kiadásában megjelent és Scraba G. D. Negulescu St. Teodosin Gergely által írt „Carte de Cetire pentru clasa IV. primara urbana” című rumán sajtótermékektől a postai szállítási joga a magyar korona országainak területére néve megvonatván, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter utasította a m. kir. posta- és táviradhatóságokat, hogy a fentemlített nyomtatványokat a kitalált sajtótermékek módjára kezeljék.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgar Kálmán művészi ékszerterületén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— A pápa Bosznia királya. Gnoli professzor, az olasz nemzeti könyvtár igazgatója egy sajátos historiai végrendeletre hívja fel a figyelmet, amelyet az Ara Coeli templomban nyugvó Katarina, Bosznia királynéja készített 1478. október 20-án IV. Sixtus pápa javára. A királynő, midőn a törökök Boszniát meghódították, II. Pál pápához menekült, tizenkét éven át a Palazzo Veneziaában lakott és az ellátásért száz scudit fizetett. Hálából úgy végrendelezte, hogy ha a fia a mohamedán hitről nem térne vissza a keresztény egyházba, akkor királyságát a pápa örökölje. Mivel a fia megmaradt muzlimnek, Gnoli szerint X. Pius jogosan nevezhető Bosznia királyának. Persze ez a történelmi dokumentum nem fog komoly jogigénylési bonyodalmakat támasztani.

— Odaégett munkások. A Chikagótól másfél mérföldnyire, a Michigan-tó mellett épülő vízművekben ma délelőtt tűz ütött ki. Huszonhat sebesült munkást egy vontató gőzös vitt fel. Kétségtelen, hogy sok munkás pusztult el az égő épület alatt. Egy későbbi távirat szerint a kigyulladt vízművek építőmunkásai közül eddig huszat holtan húztak ki a romok alól. A tó feneké alatt készülő alagutban a tűz folytán nagyob puskaporokészlet robbant fel, mely az alagutat nagyon megrongálta.

— Tiszthelyettes és a pénzügyőr. Tegnap este a Retek-utca és Széna-tér sarkán *Hammer-schmidt* János 7. hidász zászlóaljbeli tiszthelyettes kardjával kétszer fejbévágta *Szabó* Sándor pénzügyőrt. Az összetűzést *Szabó* provokálta. *Szabó* harmadmagával kissé ittasan ment a járdán. A sarkon találkozott a tiszthelyetessel, aki egy nővel sétált. *Szabó* meglökte *Hammer-schmidt*-et, mire az rászólt. *Szabó* most számfűlet mutatott neki. A tiszthelyettes az inzultust nem tűrte szó nélkül és kérdőre vonta a pénzügyőrt, aki rárontott *Hammer-schmidt*-re. Erre a tiszthelyettes kardot rántott és kétszer fejbévágta. A kard lapjával érte *Szabó*-t, de így is súlyos sérülést okozott. A rendőrség és a katonai hatóság megindította a vizsgálatot.

— Földrengés Szmirnában. Szmirnában és más helyen tegnap heves földrengést észleltek, amely Szmirnában nem okozott anyagi kárt, ellenben Menemenben hat ház omlott össze. Fotsatinban, a szmirnai öböl bejárájánál a kár még nagyobb. Tizenkét ember életét veszítette, többen megsebesültek.

— Életunt költő. Tragikus halállal fejezte be tegnap az életét Merat Albert francia költő, a Parnassus-poétatársaság egyik tagja. A hatvankilenc esztendős öreg gyógyíthatatlan idegbaja miatt kereste a halált. Jóbarátja volt Coppé-nak. Lecomte de Lisle halála után ő lett a szenátus könyvtárosa. Ezt a tisztséget többek között Anatole France is viselte. Merat, mint költő a francia főváros kisembereiről énekelt. Nem Párisban született, hanem Troyesban, ahol az atyja tekintélyes ügyvéd volt. Korán felkerült Párisba, ahol a szajnai rendőrségen kapott kis fizetéssel járó hivatalát. Az 1863-ik évben Valade társaságában kiadott egy kötet ezonettet, amit Heine Intermezzójának fordítása követett. Tagja lett a Parnasse Contemporain-nek és sűrűn jelentek meg költeményes könyvei. Legnagyobb sikerét a „Párisi versek” című kötetétől várta (1880.) és annak volt a hatása a legkisebb, amit a Coppé-hasonló jellegű költeményeinek népszerűsége okozhatott. Ezután husz évig pihentette lantját és amikor újból elővette, a poézis döntő fejlődésen ment át és már nem talált többé kiadót. Három év előtt jelent meg az utolsó kötete, amelybe összegyűjtötte legkedveltebb verseit. A leghíresebb közöttük „A virágos ablakok” című. Sokszor dalolt az ő szerény, de békés és megelégedett sorsáról és talán maga sem hitte, hogy idővel, mint érvényesülni nem tudó, neuraszténias öreg ember önnönkezelével fog véget vetni életének.

— Egy szegény vasuti bakter története. Mindenki, aki az alábbi históriát olvasni fogja, kaczagni fog, csak éppen a történet hőseinek, egy szegény vasuti bakternek nincs oka kaczagásra, mert állását veszítette. A nyiregyháza-kisvárdai vasutvonal egyik bakterja igen fázekony természetű volt. A tél szigorú, kérlelhetlenül hideg, a bakternek pedig mindig ott kellett állnia őrhelyén jégben, hóban, fagyban, valahányszor egy vonat elrobogott őrháza előtt. De nem azért adatott az embernek ész, hogy megadja magát a sorsnak. A bakter gondolt egy merész és nagyot. Egy embernagyságu fatuskót állított az őrhelyre, a tetejére kalapot tett; lámpát is akasztott rá s a vörös zászlócskát is oly módon rátette, mintha ember tartaná. Sok vonat rohogott arra: személyvonat, gyorsvonat, tehervonat. A vonatvezetők ott látták őrhelyén a baktert és egy sem gondolt arra, hogy a bakter talán nem is bakter, hanem valami élettelen fatuskó. Amíg ez őrt állt helyette, ő szépen melegedett a bakterházban, mely belül sem nagyon kényelmes ugyan, de arra éppen jó, hogy valaki az igazak álmát aludja bent, ha álmos és oda-künn viharzik a tél. Meddig örvendett a kényelemnek a bakter, nem tudjuk, de egy szép napon véget ért a kényelem és ezzel a bakter hivataloskodása is. Minap az osztálymérnöknek feltűnt az éjszakai felhőmályban az őr mozdulatlan, feszes alakja. Megállította a vonatot s akkor látta, hogy milyen módon gondoskodott a bakter a maga kényelméről. Mindent megértene annyi mint mindent megbocsátani. Azt tartja a mondás. Az üzletvezetéség nem erre az álláspontra helyezkedett és egyszerűen elcsapta a baktert.

— Tifusz gyógyított. Orvosi szempontból érdekes eset fordult elő Makón. Hónapokkal ezelőtt Krain István kevermes hentesmester mint veszályos elmebeteg szállították a kózkórházba. Az elmebaj megnyilvánulása után mintegy pár napra Krain tifuszba esett és valamennyi orvos lemondott életéről. A krízis után azonban a beteg állapota javult és amidőn a tifuszbetegségből kigyógyult, megszűnt elmebaja is. Tegnap bocsátották haza mint teljesen épészü embert a család legnagyobb örömeire.

— Katonai atrocitás. A Szabadkai Hírlap közli az alábbi dolgot, melynek igaz mivoltát leírni már csak azért nem lehet, mert a nyomdafestéket nem bírja el. Arról van szó, hogy Nagy Antal nevű őrmester azt az embertelen parancsot adta ki a legénységnek, hogy a nyelvükkel nyalják tisztára a kaszárnya egyik zughelyét. *Vidakovich* tizedes megtagadta ennek az embertelen parancsnak a teljesítését és feljelentette az őrmestert. Az ügy a katonai bíróság elé került, mely most itélkezett az őrmester felett, akit különben mindenki brutális, izgága embernek ismer s akire nem ez az első panasz. Mindezeket figyelembe véve, Nagyot el is ítélték tíz napi fogságra. Azonban az ítélet nemcsak azt tette, hanem *Vidakovich* tizedest is elítélte, mert megtagadta az engedelmességet. A tizedes ezért 16 napi egyest kapott.

— A kolozsvári sztrájk megszűnt. A kolozsvári állami dohánygyár munkásai a napok óta tartó sztrájkot ma reggel beszüntették. Wrangel budapesti dohánygyári főfelügyelő Kolozsvárra utazott, hogy felsőbb intézkedésre szigorúan intse meg a sztrájkolók vezetőit, hogy ragaszkodjanak az előirt szabályokhoz, mert különben a gyárból el fogják őket bocsátani.

— Sikasztás a postán. Ma reggel a brixeni postán nagy sikasztást fedeztek föl, amelyet Hauda János segédtiszt követett el. Hauda a múlt éjszaka teljesített szolgálatot és 25.000 koronát sikasztott, aztán megszökött. A rendőrség körözlevelet adott ki ellene.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor-bajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

— **A Magyar Néprajzi Társaság** ma este *Katona* Lajos elnöklésével felolvasó ülést tartott a Magyar Tudományos Akadémiában. Elsőnek dr. *Heller Bernát* „Mese és mondaelemek” czimű értekezést és abban a magyar mese és mondaelemeket beállította európai és egyetemesebb összehangolásban. Négy magyar mondát ismertett az értekező, még pedig *A leleményes női hűséget*, a *Miczbán mondáját*, a *Virágpróbát* és a *Koronázási halomról* szóló mondát. Utána dr. *Barucz Lajos*, az ember-tani intézet tanársegéde olvasta fel a jász-dósi honfoglaláskori koponyákról szóló értekezését.

— **Orvosok közgyűlése.** A Budapesti Orvosok Szövetsége ma este Babarcsi *Schwartz* Ottó udvari tanácsos elnökle alatt évi rendes közgyűlést tartott. Az elnök megnyitó beszéde után dr. *Baray Jenő* főtitkár terjesztette elő az évi jelentést, amely részletesen beszámol a szövetség múlt évi működéséről, különösen kiemelve a betegsegélyező pénztári orvosok érdekében folytatott küzdelmét és azon akcióját, amelyet az adóreformjavaslatok ellen, eddig eredménytelenül, folytatott. Dr. *Szőcs Elek*, dr. *Inzelt Arnold*, dr. *Flesch Nándor*, dr. *Reiner Ede*, dr. *Körmöczy Zoltán*, dr. *Adler Zsigmond* felszólalása után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette s elfogadta azt az indítványt, mely szerint az Orvos Szövetség a székesfehérvárosi küldöttségében, amely holnap megy az adóreform ügyében a miniszterelnökhöz, képviselteti magát dr. *Adler Zsigmond* alelnökkel, dr. *Reiner Ede* és dr. *Szőcs Elek* szövetségi tagokkal. Ezeknek a feladata lesz az orvosok sérelmeit a miniszterelnök előtt tolmácsolni. Dr. *Patai Samu* pénztáros jelentését tudomásul vette a közgyűlés, majd megválasztotta újra a múlt évben volt tisztségűket és választmányi tagokat.

— **Kolera Pétervárott.** Pétervárott a mai nap folyamán harminczhat egyén betegedett meg kolerában, míg hat egyén meghalt. A kolerabetegek száma háromszázötz.

— **A székesfehérvári affér.** A székesfehérvári katonatisztek kard-afférében melyről keddi számbunkban adtunk hírt, *Felchány* honvédegyezredbeli parancsnok már megindította a vizsgálatot. *Táby* főhadnagyot még nem helyezték el, hanem fogságban van. *Felchány* ezredes kijelentette, hogy sokkal szigorubb büntetés vár rá, mint az áthelyezés. A vizsgálatot egyébként az ötödik honvédkerületi hadbíró végzi, amely itélni is fog. A bizottság egyelőre azokat a helyeket járja sora, ahol a tiszt megfordult. Mindenütt kihallgatják a szemtanúkat, *Weisz Hugót*, akit már a lakásán ápolnak, a hadbíró megidézte. A beteg orvosa azonban kijelentette, hogy *Weisz* legalább nyolc napig nem jelenhetik meg. A hadbíró azért ma kiszáll *Weisz Hugó* lakására. A sebesült különben ügyvédje útján külön följelentést tett a támadó tiszt ellen a katonai hatóságon.

— **Bestiális apa.** Gyöngyösön szörnyű bűn került napvilágra. Egy *Meskál István* nevű elvetemült ember egy évvel ezelőtt megrontotta most tizenhárom éves leányát s azóta folytatta is gyermeke ellen ezt a bestiálisítást. S a szerencsétlen kis teremtés némán tűrte borzasztó sorsát, mert az apja azzal fenyegette, hogy agyonveri, ha szól. A szomszédok azonban rájöttek a dologra, suttogni kezdtek, a rendőrség füléhez is eljutott a hír s a szörnyeteg apát átadták az ügyészségnek.

— **Védekezés az árvíz ellen.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az érdekelt törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben a melegebb idő beálltával esetleg bekövetkezendő árvízveszedelem elleni védekezés sikerének biztosítására a szükséges intézkedéseket elrendli. A rendelet részletesen elősorolja a szükséges előintézkedéseket és azok ellenőrzését, valamint intézkedik arra az esetre is, ha netalán nagyobb csendőri vagy katonai erőt kellene igénybe venni.

— **Ellopott ékszer.** A velencei rendőrség táviratban értesítette a fiumei rendőrséget arról, hogy *Citella Pietro* velencei ékszerésnél betörték és 20.000 líra értékű ékszert loptak el. Alapos a gyanu, hogy a tettesek Fiume felé vették útjukat. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Leégett színház.** A mosztári színház, mely a görög-ortodox egyházközség tulajdona, tegnap éjjel egy műkedvelői előadás után teljesen leégett. A tűz a színházat teljesen oltalmazta; a kár meglehetősen nagy.

— **Kitörő Vulkan.** A Luzon-sziget Tayabas kerületében lévő *Lagna*-vulkan kitörése az ottani vidéken nagy kárt okozott. Az aratás elpusztult. Az országutak tönkrementek. A vulkan kitörését földalatti moraj előzte meg, úgy hogy a lakosság biztonságba helyezhette magát. Emberáldozatokról nem érkezett jelentés.

— **Nyilatkozat.** Felkértek a következő nyilatkozat közzétételére: „Egy reggeli lap folyó hó 19-iki számában megjelent közlemény személyemmel és működéssel foglalkozik. Hivatalos működésem elbírálására felettes hatóságom a vallás-és közoktatásügyi minisztérium hivatott, személyes és egyéni reputációm ellen elkövetett rágalomért a bíróság előtt keresek elégtételt. Az egész közlemény koholmány és rosszakaratu rágalom. Feljelentésemet különben is ügyvédem útján már beadtam. Kiváló tisztelettel *Lipsey József* kir. tanácsos, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum titkára.

— **Vasuti katasztrófa.** Ma délelőtt Ocsa és Péteri állomások között a *Lajosmizsei* vonalon vasuti összeütközés történt és a karambolnak három sulyosan sebesült áldozata lett. A *Lajosmizsei* személyvonatnak, amely Budapest felé haladt, neki-szaladt egy mozdony, amelyen *Markovits Imre* mozdonyvezető, *Hódos Nándor* és *Somogyi Sándor* fűtők tartózkodtak. A karambol olyan heves volt, hogy az egyedülhaladó mozdony teljesen össze-zúzódtott és a rajta levő három ember sulyosan megsebesült. A személyvonat utasai és a személyzet közül senkinek sem történt baja. A vonat óriási késéssel érkezett a fővárosba. Délután egy óra volt, amikor berobogott a nyugati pályaudvarra, ahol a katasztrófa sebesültjeire két kocsival várakoztak már a mentők. *Markovits Imre* harminczkétéves mozdonyvezetőnek rendkívül sulyos az állapota. Fején és gerinczén veszedelmes sérülései vannak. *Hódos* és *Somogyi* szintén komoly sebeket szenvedtek, de veszedelem mégsem fenyegeti őket. Mind a három sérültet a *Rókus-kórházba* vitték a mentők.

— **Halálozás.** Özv. *Hamborszky Pálné*, szül. *Kacziány Klementina* meghalt Mernyiken 85 éves korában.

Nagy és általános részvét mellett kísérték örök nyugvóhelyére *Leibitz* özevgy *Roxer* Illesné, szül. *Wittchen Bertát*, aki 79 éves korában hunyt el. Az elhunytban *Dörner Béla*, a máv. gépgyárának főellenőre nagyenyjét gyászolja.

Angelotti Hugó hazánkfia, aki Berlinben mint karmester működött, tegnap 36 éves korában meghalt. *Angelotti Hugó* itt Budapesten végezte tanulmányait, innen került Berlinbe karmesternek. Halálát özevgye és négy testvére gyászolja, köztük *Angelotti Imre* budapesti karmester. Temetése holnap, szerdán lesz.

Kottler Mihály egyházi karnagy, volt 48-as honvéd az arany érdemkereszt tulajdonosa meghalt Lőcsén 89 éves korában.

Schiff Béláné, született *Tauszk Jozefin* ma hosszas szenvedés után elhunyt. A fővárosi társadalom széles körében ismert és nagyrabecsült uriaszonyt férjén és gyermekein kívül kiterjedt előkelő rokonság, köztük testvérbátyja, dr. *Tauszk Ferencz*, kir. tan., egyetemi tanár gyászolja.

Permayér János, Kismarton város évtizedeken át volt érdemdu polgármestere, tegnap nyolczvanegy éves korában meghalt.

Hajdu Mór né, született *Fiala Fatima*, *Hajdu Mór* brassói földbirtokos fiatal neje Brassóban meghalt.

Kossak József udvari fényképész felesége Temesváron meghalt. Temetése nagy részvét mellett tegnap ment végbe.

x **Czélyszerű ajándékok,** legjobb harisnyáruk Röslermel Budapest, V., Harmineczud-utca és József-tér sarkán.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítják a gyermektorna és vivásra.

x **A Folies Caprice szenzációja.** Minden fölsleges és előzetes vásári reklámok, nagyhangu kommuniké mellőzésével, de annál szenzációsabb sikerrel hozta színre a *Folies Caprice* kedden, e hó 19-én este Satyr új bohózatát, a „Pade zu Hause” című eredeti újdonságot. A darabról egyebet nem mondunk, csak annyit, hogy az idei szezon slágere. Ami helyzetkomikum és burleszk, neveltető hatás csak befér egy egy-felvonásos keretbe, az mind benne van. Ezzel eléget mondunk. A többi a mátló kezdve meginduló, teljesen eladott házak hosszú sorozata fogja elmondani. *Rott Sándor* rendezte az újdonságot az ő megszokott rutin-jával, ő játszza a főszerepet is. A tagok, ugymlnt: *Türk, Weissné, Bayer, Nanon, Beliczay, Negri, Trebitsch, Werner, Pfeifer, Zöldy, Lugossy, Erdélyi, Echten, Günther, Bálint* és a többiek tudásuk és művészetük legjavával járultak a rendkívül nagy sikerhez. Még csak azt említjük meg, hogy az újdonság egy gőzfürdőben, a női fürdő-órak alatt játszák. A *Folies Caprice* magánzániat, valamint a *Casino de Paris* tánc-att-rakcióit egytől-egyig szenzációk és maguk nemében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Petőfi könyve:

Budapest, január 20.

A Petőfi Társaság gyönyörű ideát hintett el a magyar közönség közé. Hatalmas, monumentális emléket emel a legnagyobb magyar lyrikusnak; házat, hajlékot rendez be, amelyben összegyűjti a Petőfi-ereklyéket és mindazt a sok dokumentumot, amely a költő életére és munkásságára vonatkozik. Valóságos templom lesz ez a Petőfi-ház, amely nemcsak a Petőfi-kultusz fogja emelni, nemcsak a magyarság kegyeletét fogja fokozni, hanem első-rangu fontosságú lesz irodalomtörténeti szempontból is. A sok szétszóródott ereklye, az a számos emlék, amely Petőfi egyéniségére vonatkozik és amely élesebben és talán új oldalról fogja megvilágítani a költő alakját, mert mind együtt lesz és alapját képezheti új irodalmi kutatásoknak. Kül-földön már régen megalkották az ilyen emlékházakat, amelyek idővel valóságos muzeumokká nőttek.

A Petőfi-házat a jövő év tavaszán fogja fölszentelni a Társaság. Ebből az alkalomból könyvet fognak kiadni, amelyben a legkiválóbb magyar írók ismertetik Petőfit, a költészetét és írják meg egy-uttal a Petőfi-ház keletkezésének a történetét. Ezen-külv verset és novellát is fog adni a könyv, továbbá közölni fogja azoknak a hölgyeknek a névsorát, akik adományaikkal a mű megjelenését elő-segitik.

Ez a könyv tehát emléke lesz a Petőfi-ház megalapításának és fölszentelésének. Hogy ez az emlék méltó legyen a Petőfi-ház szép művéhez, arról azoknak a névsora kezeskedik, akik a könyv tartalmáról gondoskodnak. A Petőfi-Almanach munkatársai a következők:

Ábrányi Emil, Ambrozovics Dezső, gróf Áponyi Albert, Barabás Abel, Bárd Miklós, Berze-vicz Albert, Beöthy Zolt, G. Cassona (Nota, Szicilia), Endrődi Sándor, Ernst Lajos, Farnos Dezső, Ferenczy Zoltán, Gárdonyi Géza, Görgei Arthur, Gyulay Pál, Hartmann János, Hegedűs István, Herczeg Ferencz, Hubay Jenő, Jakab Odón, Jászai Mari, Kozma Andor, Kéry Gyula, Lampérth Géza, Lévy József, Lippich Elek, Malonyai Dezső, Miklós Elemér, Mikszáth Kálmán, Négyessy László, Oláh Gábor, Pósa Lajos, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Szabolcska Mihály, Szávay Gyula, Szikra (ifj. gróf Teleki Sándorné), E. Teza (Pádua), Tolnay Vilmos, Tömörkényi István, Vargha Gyula, Váradi Antal, Zempléni Árpád, gróf Zichy Géza.

Ezeknek az íróknak a dolgozatain kívül még Petőfi „Reszket a bokor” című dalának huszonöt nyelvű fordítását is tartalmazni fogja az almanach.

A Petőfi-hölgybizottság, amelynek a Petőfi-ház alapításában is orszlánrésze volt, most kéreessel fordul a magyar nőkhöz. Felhívást intéz hozzájuk, hogy igyekezzenek minél több példányt elhelyezni ismerőseik között és ily módon mozdítsák elő a könyv megjelenését. A felhívás, amelyet a bizottság szétküldött, így hangzik:

Jövő tavasszal meg fog nyílni a Petőfi-ház, melynek falai között kegyeletes és szerencsés kezek máris felhalmozták a tüneményes magyar költő életére és munkásságára vonatkozó ereklye- és emléktárgyak, irodalmi és művészeti dokumentumok gazdag gyűjteményeit.

A Petőfi-ház megalapítása első sorban azon társadalmi mozgalomnak köszönhető, melyet a költő neve alatt megalakult országos hölgybizottság indított.

A Petőfi-múzeum felavatása tehát gyönyörű ünnepe lesz a magyar hölgyeknek, akik diadalra vittek egy kulturális eszmét. Hogy a költő emlékéhez és saját kegyeletéhez méltó formában részt kérjen a házatavassal ünnepéből, a hölgybizottság ez alkalomból egy Petőfi-Almanach című emlék-könyvet fog kiadni.

A Petőfi-Almanach célja, hogy megérzeztítse a legnagyobb magyar lyrikus alakját, a mai magyarság értelmi és érzelmi életére és a világirodalomra gyakorolt hatásának ismertetésével és megörökíti a Petőfi-ház keletkezésének történetét.

A Petőfi-Almanach tartalmát fogják alkotni a legkiválóbb magyar íróknak ez alkalomra írott prózai és verses dolgozatai, továbbá Petőfi hírneves kortársainak és külföldi tisztelőinek rávonatkozó nyilatkozatai, nemkülönben a költő világhírneke összegyűjtött bizonyosságai. Hogy az utókornak ér-

dekes dokumentummal szolgáljon a mai magyar társadalom összetételét illetően, a Petőfi-Almanach a régi szépirodalmi almanachok példáját követve, közölni fogja ama hölgyek névsorát, akik buzgalommal lehetségessé tették az emlékmű megjelenését.

A Petőfi-Almanach egy irodalmi tartalma, mint külső kiállítása dolgában méltó lesz a gondolathoz, melyet szolgál és méltó a kezéhez, a melyekbe juttatni óhajtjuk. A könyv nem kerül a könyvtárra, csakis előfizetés útján szerzhető meg és alkalmas arra, hogy megnyerje a legkényesebb ízlésű bibliofil tetszését.

Mélyen tisztelt asszonyom! Hogy végrehajthassuk szép tervünket, szükségünk van felkes jóakarataira és segítségére. Tisztelettel és bizalommal kérjük, vegye pártfogása alá a Petőfi-Almanach ügyét és helyezzen el egy vagy két példányt ismerősei között. Gróf Apponyi Albertné.

Nines kétségünk, hogy a magyar nők között, akik eddig is lelkesen felkarolták a Petőfi-kultuszt, visszhangra fog találni a Petőfi-társaság kérése. Az a könyv, amelynek kiadását tervbe vették, olyan nagyszabású emlékműnek ígérkezik, hogy dicsősége fog szolgálni nemcsak azoknak, akik a könyvet megírják, de azoknak is, akik pártfogásukkal a megjelenését lehetővé teszik.

(*) **Nemzeti Színház.** A Népszínház színpadán szorgalmasan dolgoznak az iparosok, hogy a tegnapi tüznek minden nyomát eltüntessék. Az átázott villamosvezetékét újjal cserélték ki, a diszkrétet megszáritották s megszáradt már a padló is. Az elégett függöny helyébe elhozták a Nemzeti Színház régi függönyét, az elődrapéria helyébe pedig újat tettek. Holnap már zavartalanul tarthatnának előadást, de a közönség teljesebb megnyugtatóására holnap is zárva marad a színház. A színesek ma a próbatermekben próbálnak, de holnap már színpadi próbákat is tartanak és pénteken este már rendez előadást tartanak, mely alkalommal Pierre Wolff nagyszerű darabja, „A titok” kerül színre. — Gróf Apponyi Albert miniszter ma délelőtt Molnár Viktor államtitkár kíséretében megjelent a Népszínházban. Megtekintette a minapi tűz színhelyét s meggyőződően a tűzbiztonsági intézkedések végrehajtásáról, s kezét fogva köszönetet mondott Netoliczky Ferencz vasfüggönykezelőnek, Börzsey Gyula butortárosnak és Székely József színházi tüzoltóormestrenek, akiknek hátorága és ügyessége elejét vette a nagyobb veszedelemnek. Apponyi megdicsérette a többi tüzoltót és színpadi alkalmazottat is. Nagy elismeréssel nyilatkozott a közönségről is, mely mindvégig megőrizte nyugalmát és hidegvérét. Majd megnézte a záporkézüléket, melynek medencéje és szelvéje újra teljesen rendben van.

(*) **Culp Julia.** Bucsuéstélyét rendezte ma este a Royal-teremben Culp Julia. Ma is megerősítette azt a jó véleményt, melyet nagyszíli ének-művészete bennünk keltett. Nem hallgathatjuk azonban el, mennyire kárára vált a hangverseny színvonalának, hogy ráadásul kurucz dalokat és egyéb magyar nótákat énekelt. Ezek a dalok ebben a műhelyben látnak hatottak. Mindez pedig csak hozzájárult ahhoz, hogy a nagyszámu közönség óvatosan részesítse a művésznőt. Hiába, ez kell a magyarnak. Műsorát egyébként Mendelssohn, Loewe, Wolf, Strauss Richárd és Brahms dalaiból válogatta össze. Ezeket természetesen annyi művészi készséggel és érzelmi skálájának annyi változatával interpretálta, hogy majdnem kárpótolta a zavaró momentumokért. Dienst Oszkár zongorakísérete már-már nélkülözhetetlennek látszik egy egységesen harmónikus hangversenyen.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön Offenbach „Hoffmann meséi” című fantasztikus dalművet adják a hármas női főszerepben M. Szoyer L., a többiekben Berts (Miklós), Várady M. (Antonia anyjának hangja), Pichler (Hoffmann), Kónai (Kopelius hármas), Hegedüs (Cochenne hármas), Váradi Sándor (Spallanzani), Szendrői (Crespoli), Mihályi (Schlemir), Kárpáth (Luther) felléptével, Vezénylő karmester Szikla Adolf, ren-

dező Alszegey K. főrendező. (Évi bérlés 13.) Holnapután, pénteken „Carmon” kerül színre a főszerepben Szamosi, Hardi, Környei és Takács közreműködésével. (Évi bérlés 14. sz.)

(*) **Medgyaszay Vilma vendégjátékai.** Medgyaszay Vilma, a genialis fiatal művésznő, aki a Nemzeti Színházban csak nemrégiben aratott osztatlan tetszést „Szerelmeskedés”-ében, megvált a Modern Színpad kötelékéből. Igazgatójával barátságos megállapodás útján bontotta föl szerződését. Medgyaszay Vilma vidéki vendégzeplésre indul, a többek közt; Miskolcra, Szekszárdra, Ujvidékre és Aradra. Vidéki kötelezettségeinek lerovása után egy fővárosi színház új darabjának főszerepét fogja kreálni.

(*) **A Vígyszínházban** holnap, csütörtökön a „Király”-t, Flers, Caillavet és Arene nagyszerű vigjátékát ismétlik Hegedüs Gyulával a czim szerepben. A józsi darabot a minap mutatták be a berlini Lessing-színházban, ahol Brahm színtársulata is diadalra vitte és ahol most Ibsen műveivel váltakozva adják. A színész szerepét, amelyet nálunk Góthné Kertész Ella játsza, Triesch Irén, Mártát pedig Varsányi Irén szerepét Wust Ida játsza. A „Király”-t Marr Hanz, Bourdiert pedig Reichers Emánuel személyesíti. A detektívet Fores Károly adja. A „Király”-ra már a mi vidéki színpadaink is készülnek. Holnapután, pénteken az „Israel” kerül színre. — A Vígyszínház igazgatósága közölte Kossuth Ferenczel, az országos segélykezió védnökével, hogy a délszlországi katasztrófa által sújtottak javára előadást rendez. Ezt a jótékony célú előadást február hónap első felében tartják meg.

(*) **Mezey Péter jubileuma.** Szegeden tegnapelőtt ünnepelték Mezey Péter ötvenesztendő színészjubilumát, melyről már megemlékeztünk. A szufolt nézőtér előtt folyt le az ünneplés, amikor is a színpadon üdvözölték az érdemes jubilánst, aki ötven esztendőből harminczötöt töltött a szegedi színháznál és a szegedi közönségnek méltán legdéldegeltebb kedvence. A színpadon félkörben elhelyezkedve állt a színtársulat, élükön Almássy Endre igazgatóval, a színiügyi bizottság és az Országos Színészegyesület kiküldötte: Roboz Elek. A színpad tele volt virággal, koszorúkkal, értékes emléktárgyakkal. A jubiláns Tóvölgyi Margit és Felhő Rózi karján jelent meg a színpadon, ahol lelkesen megjelenezték őt. Ezután dr. Gaál Endre, a színiügyi bizottság elnöke üdvözölte a jubilánst, majd átadta neki gróf Apponyi Albert kultusz-miniszter köszönet levelét, valamint a főispán és a színiügyi bizottság üdvözlő leveleit. Ezután Roboz Elek a Színészegyesület nevében köszöntötte fel őt, majd Almássy Endre mondott szép beszédet. A jubiláns néhány szóval mondott köszönetet, ezután megkezdődött az előadás, a „Nagyapó”, amelyben a jubiláns a czim szerepet játszotta. Előadás után nagy banket volt Mezey Péter tiszteletére, amelyen az egész szegedi társadalom kitünőségei megjelentek. Mezey Péter 50 éves színészi jubileuma alkalmából nagy színészbált rendeznek Szegeden és ugyanczen alkalomból Winmer Fülöp ottani gyárigazgató 200 koronával a Színészegyesület alapító tagjai közé lépett.

(*) **Sarah Bernhardt első fellépése.** Holnap, csütörtökön kezd meg Sarah Bernhardt, a világhírű művésznő négy előadásra tervezett bucsuvendégjátékát a Magyar Színházban. Első fellépése „La Sorcière” (A boszorkány)-ban lesz. A többi szerepet is elsőrangú erők töltik be. Ez az előadás, miután a művésznő és társulata nem tud elég korán megérkezni, 9 (kilenc) órakor kezdődik. A Sarah Bernhardt felléptein főhercegi vendégek is jelen lesznek. József királyi hercege és Augustia királyi főhercegnő és kíséretük részére ugyanis a Magyar Színház pénztáránál Sarah Bernhardt összes előadásaira páholyokat foglaltak le.

(*) **A Budai Zeneakadémia** ma este sikerült hangversenyt rendezett a Corvin-téri Vigadó nagyszínházban. A hangversenyen Haselbeck Olga operakísérettel, Vezénylő karmester Szikla Adolf, ren-

sikert. Reschowsky Pál zongoraművész Schumann lovászdalának eljátszásával ragadta el a közönséget. Kardos Irma és Ney Bernát Makray dalokat énekeltek igaz művészettel, melyet a közönség erős tapssal honorált.

(*) **Hangverseny.** A Batthyány-utcai közönségi polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam volt növendékeiből alakult „Iskolatársnők Szövetsége” most tartotta meg ez évben első hangversenyét, amelyet rendkívül nagyszámu közönség hallgatott végig. A változatosan összeállított műsort Vértessy Jenő nyitotta meg, egy mély hazafini érzést árasztó költeményének felolvasásával. Bokor Margit és Ungváry Margit énekszámait után Dánothi Káddár Piroksa hegedűjátékával és Páry Irma zongorajátékával érdemelték ki a közönség tetszését. Erzelemteljesen szavalt még Szvinger Irma zongorakíséret mellett. Végül dr. Pogány Frigyesné czimbalomjátékának adózott elismeréssel a közönség, aki Erdélyi „Magyar ábrándját” és néhány gyujtó hatású népdalt adott elő.

(*) **Műveltség Könyvtárának II. soroza-**tában a Magyar Nemzet Története című kötet megírását, melyre az időközben elhunyt Acsády Ignác volt kiszemelve, Marozali Henrik egyetemi tanár vállalta el.

(*) **Fráter Loránd dalestélye.** Fráter Loránd, a kitünő magyar dalénekes február hó 3-án megtartandó második és ez évben utolsó hangversenye műsorának kimagasló száma Kurucz dalok éneklése lesz. Fráter Loránd ugyanis ez alkalommal hárfakísérettel kurucz dalokat fog énekelni; műsorának többi számát a modern zeneszerzők még kéziratban lévő új dalai és a saját legújabb kompozíciói fogják képezni. A hangversenyre a még meglevő jegyeket a Harmóniában árusítják.

(*) **Nagy hangverseny a Park-klubban.** Az országos földrengés áldozatai javára a Park-klub összes termelése folyó hó 20-án, a. r. b. l. 8 órakor rendezendő hangverseny előkészítő munkálatait immár befejezték. A hangverseny egyike lesz a farsang legfényesebb estélyeinek, mely alkalommal a Park-klub a főváros egész előkelő társadalmának megnyitja termeit. A gróf Szapáry Pál vezetése alatt működő rendezőségnek sikerült a külföldi, valamint a hazai legkiválóbb művészeket kivül Knote Henriket a világhírű Wágner-énekest is közreműködésre megnyerni, aki a jótékony célra való tekintettel Münchenben és Aachenben már kitűzött hangversenyét elhalasztotta, hogy a magyar közönség előtt, mely Vigadóbeli hangversenyét oly nagy jóakarattal fogadta, még egyszer énekeljen. A hangverseny műsora a következő: I. rész. 1. P. Márkus Emilia asszony, a Nemzeti Színház művésznője elszavalja Rákosi Jenő Felhívását. 2. Popper Dávid, Schiffer, Székely és Tonházy tanárok közreműködésével előadja saját személyes rekviemjét. 3. Dámuth kamaranékes előadása. 4. Török Irma, a Nemzeti Színház művésznőjének szavaltát hegedűn kíséri Hubay Jenő tanár. 5. Cahier kamaranékesnő dalelőadása. 6. Senatra hegedűművésznő hangversenye. 7. Knote Henrik kamaranékes. II. rész. 8. Hegedüs Gyula, a Vígyszínház művésze monológot ad elő. 9. Dámuth kamaranékes. 10. Cahier kamaranékesnő dalelőadása. 11. Knote Henrik kamaranékes. 12. Fráter Loránd dalénekes előadása. A hangversenyre József főhercege és Augustia főhercegnő, valamint udvartartása is kilátásba helyezték megjelenésüket. Jegyek a hangversenyre a meghívó előmutatása mellett az Idegenforgalmi Irodában (Vigadó-tér 1.), valamint a Nemzeti-, Országos- és Lipótvárosi Kaszinó, valamint az Unio-, Lloyd és Hungaria Klubok huzárjainál vehetők át. A jótékony célra való tekintettel felülfizetések köszönettel fogadtnak és nyugtáztatnak. Azok, akik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak levélben a kereskedelmi minisztériumban működő segélybizottsághoz, vagy a Park-Klub titkári hivatalához.

(*) **Gyermekszínház.** B. Grohmann nagyhatalú énekes és táncos varázsrégeje, „Az édes anyaszív, vagy koldus leány a menyorszámban” holnap csütörtökön és vasárnap is színre kerül a Gyermekszínházban. Minden előadás gyermekhangversenyvel van egybekötve, melyen Lakos Vilma és Halász Bertus csodagyerekek lépnek fel.

(*) **Pályázat.** Kner Izidor gyomai könyvnyomdász pályázatot hirdet 50 darab eredeti művészi kivitelű béli meghívó rajzra, darabonként száz koronával. Az ötven korona letétben van a Gyomai Takarékpénztárnál. A díjazott tervek a cég tulajdonába mennek át.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért

Smoking-öltönyt 35

Frakk-öltönyt . 46

Prima-öltönyt . 30

IV., Belváros,

Magyar-u. 8.

I. emelet,

Kossuth Lajos-u. mellett

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével. A közgyűlésen a bizottsági tagok szép számmal jelentek meg, s a tanácskozás megkezdése előtt élénk beszéd tárgya volt a gázgyár új ajánlata. Az ülés folyamán tárgyalásra került Reiner Ede indítványa, mely szerint „Budapest fürdőváros” czímen egy nagyobb szabású díszmű kiadását sürgeti. Élénk vitára adott alkalmat az adóreform tárgyában a pénzügyminiszterhez felterjesztendő memorandumnak a tárgyalása. A memorandumot a bizottság magáévá tette és holnap deputáció fogja átnyújtani a miniszternek. A napirend további során a tanács függőbe helyezte a felekezeti jótékony intézeteinek a burkolási járulék elengedése ügyében felterjesztett kérését. E határozat tudomásul vétele után kisebb jelentőségű tárgyakra és a napirend utolsó pontjára, az interpellációkra került a sor. A közgyűlésről tudósítónk a következőkben számol be:

A memorandum tárgyalása.

Fülepp Kálmán elnök megnyitván a közgyűlést, jelentette, hogy Reiner Ede bizottsági tag indítványt adott be, amelyben azt javasolja, hogy a főváros „Budapest fürdőváros” czímmel adjon ki egy nagyszabású díszművet s ezt minél nagyobb számban terjessze a külföldön. Azt indítványt kiadták a tanácsnak.

A napirend során elsőnek dr. Bódy Tivadar tanácsos ismertette a tanács javaslatát az adóreform dolgában a pénzügyminiszterhez terjesztendő memorandumra vonatkozólag. Indítványozza, hogy a memorandumot a törvényhatósági bizottság kebeléből alakítandó küldöttség nyújtsa át a pénzügyminiszternek.

Hock János: A memorandum benyújtása annál sürgősebb, mert a képviselőházban már ma bele fogtak a javaslat tárgyalásába s amint előrelátható, rövid időn belül be is fogják fejezni. Leghelyesebb volna, ha a főpolgármester azokat a bizottsági tagokat, akik részt akarnak venni a deputációban, már most összeírja és holnap a miniszterelnök elé vezeti. Ha ezt nem tessék meg, bevégzett tényekkel kerülnek szembe.

Biró Henrik, dr. Feleki Béla és mások felszólalása után a főpolgármester tudatta, hogy rövidesen érintkezésbe lép a miniszterelnökkel, megtudakolódó, hogy mikor hajlandó fogadni a küldöttséget.

A burkolási járulék elengedése.

A napirend további során hosszabb vitára szolgáltatt alkalmat azoknak a felekezeti jótékony intézeteknek kérelme, amelyek a kivetett burkolási járulék elengedését folyamodtak. A tanács — hivatkózással a belügyminiszternek leiratára, amelyben kijelentette, hogy az ilyen burkolási járulékok elengedését a jövőben nem fogja jóváhagyni, a kérelmek elutasítását hozza javaslatba.

Dr. Heltai Ferenc a tanács javaslatával szemben annak az álláspontjának ad kifejezést, hogy a kérelmező intézetek részolgnának a főváros illetén támogatására. A burkolásból ezeknek az intézeteknek semmi hasznuk nincs, mert közforgalom tárgyát nem képezvén, értékelkedést rájuk nézve nem jelent. Értékesség a burkolás csak akkor válhatik, ha az ingatlan esetleg eladódik. Eppen ezért azt javasolja, hogy a kivetett burkolási járulék beszedését hagyják függőben, de jegyezzék fel az ingatlan terhére olyképp, hogy eladás esetén esedékessé válik. A felsorolt intézetek mindegyike olyan kulturális hivatást teljesít, amelyet tulajdonképpen a fővárosnak kellene ellátnia.

Kasics Péter azt javasolja, hogy a burkolási szabályrendeletet módosítsák olyképpen, hogy a főváros az arra érdemes intézeteknek a járulékot elengedhesse.

Dr. Feleki Béla szerint a jövő évi költségvetésbe külön tételt kellene beilleszteni az ily rendkívüli esetekre.

Dr. Bárczy István polgármester: A tanács mindig azt az álláspontot foglalta el, amelyet a belügyminiszter leiratában hangsúlyozott. A tanács a jövőben is erre az álláspontra fog helyezkedni. Arról, hogy melyik egyesület milyen vagyoni viszonyok között van, senki sincs informálva. Ha a támogatásra rászorul, úgy is segíyezzi a főváros. Minthogy azonban a vizsgálat erre egyáltalában nem terjed ki, alapos határozatot a közgyűlés ma nem is hozhatna. Ajánlja elfogadásra a tanács javaslatát.

Szavazásra kerülven a dolog, a közgyűlés 67 szavazattal 65 ellen a tanács javaslatát tette magáévá.

Interpellációk.

A napirend kisebb jelentőségű tárgyainak elfogadása után az interpellációkra került a sor.

Kasics Péter a svábhegyi téli forgalom kérdésében interpellált. Kérde a polgármestert, hogy a téli forgalom berendezése az idén lehetetlen-e már s ha igen, melegen figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy legalább a jövő esztendőben gondoskodjék arról, hogy a svábhegyi lakosságnak megfelelő forgalmi eszköz álljon rendelkezésére.

Dr. Bárczy István polgármester, az interpellációra válaszolván, kijelenti, hogy a pénzügyi bizottság nem zárkózott el a svábhegyi téli forgalom berendezése előtt, csupán az úgy alaposabb előkészítést kívánta. A tanács mindenképp azon lesz, hogy a jövő télen a kérdés megoldást nyerjen. A választ tudomásul vették.

Dr. Berger Rezső, a második interpelláló azt kívánja, hogy a szentendrei helyiérdekű vasút vonalán, az óbudai hajógyárnál várócsarnokot építsenek.

Szilágyi Károly a fővárosban tervezett német iskola dolgában interpellált. A főváros közönsége — ugymond — nagy megdöbbenéssel értesült arról, hogy a kultuszminiszter a fővárosban német iskolát akar engedélyezni a német birodalom itt tartózkodó polgárainak gyermekei számára. Kérde a polgármestert, hajlandó-e a terv ellen, amely az idegen szellem befészkelését jelentené, a leghatározottabb módon tiltakozni.

Mindkét interpellációt kiadták a tanácsnak. A közgyűlés hat órákor véget ért.

(Az állami gépgyár kibővítése. A m. kir. államvasuti gépgyárak igazgatósága meg akarja venni a fővárosnak a Kőbányai-ut és az összekötő vasut mentén fekvő 4868 négyszögöl területű telket és pedig azért, hogy egyrészt a készáru elhelyezésére szolgáló raktárt építsen, másrészt pedig azért, hogy az üzemet kibővítse. Miután a két teleknek megvan a szabályozási terve és a privát telket utószegi át, amelyet a közlekedés érdekében meg kell hagyni, a mérnöki hivatal úgy javasolja megoldani a kérdést, hogy az egyik saroktelket és a sarok felett levő telket adják át erre a célra; ilyen módon a két telke között tervezett utcát is át lehet engedni. Az árát illetőleg a mérnöki hivatal a saroktelekért négyszögölenként 80, és a felette levő telekért, amely tisztán az összekötő vasut mentén fekszik, négyszögölenként 65 koronát kér, kiköti még azonban azt is, hogy miután ezen telkek 1911-ig bérbé vannak adva, a gépgyár a bérleket kártalanítani legyen köteles.

(Uj anyakönyvvezető-helyettes. A belügyminiszter a székesfővárosi V—VI. anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Balogh Mihály székesfővárosi irodaségdtisztet nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

(Műtanrendőri bejárás. A budapesti Városi villamos vasut igazgatósága, hogy az Erzsébetfalvára irányuló mind nagyobb és nagyobb forgalmat könnyebben lebonyolíthassa, a község lakottabb részei felé egy új körvágányt építtetett, amelyvel közvetlen összeköttetés létesült Erzsébetfalva és a Szabadság-tér, illetve a Ferenc-körút között. Ennek a kétezerháromszáz méter hosszúságú új vonalnak, amelyvel immár Erzsébetfalva egész területe körül van véve, műtanrendőri bejárást mára rendezte el Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter és annak vezetésével Koronczay Frigyes vasuti és hajózási felügyelőt bízta meg. A bizottság délelőtt 10 órakor jött össze az Erzsébetfalvai község-háza dísztermében. A társulat részéről megjelentek botfi Hivós József udvari tanácsos elnök-vezérigazgató, Preyer igazgatósági tag, Lukács Dezső forgalmi főnök, Sztrákay István főmérnök és Földes Imre titkár. A bizottság aztán, hogy az elnök ismertette az eljárás célját, kivontul az új vonal bejárására. A bizottság mindent a legnagyobb rendben talált és erre az elnök a kereskedelemügyi miniszter nevében megadta az engedélyt az új vonal üzeme vételére. Holnapról kezdve tehát egy a Szabadság-térről, mint a Ferenc-körutról Erzsébetfalva belterületére öt percznyi időközökben, menetrendszerint, rendszeres vonatok fognak indulni.

(Szánkóutak szabályozása. A tanács közlekedési ügyosztálya most tanulmányozza azt a kérdést, hogy lehetne a szánkóutakat szabályozni. Az ügyosztály a rendőrséggel és a budai előjárósággal egyértelműleg jár el és megállapítja azt, hogy mi esoda téli sportokat kell hatósági felügyelet alá helyezni. Ezzel azt akarják elérni, hogy a jövő télen úgy legyen szabályozva az a kérdés, hogy a sportnak ebben az ágában, amely különösen az utóbbi időben kapott lábra, rendezett állapotok legyenek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A miniszterelnökség sikkasztója. A múlt év nyarán nagyarányu visszaélések jöttek nyomára a miniszterelnökségnél. Egy jó családból származó fiatal ember, Halász Dezső miniszterelnökségi napidíjas több utalványon hamisította a miniszterelnök aláírását s a hamis utalványok alapján közel 10.000 koronát vett fel az állampénztárból. Mire a bűnös manipuláció kiderült, a könnyelmű fiatal ember löversenyen eltékozolta az egész összeget. Az ügyesség közokirathamisítás bűntette czímen emelt vádat a megtévedt fiatalember ellen, akinek bünpörét ma tárgyalta a büntető törvényszék Szepessy törvényszéki bíró elnöke alatt. A fiatal ember töredelmes beismerő vallomást tett a törvényszék előtt. Az egész dolog — ugymond — úgy tűnik fel most előttem, mint egy álom, amelyből akkor ébredtem fel, mikor a rendőrség augusztus 23-án letartóztatott. A pénzből adósságaim fedezésére alig 1000 koronát költöttem. Az a hetven korona, amit tölem letartóztatásom alkalmával elvettek, már nem az állam pénzéből való volt. A bíróság kihallgatta Gogolak Károly számtanácsost, aki kijelentette, hogy a vádlottat sohasem tartotta józan gondolkodású embernek. Részletesen megmagyarázta az utalványozás körül követett eljárás módját. Talán még tovább is tudta volna Halász Dezső lépni bűnös üzemeit, ha időközben beteg nem jelent. Távolléte alatt Zala György nevére szóló utalványt s annak lajstromát keresni kezdték, s mivel rájöttek, hogy azt Halász Dezső vett át, ennek főkéjében találtak meg. Így aztán mindjárt kiderült a bűnös manipuláció. A bíróság a tárgyalás folytatását holnap délelőtt tíz órára halasztotta el, amikor a többi tanukat hallgatják ki.

§ Kiirtotta a családját. Tóth István kislángi gazda öt évvel ezelőtt feleségül vette Gáspár Péter ottani gazdaember leányát. Eleinte békességben élt a fiatal pár, de később a férj ivásnak adta magát s durván kezdett bánni feleségével, aki végtére is elhagyta urát. Az asszony hazament szüleihez, s magával vitte négyévestendős kis fiát és tizenegy hónapos leányát is. Ez múlt év május havában történt. Tóth István nem nyugodott bele, hogy az asszony otthon, tőle elváltan éljen és uton-utfélen híresztelte, hogy ha az asszony nem tér hozzá vissza, kiirtja egész családját. Julius 12-én elhátározta, hogy fenyegetését végrehajtja. Fölkereste nagy favágó-fejsze kíséretében Gáspárékát és viszakövetelte fiát. Az asszony azonban elutasította. Este tíz óra felé Tóth István fejszével betörte az ajtót s előbb anyósát, majd apósát ölte meg több fejszeapással. Majd nekiment a kis fia ágyaszkájának és szintén fejbeverte a fejszével. A felesége aratásban volt s így menekült meg a haláltól, ugyszintén a bölcében fekvő kis leánya is, akit nem bántott a kegyetlen apa. Mikor Tóth véres munkájával elkészült, kívülről meggyújtotta a ház zsutetjét és elfutott. A községbeliek észrevették a tüzet és a veszedelmet elhárították. Tóth ezután a környéken kóborolt másnap reggelig, amikor a polgári állomás közelében a berebögő vonat elé vetette magát, de a vonatvezető észrevette s még jókor megállította a vonatot. Tóthot az időközben odaérkező esendőrok fogták el, kik már gyanították, hogy Gáspár Pétert és feleségét Tóth gyilkolta meg és ugyancsak ő gyújtotta meg a házat is. A székesfehérvári esküdtbírószakas kétrendbeli gyilkosság, egyrendbeli gyilkosság kísérlete és gyújtogatás bűntette miatt kötéláltali halálra ítélte az elvetemült, gonosz embert. A kir. Kuria Neuburger Ignác elnöklésével ma tárgyalta a vádlott és védője által benyújtott semmisségi panaszokat. Az ügy előadója Deák Péter bíró volt, a vádat dr. Vargha Ferenc koronaügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Szegheő Gábor ügyvéd látta el. A védő kérte az enyhítő szakasz alkalmazását és ezzel egyidejűleg a halálbüntetés mellőzését. Vargha koronaügyész-helyettes rövid előterjesztésében czáfolta meg a védő érveit és kifejtette, hogy az enyhítő szakasz alkalmazásának ez esetben helye nincs, legfeljebb s ezt a maga részéről is kívánatosnak tartja, a kegyelemnek. A legfelsőbb bíróság a vádlottat a 92. szakasz alkalmazásával 15 évi fegyházra ítélte, enyhítő körülménynek tudván be azt, hogy a vádlott családja távozása miatt és a rossz bánásmód miatt, melyben apósa részvételével, nagyon fel volt háborodva és így beszámíthatósága legalább is csökkent.

§ Szózat a bányamunkásokhoz. Két évvel ezelőtt a salgótarjáni bányamunkások bormozgalma alkalmából Weiss Dezső bádogosság egy röpirvet

intézt a bányamunkásokhoz s ebben felhívta őket, hogy szervezkedjenek az őket kiszivolyozó henyélő munkaadókkal szemben. A felhívás tartalmát a kir. ügyészség inkriminálta, s Weisz Dezső ellen osztálygyűlésre való igazgatás sajtóvétsége miatt megindította a büntető eljárást. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírója Zsitvay Leó elnöklése alatt ma tárgyalta ezen igazgatási sajtóért. Az esküdtek felmentő verdiktje alapján a bíróság is felmentette Weisz Dezsőt.

§ **Becsapott földműves.** Jordán Mihály gazdag öcsödi földművest felkereste Kulhanek Ferencz szabadult fegyenez és rábeszélte, hogy adjon neki kétezer korona valódi pénzt, ő majd háromszor annyi jól sikerült hamispénzt ad. Jordán belement az üzletbe és átadott Kulhaneknek kétezer koronát, akitől kapott egy csomagot, melyben felül és alul egy-egy 20—20 koronás volt. A becsapott földműves hazament s odahaza látta csak, hogy megjárta, mert a csomag csupa üres papírlapot tartalmazott. Annyira bántotta az eset, hogy öngyilkos lett. Kulhaneket a törvényszék vádtanácsa ma vád alá helyezte.

§ **Megszűnt sajtópör.** A múlt év nyarán egy vasúti munkás feljelentésének ismertetésével kapcsolatban „A Nap” rágalmozó cikkét közzétette Szokolay Tamás országgyűlési képviselő, aki sajtópört indított a cikk szerzője, Molnár Jenő hírlapíró ellen. Mára volt kitűzve ebben az ügyben a főtárgyalás, amelyet azonban nem kellett megtartani, mert a vádlott kijelentette a bíróság előtt, hogy a vádak alaptalanságáról időközben meggyőződött s bocsánatot is kért a megsértett képviselőtől. A panaszos erre elejtette a vádat s a törvényszék megszüntette az eljárást.

SPORT.

(**1**) **Nemzetközi jubileumi korecsolyaversenyek.** A *Budapesti Korecsolyázó Egyletnek* január 22—24-én tartandó jubiléumi versenyei minden tekintetben nagyszabásúaknak ígérkeznek. A versenyekre a mai napon lejárt nevezési zárlatig a következő nevezések érkeztek:

I. **Európa 1909. évi gyorskorecsolyázó bajnokságára:** Schilling Ferencz (Bécs), Mathiesen Sigurd, Mathiesen Oscar, Oeholm Mór (Stockholm), Bohrer Thomas (Klagenfurt) és Manno Miltiades (Budapest).

II. **Európa 1909. évi műkorecsolyázó bajnokságára:** Steiner Antal (Bécs), Ollow Károly (Szt. Pétervár), Brokaw Irving (Canada), Per Thorén és Salchow Ulrich (Stockholm) és Urbary Sándor (Budapest).

III. **A Nemzetközi Korecsolya Szövetség 1909. évi hölgybajnokságára:** Smith Greenhough (London) és Kronberger Lili (Budapest).

IV. **A senior hölgyek műversenyére:** Herz Jenny (Bécs), Méray-Horváth Zsófia (Budapest), Kunz Hermína (Bielitz), Rendschmidt Elza (Berlin) és Hübler Anna (München).

V. **A junior hölgyek műversenyére:** Winzer Müller Bartel, Strassilla, Lischka Meixner (Troppau), Kunz (Bielitz) és Fráter Ilonka (Budapest).

VI. **A senior urak műversenyére:** Beck (Bécs), Burger, Gutleben (München), Oppacher (Klagenfurt), Hoppe, Wilezek (Troppau), Jakobson (Berlin), Wrobel (Lemberg) és Szende Andor (Budapest).

VII. **Junior urak műversenyére:** Oppacher (Klagenfurt), Aigner, Urban (Bécs), Müller (Berlin), Seitz (Svájcz), Wrobel (Lemberg), Bockl (Troppau), Sonder (Augsburg), Szollás és Farkas (Budapest).

VIII. **A nemzetközi páros műversenyre:** Wilezek—Bartel, Winzer—Winzer, Aigner—Müller, Hoppe—Lischka (Troppau), Müller—Müller, Jakobson—Eilers (Berlin), Beranek—Beranek, Meystrik—Kuich (Bécs) és Burger—Hübler (München).

IX. **A nemzetközi gyorskorecsolyázó-versenyekre:** Fischora, Hoffmann, Pichler, Weiss, Gross és Klementschik (Bécs), Sattler, Paternioner és Gregorits (Klagenfurt), Levitzky, Bihari, Herczegh, Wampetich, Gyurmán, Virág, Schick, Harasztli, Barunik, Manousechek, Szent-Györgyi, Wampetich R., Virányi, Szebeny és Vittori (Budapest).

A külföldi versenyzők közül Mathiesen testvérek, Oeholm, Schilling, Hoffmann, Meidinger gyorskorecsolyázók, továbbá Ollow, Per Thorén műkorecsolyázók érkeztek meg és gyönyörű futásukkal bámulatba ejtik a közönséget. A többi bevezetett csütörtökön és pénteken érkeznek meg. A jubiléumi versenyek keretében eldöntésre kerülő hockey kör-

mérkőzés hivatva van Németország, Ausztria és Magyarország legjobb csapatai között az elsőként eldönteni, amennyiben a Budapesti Korecsolyázó Egylet által kitűzött művészi becsü. értékes díjért a Leipziger Sport Klub, a Praker Deutsche Eishockey Gesellschaft és a Budapesti Korecsolyázó Egylet reprezentatív csapata fog mérkőzni. Oriási érdeklődés nyilvánul meg városzerte a jubiléumi versenyek keretében „Mátyás királyi kiállása a Duna jegén” címmel rendezendő jelmezes jégünnepély iránt, amelynek fényét és díszét nagyban emeli, hogy azon az arisztokrata világ korecsolyázó tagjai teljes számmal fognak résztvevni. A jubiléumi ünnepségek fővődését József főherceg és Augustia főhercegnő fogadják el.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

A „Vasárnapi Ujság”-ban most folyik Mikszáth Kálmán

„A fekete város”
című regénye.

Most belépő előfizetők, (ha fél évre fizetnek elő) a regénynek eddig megjelent részét és a

„Karácsony”
című értékes dizsalmot ingyen kapják.

Előfizetési ár negyedévre 4.— kor. félévre 8.— kor. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal.
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Herczeg Ferencz

A királyné futárja című regényének a közlését most kezdi meg az Uj Idők. Évnegyedre 4.— korona. Mutatványszámot küld az Uj Idők kiadóhivatala Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Meghívás.

A Ráczkevei Takarékpénztár XXXVII. rendes közgyűlését

folyó évi január hó 30-án délután 3 órakor

tartandja saját helyiségében, melyre a t. ez. részvényesek azon figyelemzettel hívatnak meg, hogy tekintettel az alapszabályok 17. szakaszára, nevükre szóló részvényeiket f. évi január hó 29-én bezárólag az intézet pénztárába letenni szíveskedjenek.

Tárgyak:

1. Előválasztás a közgyűlés tartamára.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, mérleg előterjesztése és az 1908. évi nyereség felosztása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi fizetésének meghatározása.

Mérleg:

Vagyon: Értékpapír 225801.— Intézeti ház 14000.— Berendezés 2400.— Előleg 200.— Perköltés előleg 168.14. Osztr. magy. bank girói 1533.75. Adószó folyó számlája 20704.— Pénztár 55269.20. Bankváltó 294664.40. Jelz. bizt. váltók 943715.— Jelz. bizt. kötvény 196820.— Laezházai hit. szöv. váltó 180290.— Idegen pénztézet 81736.— Összesen: 2027301.49.

Teljes: Részvénytőke 150000.— Tartalék 158320.48. Nyereségtartalék 14000.— Jötekmény 85.58. Átmeneti kamat 25628.92. fel nem vett osztalék 1777.50. Intézeti ház karbantartási alap 37.60. Dömsöd-dabi hit. szöv. tartalék 520.58. Nyudijalap 44121.40. Laezházai hit. szöv. tartalék 2608.78. Laezházai hit. szöv. biztosíték-alap 98880.05. Takarékbetét 1584433.48. Állami díjtartalék 3201.78. Nyereség-egyenleg 32685.34. Összesen: 2027301.49.

Kelt Ráczkeven, 1909. évi január hó 20-án.

az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A boszniai magyar bank megalakult. Mint már előre megírtuk, ma tartotta meg Szerajevóban alakuló közgyűlését a *Szabadalmazott Boszniai és Hercegovinai Agrár- és Kereskedelmi Bank Láncey Leó* főrend elnöklése alatt. A közgyűlés teljesen programszerűleg folyt le. A bankosztály vezetője *Ehrenfeld Gyula* lett, aki már hosszabb időt töltött a bank bukaresti és más balkáni fiókjánál s így jól ismeri a balkáni viszonyokat. Ehrenfeld Lánceyval együtt utazott le Szerajevóba s megkezdte a szervezés munkáját. Mint értesülünk, maga Láncey Leó holnap délután már újból visszatér Budapestre s délután átveszi hivatalát. Ez ügyben különben a Kereskedelmi Bank a következőket teszi közzé:

A Szab. bosnyák-hercegovinai agrár- és kereskedelmi bank ma tartotta Szerajevóban alakuló közgyűlését Láncey Leó főrendiházi tag elnöklése alatt. A közgyűlés, melyen a bosnyák-hercegovinai országos kormány megbízásából kormánybiztosi minőségben Brodnik Ferencz kerületi előjáró vett részt, egyhangulag elfogadta a közös pénzügyminiszterium által már előzőleg jóváhagyott alapítási tervezetet, valamint az alapszabályokat és a kmet-megváltási üzletre vonatkozó, az országos kormánnyal egyetértőleg megállapított szabályokat. A közgyűlés a részvénytőkét 8 millió korona névértékben állapította meg, és a megtörtént első 30 százalékos befizetést bejegyeztette. Az igazgatóság tagjaivá választottak: Láncey Leó, Weiss Fülöp, Vas Ferencz, Zala Adolf, dr. Dimitrijevic Lázár, Kapetanovic Risabeg, dr. Mandic Nikola és Salom Jesua. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Samonkovic S. Risto, Mesic Ademaga, Décsi Viktor. Az országos kormány által kiküldendő két igazgatósági tag legközelebb fog megnevezeteni és bejegyeztetni. A közgyűlés megbízta elnökét, hogy a kormánynak az eddigi támogatásért köszönetet mondjon és jóakarátát a jövőre nézve is kérje ki. A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésben Láncey Leó az igazgatóság elnökévé választatott, dr. Mandic Nikola pedig a társaság jogtanácsosává neveztetett ki. Az igazgatóság ügyvezető igazgatókul dr. Grassl Györgyöt, aki eddig titkári rangban a szerajevói országos kormánynál működött és Ehrenfeld Gyulát, a Banque Générale de Bulgarie várnai fiókjának igazgatóját nevezte ki. A bank a legközelebbi hetek folyamán kezdi meg tevékenységét, mihelyt irodájának már megkezdett berendezését és szervezését befejezte.

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap délelőtt Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöke mellett ülést tartott, amelyben jelentést tettek a Szerbia és Montenegro ellen kibocsátott kiviteli tilalmi rendelet módosításáról. A módosítás szerint vasúti és hajózási anyagok kivételére az abszolút tilalom már nem áll fenn, hanem a kereskedelmi miniszter esetről-esetre az engedélyt megadja. A kereskedelmi miniszter az egyesületet egy technikai muzeum létesítése ügyében tartandó szaktanácskozássá meghívta. A bizottság a szaktanácskozássra Asbóth Emil gyáripari szakosztályi alelnököt, Vikár Béla bizottsági tagot és Gelléri Mór igazgatót küldte ki. Az egyesületnek a textilszokványok bevezetése tárgyában megadott akeziója eredménnyel járt, mert a tőzsde a szokványok kidolgozására bizottságot küldött ki. Megkereste az egyesületet a tőzsde elnökségét aziránt is, hogy a szesz ára Budapesten is hivatalosan jegyeztessék. A bécsi áru- és értéktőzsde elnöksége összeköttetésbe lépett az egyesülettel, hogy a vasúti üzletszabályzat reformja tárgyában az egyesület tegyen lépéseket, hogy az osztrák üzletszabályzat tervezetének egyes intézkedései, amelyek a közönségre nézve a magyar üzletszabályzat-tervezetnél kedvezőbbek, az utóbbiba is átvitesse. Az egyesület a Fővárosi Kereskedők Egyesületével együtt résztvesz egy budapesti kirakatszereny rendezésében. Dr. Soltész Adolf titkár az adóreform-javaslatok tárgyában az Iparegyesület eredeti javaslatának a módosításokkal való összehasonlítása után újabb előterjesztést készített, melyben a még fennmaradt sérelmes részeket módosítására vonatkozó kívánásokat egybefoglalta. A bizottság elhatározta, hogy az előterjesztést illetékes helyen nyújtják be. Gelléri Mór igazgató jelentést tett az egyesület papíripari szakosztályának újalakításáról, mire a bizottság a szakosztály elnökét, Copony Traugott országgyűlési képviselőt az igazgatóságba behívja. Bejelenti együt-

tal az igazgató, hogy egy magyarországi papírgyár hajlandó az eddig nálunk nem gyártott hullámpapírost és cukorpapíros gyártására berendezkedni. Erről a miniszterhez felterjesztést fognak intézni. A végrehajtó-bizottság elfogadta még az egyesületnek 1909. évre szóló költségvetését s letárgyalt több belső ügyet.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár R. T. üzleteredménye. Ismeretes, hogy a Lipótvárosi Takarékpénztárt a fapiacz 1907. évi súlyos válsága igen érzékenyen érintette, úgy hogy csak 3 százalékos osztalékot fizetett, amennyiben 201.123 koronás nyereséget tudott fölmutatni. A helyzet javulására vall az, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok dacára kedvezően fejlődött az intézet és így nagyobb a bank idei nyeresége is. Az igazgatóság ugyanis — amint értesülünk — ma tartott ülésében megállapította a múlt évi mérleget s a f. é. február 4-én megtartandó közgyűlésnek javacolni fogja, hogy a 315.968.88 koronát kitevő nyereségből az esedékes szelvény 8 koronával váltassék be és 20.000 korona tartalékba helyeztessék.

A szabadkai iparkiallítás emlékkönyve. A múlt évben rendezett szabadkai iparkiallításról és karácsonyi vásárról Németh Simon kiállítási titkár egyenesen szerkesztett emlékkönyvet adott ki, melyben a kiállítás katalógusán kívül néhány ügyes közgazdasági és szépirodalmi közlemény is van.

A Fatermelő Részvénytársaság vesztése. A Fatermelő Részvénytársaság, amelynek fiktélepe Fiumében, gyártelepe Bródban és Teslicben (Boszniában) van, múlt évi mérlegét — amint értesülünk — 697.034 korona vesztéssel zárta le. Ez a nagy vesztés a múlt évi kedvezőtlen faüzletnek tulajdonítható. A társaság különben 1907-ben sem dolgozott valami nagy szerencsével, amennyiben az 1907. évi mérlege 100.476 korona vesztéssel záródott. A részvénytársaság 1900-ban alakult két millió korona alaptőkével, amelyet azonban 1904-ben 500.000 koronával, s 1906-ban ugyancsak 500.000 koronával három millió koronára emeltek fel. A társaság az első években egyórként igen kedvezően működött, amennyiben 1903-ban 6 százalékos, 1904-ben 7 százalékos, 1905-ben ugyancsak 7 százalékos, míg 1906-ban 6 százalékos osztalékot fizetett.

Az állami pénztári jegyek kibocsátása. Mint már előre jeleztük, ma közzétették az 1909. évi m. kir. adómentes 4½%-os állami pénztári jegyekről szóló ismertetést és aláírási felhívást. Mindkettőnek szövegét hirdetéseink között találják meg olvasóink. A hirdetmények eemmi újat nem tartalmaznak. A kibocsátás összege 215.000.000 korona értékű 4½%-kal kamatozó, adómentes, 10.000 darab 500 koronás, 15.000 darab 1000 koronás, 10.000 darab 5000 koronás, 10.500 darab 10.000 koronás és 800 db 50.000 koronás címletű pénztári jegy (kinestári utalvány) és megfelelő kamatszélvény. Kibocsátási árfolyam 99½%. Nyilvános aláírásra azonban csak százötven millió korona kerül. Beváltási határidő 1910. december 31., aláírási nap pedig január 26.

A Kereskedelmi Részvénytársaság új fiókjai. A Magyar Kereskedelmi R. T. bankosztálya — amint ismeretes — erős virágzásnak indult és igen figyelemre méltó üzleteredményeket ért el. Erre mutat az is, hogy néhány hónappal ezelőtt már bankfiókot nyitott az Erzsébet-körut. A fiók, ugyáltszik, igen jól bevált, mert arról értesülünk, hogy a társaság a közeli időben újabb bankfiókot létesít az Üllői-úton. Az új fiókindezetnek, mely a bank és váltóüzlet összes nevével fog foglalkozni, s melynek helyisége a Ferencz-körut és az Üllői-ut sarkán lesz, hatásköre a VIII. és IX. kerületre fog kiterjedni; vezetője Horváth Lajos lesz, aki sok éven át több előkelő belső- és külföldi pénzügyi intézet főtitkárságát gyanánt működött.

Postai forgalmunk Boszniával. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés előterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez a Bosznia és Herzegovinával való forgalmunkban érvényes esomagposta-tarifa leszállítása végett, miután a esomagpostadíj most tőlünk Boszniába sokkal magasabb, mint Ausztriába vagy Németországba. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter most arról értesíti az O. M. K. E.-t, hogy az óhajtott díjleszállítást a maga részéről is kívánatosnak tartja és már a közös hadügyminiszter is, akinek ügykörébe a boszniai posta tartozik, kedvezően nyilatkozott a kérdésben. Minderkelőtt azonban rendez-

nie kell a magyar kereskedelmi miniszternek az osztrák postával való viszonyunkat, amely tekintetben a tárgyalások már folynak és hihetőleg ez évi július elsejével életbe is lépnek az új határozatok. Ugyanarra az időpontra tervezi a miniszter a Bosznia-Herzegovinával való postai viszonyaink újból való rendezését és ezzel együtt a szóban levő esomagdíjszabás revízióját is, amelyről az O. M. K. E. kívánságát lehetőleg figyelembe fogja venni.

Ankét a dobsina—poprádi vasut érdekében. Már régtóta szó van arról, hogy a miskolczi—füleki vonalról kiágazó bányrév—dobsinai szárnyvonalat a Tátrával s így a kassa—oderbergi vasutal összekapcsolják. Két irány vetekedik a kiépítésért; egyik Bettléről Iglóig, a másik Dobsinától Poprádig akarja a vasutat. Ez ügyben február hó 3-án — amint értesülünk — a többek között a Miskolczi Kereskedelmi- és Iparkamarát is meghívták. A kamara — mint ismeretes — már múlt évben a dobsina—poprádi irány kiépítése mellett foglalt állást.

A MÁV. mozdonyai. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter rendeletére a MÁV. igazgatósága kimutatásban közzéteszi mozdonyainak állományát. E szerint az 1907. évi mozdonyállományt összehasonlítva az 1908. évivel, tetemes gyarapodást észlelünk. 1907. évben ugyanis 2743 mozdony volt használatban a MÁV. vonalain, míg 1908-ban 2875. Tehát az állomány 132 mozdonnyal gyarapodott. Ezen állományból 1998 volt elsőrangú vonalon járó (1907-ben csak 1926); 840 másodrangú (1907-ben 791) és 37 harmadrangú vonalon járó. (1907-ben 26.)

A V. V. V. új vonala Erzsébetfalva belterületére. A budapesti városi villamos vasut igazgatósága, hogy az Erzsébetfalvára irányuló mind nagyobb és nagyobb forgalmat könnyebben lebonyolíthassa, a község lakottabb részei felé egy új körvágányt építtetett, amelylyel közvetlen összeköttetés létesült Erzsébetfalva és a Szabadság-tér, illetve a Ferencz-körut között. Ennek a kétezerháromszáz méter hosszúságú új vonalnak, amelylyel immár Erzsébetfalva egész területe körül van véve, műtanrendőri bejárását mára rendezte el Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és annak vezetésével Koronczay Frigyes vasuti és hajózási főfelügyelőt bízta meg. A bizottság délelőtt tíz órakor jött össze az erzsébetfalvai község háza dísztermében. A társulat részéről megjelentek botfai Hívós József udvari tanácsos, elnök-vezérigazgató, dr. Preyer Hugó igazgatósági tag, Lukács Dezső forgalmi főnök, Sztrakay István főmérnök és Földes Imre titkár. A bizottság azután, hogy az elnök ismertette az eljárás célját, kivonult az új vonal bejárására. A bizottság mindent a legnagyobb rendben talált és erre az elnök a kereskedelmi miniszter nevében megadta az engedélyt az új vonal üzembevitelére. Holnapról kezdve tehát egy a Szabadság-térről, mint a Ferencz-körutról Erzsébetfalva belterületére öt percznyi időközökben, menetrend szerint rendes vonatok fognak indulni.

Az állami vasgyárak termékeinek értékesítése. Ismételtlen megemlékeztünk már arról, hogy milyen nagy harez folyt az állami vasgyárak termékeinek értékesítéséért. Tudvalevőleg az értékesítést eddig a *Juhos Gyula és Társa cég* végezte. A múlt év végén a Juhos cég szerződése lejárt, mire nagy erővel látott az *Ehrlich-bank* és a vaskartel ahhoz, hogy az értékesítést megszerezzék. A nagy buzgalom eredménye az lett, hogy az állami vasművek végül a saját kezelésébe vette át a vasértékesítést is. Ami mindenképpen csak helyes elhatározás volt, mert hiszen ez az értékesítés eddig magának a közvetítőnek évente kb. 800.000 korona hasznót hajtott, amit — természetesen — vasáruparunknak kellett megfizetni. Így első pillanatra is azt kell hinnünk, hogy az önkezelés ezzel a 800.000 koronával olcsóbbá fogja tenni a vas árát. Sajnos, ez a számítás egyáltalában nem vált be. Az értékesítő osztály ugyanis feladatát igen furesán fogta föl s ahelyett, hogy a vasértékesítésre nézve azt az utat választotta volna, amely a vasárupiacznak hasznára lett volna: egyszerűen átadta az egész termést a vaskartelnek, vagy — szindikátusnak. Nyilvánvaló, hogy ez a lépés nem szolgálja a magyar vasárupar érdekeit, mert hiszen a vaskartel első dolga az lesz, hogy megdrágítja a vas árát, vagy legalább is megakadályozza annak esőkkenését. Már pedig ez nem lehet feladata az állami üzemeknek. Az új szer-

vezet — természetesen — új előléptetéseket is jelent. Az ez alkalomból szükségessé vált szervezeti változtatások kapcsán ugyanis a pénzügyminiszter *Ritter Ottó* királyi tanácsos, központi igazgató-helyettes, eddigi munkakörének meghagyásával, kereskedelmi igazgatóvá, *Fabisch József* felügyelőt, az említett kereskedelmi osztály főnökét, főfelügyelővé, *Róth Pál* királyi tanácsost, a budapesti gépgyár főnökét, valamint *Fleischmann Győző* főfelügyelőt, a diósgyőri gyár főnökét, igazgató-helyettesekké nevezte ki.

A Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár új igazgatója. A Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár igazgatósága *Roóz Jenő* a Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének titkárát — amint értesülünk — igazgató-helyettesé nevezte ki.

Kinevezések. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a m. kir. Központi Mértékügyi Intézet személyzeti létszámában *Bátori Ferencz* felügyelőt főfelügyelővé, dr. *Jánosi Imre* I. osztályú segédfelügyelőt felügyelővé, *Kargacin Celestin*, királyi Pál II. osztályú segédfelügyelőket a IX. fizetési osztályba sorozott I. osztályú segédfelügyelőkké, *Jakab Győző* I. osztályú mértékhiitelesítő segédtudósvezetővé, *Lovász József* műszerész pedig ideiglenes minőségben mechanikussá nevezte ki. — *Hollefreund Ottó* m. kir. kereskedelmi muzeumi irodatisztet m. kir. kereskedelmi muzeumi irodafőnöké és *Déri Jenő* m. kir. kereskedelmi muzeumi irodaségédttisztet m. kir. kereskedelmi muzeumi irodatiszté nevezte ki.

Mérlegfelülvizsgálati ülés az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnál. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár — amint értesülünk — január 23-án, délután tartja mérlegfelülvizsgálati ülését.

Megerősített kamarai választások. A kereskedelemügyi miniszter érszentkirályi Szent-Királyi Tivadarnak a debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnökévé, *Felk Lajos*nak ugyanazon kamara alelnökévé történt megválasztását megerősítette.

A malomipari ankét elhalasztották. Megírtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter mára hívta össze a malmok képviselőit arra az ankétre, amelynek feladata lett volna megbeszélni azokat a teendőket, amelyek malomiparunk bajait orvosolhatnák. Az ankétet azonban ma, *Szerényi* államtitkár más irányú elfoglaltsága miatt, nem lehetett megtartani, miért is azt január 25-ére halasztották.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület elnök-jelöltje. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület kebelében tudvalevőleg a legutóbbi időkben válságok törtek ki, melyek következtében az előző elnök is lemondott. Az egyesület tagjai különös figyelmet fordítottak arra, hogy alkalmas új elnök személyt a válság eloszlatható legyen és most a városháza tanácstermében *Szeőke Barna* alelnök elnöklete alatt e tárgyban értekezletre gyűltek össze, melyen dr. *Böszörményi Emil* választmányi tag indítványára egyhangulag elhatározták, hogy gróf *Teleki Géza* v. b. t. t. volt belügyminisztert kéri fel az egyesület elnökségének elfogadására.

A helyi érdekű vasutak új cégvezetője. A budapesti helyi érdekű vasut igazgatósága — mint értesülünk — *Szél Árpád* főmérnököt, aki a helyi érdekű vasutak villamosításának munkájával van megbízva, cégvezető-főmérnöké nevezte ki.

Tejszövetkezet Gümörmegyében. Rimasimonyi gümörmegyei községben tejszövetkezet alakult. Az alakuló közgyűlésen elnök lett *G. Bacsó János*, igazgató *Ulakosai Antal* tanító. A tejszövetkezet üzemét márczius elsején indítja meg. Eddig kilenczven részvényt jegyeztek, kilátás van évente 60—70 métermáza vajtermelésre.

Pénzügyintézetek és az adóreform. Pénzügyintézet körökben nagy megnyugvást keltett, hogy a készülő adótvényeknek a pénzügyintézeteket megbélyegző rendelkezése ellen több képviselő felemelte szavát. A pénzügyintézeteket megszegényítő rendelkezés szerint oly intézet, amely a bankkamatlábon felül 3 százaléknál az összes mellékjárulékokkal együtt többet szed, mint uzsorás 15 százalékos adókulcsal sujtandó. A vidéki pénzügyintézetek már most remélik, hogy ezen teljesen csökkentett és minden oldalról megtámogatott rendelkezéshez az elhangzott felszólalások és az ország pénzügyintézeteinek másfél éves tiltakozása után *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter sem fog ragaszkodni.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 20.

A készáru-piacon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és tegnapi árakat is nehezen fizettek. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, korlátozott maradt a forgalom, melynek folyamán mindössze 10.000 q buza kelt el, alig tartott tegnapi árakon. A legdrágább eladási ár 26.75 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25.20 korona 77 kilós pestvidéki üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab 10 fillérrel drágább, tengeri változatlan, árpa forgalom nélkül tartott. Forgalomba került: 300 q rozs 19.50 koronás árakon és 100 q zab 16.90—19.85 koronás árakon és 100 q tengeri 14.20 koronás áron.

A határidőpiacon a mai üzlet, noha a tengerentuli tőzsdék egy ezentig terjedő magasabb jegyzéseket küldtek, mégis igen nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg, a forgalom folyamán kevés vételkedv mutatkozott, míg ezzel szemben a kínálat egyre szaporodott, úgy hogy tehát emiatt kissé lanyhult az irányzat és az árfolyamok is gyöngültek kevésbé. A tegnapi zárlat-hoz viszonyítva, négeredmenyképpen ma az áprilisi buza, az októberi buza és az áprilisi zab és az októberi rozs négy-négy fillérrel gyöngült, az áprilisi rozs és a májusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	25.90—26.35
"	76	25.30—25.70	80	25.95—26.55
"	77	25.40—25.70	81	26.80—26.00
"	78	24.75—26.10	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	25.60—25.90
"	76	25.30—25.40	80	25.75—25.90
"	77	25.50—25.65	81	—
"	78	25.65—25.85	82	—
Pestvidéki új	74	—	78	25.55—25.75
"	75	—	79	25.70—26.10
"	76	25.40—25.40	80	25.95—26.20
"	77	25.20—25.80	81	—
Bácskai új	74	—	78	25.65—26.20
"	75	—	79	25.80—26.40
"	76	25.30—25.30	80	26.20—26.45
"	77	25.50—25.90	81	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	20.10—20.20
középmínőségű új	—	—	—	20. — 20.10
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	16.40—16.60
II. rendű	—	—	—	15.90—16.50
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.35—17.80
II. rendű	—	—	—	17.00—17.30
Tengeri belföldi új	—	—	—	13.80—13.90
Repeze: Káposztarepcze	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 26.75 K, 2600 q 26 k 26.60 K, 100 q 80 k, 100 q 80 k, 200 q 79.5 k, 500 q 79 k 25.50 K, 200 q 79 k 26.40 K, 100 q 79.5 k 26.65 K, 100 q 79.5 k 26.50 K, 100 q 79 k 26.50 K, 150 q 79 k 26.40 K, 200 q 78 k, 150 q 77.5 k 26.25 K, 200 q 77 k 26.25 K.
Pestvidéki: 300 q 80 k 26.10 K, 300 q 79 k, 500 q 79 k 26.20 K, 300 q 78.5 k 26.25 K, 200 q 78 k, 100 q 77.5 k, 500 q 78 k 26.29 K, 300 q 78 k, 300 q 78 k 26.10 K, 100 q 77 k 25.90 K, 1330 q 77 k 25.20 K üszkös, 150 q 76.5 k 25.80 K, 400 q 76 k 25.60 K.
Fejérmegyei: 100 q 76 k 25.70 K, 100 q 76 k 25.70 K, 100 q 76 k 25.70 K.
Felsőmagyarországi: 400 q 76 k 25.60 K.
Bácskai: 120 q 80 k 26.50 K.
Bácskai: 100 q 79 k 26.55 K budai.
Zab: 150 q 17.85 K, 150 q 17.50 K, 100 q 17.35 K, 100 q 17.30 K, 150 q 17 K, 100 q 16.90 K kevert kpf par.
Tengeri: 100 q 14.20 K kpf.
Rozs: 300 q 19.50 K kpf par.

A határidőpiacon kötötték:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:	
Buza áprilisra	12.69—12.70—12.73
Buza októberre	10.80—10.81—10.77
Rozs áprilisra	9.96—9.99—9.93
Rozs októberre	9.01—8.9—
Zab áprilisra	8.48—8.46
Tengeri májusra	7.24—7.25

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.65—12.66
1909. októbert buza	10.79—10.80
1909. áprilisi rozs	9.99—10.—
1909. októberti rozs	9.01—9.02
1909. áprilisi zab	8.48—8.49
1909. májusi tengeri	7.24—7.25

Budapesti gabonaforgalom.

1909. január 18-tól 1909. január 19-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	5526	—
Rozs	533	—
Árpa	2422	510
Zab	459	—
Tengeri	613	350
Liszt	160	9913
Korpa	—	1975

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde irányzata a lanyhaság felé hajlik s erre a belpolitikai helyzet bizonytalansága ad okot. Külföldről sem érkeznek biztató hírek a tőzsdék irányzatáról s így a két nap óta tartózkodó spekuláció most már inkább realizálásokba boesátkozott s úgy a nemzetközi, mint a helyi piacon az árfolyamok lassankint lemorzsolódnak. A két hitelrészvény tegnaptól mára két koronával visszaesett. A bankrészvények szintén követték a vezető értékeket, de kisebb mértékben. A helyi piacon a Magyar kereskedelmi részv., az „Athenaeum” és a „Danubius”-részvények, továbbá a Hazai sorsjegyek voltak forgalomban. Élénk érdeklődés mutatkozik az Adria-részvények iránt, melyek ma 400 koronáig emelkedtek. A járadékpiac változatlan, üzletellen. Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 629.50—627—627.25 koronán, Magyar hitel 726.50—727.25 koronán, Államvasut 675.25—675.50 koronán, Jelzálog 410—409.50 koronán, Rima 521 koronán, Közuti 577—575.50 koronán.

Az előtőzlén előfordult kötések:

Osztrák hitel 629.50—627, Magyar hitel r. 726.50—725.50, Osztrák-magyar államvasut 675.25, Jelzálogbank 410, Közuti vaspálya 577—576, Déli vasut 103 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 627.25—627.50—627.25, Magyar hitel 725.25—725.50—725.25, Osztrák-magyar államvasut 675.50—676, Jelzálogbank 410.25, Rimamurányi 521, Közuti vaspálya 576—575.50 koronán. Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, január hónap végére 18—20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 627.50, Magyar hitel 726, Államvasut 676.25, Jelzálogbank 410, Leszámitolóbank 575, Városi vasut 261, Rimamurányi 520.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, január 20. (Saját tudósítónktól.) Az északamerikai piacok a látható gabonakészletek csökkenésével motivált további javulást jelentettek és az európai terménytőzsdék legnagyobb része is némileg szilárdabb irányzatot követett. Az itteni piacon kedvtelen volt a hangulat, konzum egyáltalán nem jelentkezett s így terjedelmesebb üzlet nem fejlődhetett ki. Az eladók vásárlók hiányában nem emelték az árakat, amelyeknek egyébként csak névleges értékük volt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.50—13.90, mosoni

12.55—12.95, bánáti 13.20—12.50, tótfelvidéki 12.45—13, délviasuti 12.45—13.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.20—10.35, délviasuti 10.10—10.30, küllöftele magyar 10.10—10.30, osztrák 10—10.20.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.40—9, béesvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—8.80, csepeli 7.80—8.40, középduinai állomások 8.20—8.80, délviasuti 8.40—9.40, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri: 7.35—7.60, Cinquantin 8.85—9.40, Magyar zab 8.80—9.30, válogatott 9.30—9.70, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 8.90—9.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 20. Az előtőzsde irányzata magyarországi, szerbiai hírekre és a törökországi bojkott miatt gyenge. Az üzlet minimális. A déli tőzsde valamivel szilárdabb hangulatban nyílt meg arra a konstantinápolyi jelentésre, hogy a török kormány újabb felszólítást kapott a bojkott befejezésére. Némi visszavásárlás állott be, de később ismét nagy üzletlenség uralkodott, mivel Berlin is kedvezőtlen irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 627.50, Anglobank 294.50, Union 534.50, Bankgyűlés 516.50, Magyar hitel 726, Laenderbank 437.50, Államvasut 676, Déli vasut 102, Dunagőzhajózás 936, Alpési 630.75, Rimamurányi 521, Fegyvergyár 609.50, Török sorsjegy 183, Dohányrészvény 331, Magyar hitel 91.10, Alpési 630.50, Márka 117.05—15.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 627.75, Magyar hitel 726, Anglo 294, Bankgyűlés 516.50, Földhitelintézet 1048, Laenderbank 437.25, Union 534.50, Államvasut 676, Déli vasut 102, Dunagőzhajózás 936, Alpési 630.75, Rimamurányi 521, Orosz járadék 96.50, Török sorsjegy 183 K, Skoda 275 K.

Bécs, január 20. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 110.30. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.50, Magyar hitelbank részvény 727.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 519.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 403.—, Magyar koronajáradék 91.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 356.—, Magyar Jelzálogbank 410.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, január 20. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.80, 1860-as sorsjegy 155.60, Osztrák hitel-sorsjegy 464.—, Angol-osztrák bankrészvény 294.25, Bécsi Bankverein 514.75, Osztrák-magyar bank 1742, Déli vasut 102.20, Dunagőzhajózási társ. 935.—, Dohány részv. 331.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.06, Osztr. Lloyd 415.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.20—97.75, Osztr. koronajáradék 94.30, 1864-es sorsj. 264.75, Osztrák hitelintézeti részvény 627.—, Union-Bank 531.50, Osztrák Ländlerbank 437.25, Osztrák-magyar államvasut 676.—, Elbe-ölygyi vasut 447.—, Alpési részvény 630.25, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.75, Lipótkohó 420.—, Törökországi 182.25.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 20. Nyugodt megnyitás után az irányzat meglehetősen szilárdabbá vált, miután a tegnapi newyorki és párisi tőzsdéről érkezett jelentések a spekulációt visszavásárlásokra ösztönözték. Élénk forgalom fejlődött ki azonban bank-, kohó-, villamosági részvényekben, amelyek kivétel nélkül magasabb árfolyamok mellett indultak. A többi piacon mint eddig, úgy most is üzleti csend uralkodott, amerikaiak és gőzhajós részvények azonban jól voltak tartva. Baltimore-részvények a kedvező decemberi kimutatás magasabbán jegyeztek. Járadékok közül a 3 százalékos birodalmi kölcsön 0.10 százalékkal emelkedett. A további folyamatban az összes piacokon csend állott be. Csak zárlat felé történt bank- és bányarészvényekben némi jelentéktelen változás, míg villamosági részvények gyengülésre hajlottak. Kereslet tárgyai voltak azonban törökök és a nagy berlini közuti vasut részvényei. Zárlat szilárd. A készpénzpiac ipari értékek túlnyomó részt szilárdok voltak. Magánleszámitolási kamatláb 2 3/8 százalékos, napi pénz 2 százalékos és valamivel kevesebb.

Zárlatkor jegyeztek: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.10, osztrák hitelrészvény 198.30, Déli vasut 17.90, orosz

SZÉN,

koks, briket, antracit

összes gazdasági, ipari és házi célokra.

Telefon: Detail 26-27, 75-26. Engros 164.

27701

RADNAY KÁROLY

BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 78.

Sürgőnyczim:

ANTRACIT

BUDAPEST.

bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.40, Disconto Commandit 181.50, Dinamitruszt 157.—, Harpeni 193.90, Unifikált török járadék —, 4,2 százalékos ezüst-járadék 94.60, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.40, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 85.40, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 222.40, Gelsenkircheneri 190.—, Laurakohó 201.70, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) január 20. 4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.10, Osztrák hitelintézeti részvény 198.20, Osztrák-magyar államvasút 144.30, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.60, Bécsi Bankverein 131.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4,2 százalékos ezüstjáradék 98.—, Osztrák koronajáradék 94.60, Magyar korona-járadék 91.60, Osztrák-magyar bank 125.60, Déli vasút részvény 17.80, Elbevolgji vasút —, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 814.50, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) január 20. 4,2 százalékos ezüst-járadék 97.55, 1860, sorsjegy 154.—, Déli vasút 17.75, 4 százalékos aranyjáradék 97.70, Osztrák hitelrészvény 198.40, Osztrák-magyar államvasút 144.75, Olasz járadék 104.10, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.40, Nyugodt.

London, január 20. Angol consol 83 1/16.

Páris, (Zárlat) január 20. 3 százalékos Francia járadék 96.40, Osztr. aranyjáradék 98.45, Magyar aranyjáradék 93.10, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasút elsőbbségi kötv. 276.—, 5 százalékos marokkói járadék 573.—, 4 százalékos spanyol járadék —, 4 százalékos unifikált török jár. 94.10, Török sorsjegy 173.50, Török dohányrészvény 348.—, Osztrák földhitelintézet 1120.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 444.—, Banque de Paris 1530, Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépjár. 502.—, Urikányi község 154 Váltó Amsterdamba (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 3/2, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/2. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbárányok igazgatósága.) Jan. 20-án. Előző napi eladatlan maradvány 269 drb sertés, 23 drb süldő. Pótfelhajtás 1 drb sertés, Mai felhajtás 1113 drb sertés, összesen 1386 drb sertés, 23 drb süldő. Eladatott 1358 drb sertés, 1 drb süldő. Mai maradvány 25 drb sertés, 22 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felüli életsúlyban 92—100 fillér, II-öndű 280—350 kilogramm 90—94 fillér, fiatal nehéz 300 kilogramm felüli életsúlyonál 114—120 fillér, fiatal közep 220—300 kg.-ig életsúlyonál 112—122 fillér, életsúlyonál 112—122 fillér, fiatal könnyű 120 kilogramm felüli életsúlyonál 112—122 fillér, Hússertés, beföldi süldő 104 fillér. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlank.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva Vág, Rába, Dráva, Mura, Szamos, Kraszna N.-Majtény, Latorczamunkács, Luborcz Homonna, Ung Perecseny) and water level data for various stations like Tisza, Körös, Maros, Temes, Béga, Beaskerek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 20.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök az állami vasgyárak (tisztviselői létszámban 1909. évi február 1-től számítható érvényes) a VII. fizetési osztály I. fizetési fokozatába való sorolással; dr. Mauks Károly ideiglenes főorvost végleges főorvossá; a VIII-ik fizetési osztály 3. fizetési fokozatába való sorolással Abel Kálmán ideiglenes havidíjas mérnökgyakornokot, Walter Ferenc ideiglenes havidíjas műszaki gyakornokot, Ulbrich Hugó ideiglenes műszaki gyakornokot, Litschauer Lajos ideiglenes havidíjas mérnökgyakornokot, Reiniger Hermann ideiglenes havidíjas műszaki gyakornokot, D' Ouveuou Roland ideiglenes havidíjas műszaki gyakornokot és Rázel Lajos, Kovácsy Sándor, Gumán Aladár, Gobbi Jenő, Schallt József, Vécsey Béla, Husz Jenő ideiglenes havidíjas mérnökgyakornokot segédmérnök; a IX fizetési osztály 3. fizetési fokozatába való sorolással pedig Bernáth József ideiglenes havidíjas irodanáltisztot, Tóth Lajos ideiglenes havidíjas hivatalnokot, Benedek Vilmos ideiglenes havidíjas üzemi felügyelőt hivatalnokokká, Kulyák János, Orosz János ideiglenes havidíjas tanítókat tanítókká, Nagy Margit ideiglenes havidíjas tanítónőt tanítónővé, Turek Albert ideiglenes havidíjas hivatalnokot hivatalnokká, Bartók Gizella ideiglenes havidíjas tanítónőt tanítónővé, Ujfaludy Ödön, Szalay István, Jurisik János, ifj. Ledács Kiss István, Gähler Alfréd, Gyulay Mihály, Mady Lajos, ifj. Stubenvoll Guidó, Szabó Ernő, ifj. Roth Rezső és Hoffer István ideiglenes havidíjas hivatalnokokat hivatalnokká; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Uhlár Irén okleveles kisdóvónőt a pillszentiványi állami kisdóvodáéhoz kisdóvónővé; a kereskedelemügyi miniszter Kamprad Hermann és Karlovitz László ipari szakiskolai tanárokat a VIII. fizetési osztályba tanárokká, Halmi János segédtanítót a X. fizetési osztályba tanítóvá, Szép Ferenc, Dobák László, Nagy István, Balog Gyula, Nie-

mann József, Mehlferber Gedeon és Zier Kálmán segéd-művezetőket a X. fizetési osztályba művezetőkké, Győre Béla tanítót a X. fizetési osztályba ipariskolai tollnokká, Dobozi Vilmos, Klemballa Ferenc és Lukács Géza ösztöndíjas előmunkásokat pedig a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű segédművezetőkké; a gyulai pénzügyigazgatóság Neesof Pál gyulai lakost a gyulai adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Balkányi Ernő dévai állami főreáliskolai rendes tanárt a flumei állami főgimnáziumhoz, Fankovics Mária volózei állami övönöt pedig a szolvyvai I-ső sz. állami övönözés ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Pályázatok. A nagyváradi törvényszék elnöke a magyarszéki járásbírósnál betöltendő járásbírói állásra két hét alatt; a debreczeni törvényszék elnöke a jegyzői állásra két hét alatt; a veszprémi törvényszék elnöke a deveséri járásbírósnál betöltendő iróki állásra február hó 18-ig; a mozdonygyártási múzeum igazgatóságához gépészi állásra február hó 13-ig lehet a folyamodványokat benyújtani.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmánességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézeté:

Hazánkban tegnap a délnyugati részeken fordult elő többnyire kevés csapadék. A hőmérséklet az északi, meg a keleti hegyes vidékeken tovább süllyedő és helyenkint erős éjjeli fagy volt (-10 C° alatt); a maximum Nagyváradon 8 C° és a minimum Késmárkon -15 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hőszüllyedés és nyugaton, meg délen elvett csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. (C°).

Large financial table with columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, elsöbbségek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Közeledési vállalatok, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. január 21-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A király.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Aréne.

Személyek:

A király	Hegedüs
Chamaranda	Fenyvesi
Bourcier	Góth
Martha	Varsányi I.
Blond	Szerény
Sarnin Chamarrando	Tanay
Thérèse	Góthné
Lorrain	Tihanyi
Corneau	Vendrei
Crochet	Balassa
Gabrier	Gyöze
Hivolet	Sarkadi
A püspök	Kazaliczky
A szenatus elnöke	Harsányi
Riporter	Bárd
Suzette	Komlóssy I.
Francine	Varga A.
Georgette	Dalics I.
Inas	Kassay

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Sarah Bernhardt és társulatának vendégjátéka.

La sorcière.

(A boszorkány)

Kezdeté 9 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI., Révai-utca 18. szám.

Az édes anyaszív.

vagy: koldusleány a menyorszámban. — Látványos tündérrege dalokkal és táncokkal 6 képből. Írták: B. Grohmann. Fordította: Keller Gyula.

Kezdeté 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Ujabb fölvetél a Messinai földrengésről.

Ceylon szigete. — A jó huzatú kályha. — Ugy mint a mama. — Bátor gyermekek. —

Antonius és Kleopatra

— Okos számár. — Kedélyes ház. — Szerencsetalálmán. — Kezdeté 5 órákor, vasár- és ünnepeknél 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hoffmann meséi.

Fantaszikus dalmű 3 felvonásban, elő és utójátékkal. Zenéjét szerette: Offenbach Jakab. Szöveget írta: Barbier Gyula. Fordították: Dr. Varadi Antal, Fáy J. Béla és Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Szojor
Giulietta	
Antonia	
Coppelius	Kornal
Dapertutto	
Aracelo	
Cochenille	
Filichinaccio	Hegedüs
Ferenc	
Hoffmann	Pichler

Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Lucretia Borgia.

Tragédia 3 felv. 5 képből. Írták: Hugo Viktor.

Személyek:

Lukretia Borgia	Jászai M.
Don Alfonso	Ivánfi
Gennaro	Rajnai
Livorello	Mészáros A.
Gubetta	Bartos
Orsini	Garamszegi
Gazetta	Horváth Z.
Negrone hercegnő	V. M. Jánár R.
Petrucci	Náday B.

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írták: Rajna Ferenc. Zenéjét: Szép Ernő versére szerezte: Szirmai Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Gábor
Von Flüggen	Szirmai
Von Saarbuz	Csiszér
Von Dennwitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Hellbrück	Simai
Canisius Wolf	Papir
Herma, neje	Erdei B.
Thea, leánya	Petrász S.
Prosch Libor	Németh
Ede, a fia	Otvös G.
Dürenstein	Sátrány
Dürensteiné	Nyárányi
Hortha, leányuk	T. Barmath I.
Dr. Frolocker	Rusko

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Bohémia.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma csütörtökön d. u. 4 órákor:

Péter-Matinée

!! mérsékelt helyekkel. !!

Az előadás kezdete 4 órákor.

Este 8 órától fényes előadás.

Előzetes jelentés: szomb. 23-án, vas. 24-én és csütört. 28-án Péter-matinék. Kezd. 4 órákor. Jegyelővétel 10-1, és 3-6-ig. Telefon 93-36.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma este 8 órákor

Az öngyilkosok klubja

Berlin szenzációja.

A HARISNYAKÖTŐ

A BIKÁ-SZÁLLÓ

A VÖRÖS LÁMPA

Az ágy két képe: Az ágy alatt, Nászéjszaka.

Sok móka, szatira, tréfa, paródia.

Vasárnap 2 előadás, délután fél 4 órákor mérsékelt helyekkel, este 8 órákor rendes helyekkel. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira. A délutáni előadásra mérsékelt árakon.

A télikert tükörméző Royal Cabaret (Conferencier: Báttaszky) és tánc attrakciók reggeli 5 óráig.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/2 órákor a fényes műsor:

ERVIN BARON újabb vendégjátéka! „Der Brandstifter“.

(című Heyermanns-dramában. (Csak néhány napig.)

Azonkívül: Nappal. (Tréfa.) Orfeum a kabarében. (Kacagató variété paródia.) — Turebányi, Szegedy, Virágh, Dr. Szalay stb. új számokkal. — Jegyek: 6, 5, 4 és 3 koronáért az összes jegyárú helyeken. — Bővebbet a plakátok.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-28.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonaság. Szerelmi fészek. Bohózat 1 felv. Írták: Glinger és Taussig. Ford.: Steinhardt.

Ezt megelőzi:

Zsiga nem akar! Családi idill 1 felvonásban, írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt. Továbbá Steinhardt, Gyárfás, Nedics Natalia és Papay, teljes új magánzámmal. Valamint: Flóra, hölgy quartett, W. Golla's, bijouterie moderne fellepte. Jegyek: 9-12-ig és 5-8-ig Rákóczi-ut 63. szám és 63v. Kottiné dolmánykülönlegességi áruházában. Andrássy-ut 29. sz. A romok télikertben reggeli zené és tánc. Kétféle attrakciók. Belépőjű nincsen. Vasárnap délután mérsékelt helyre előadás fél négy órai kezdettel. STEINHARDT felépte.

SIMPLON KÁVÉHÁZ

József-körút 8. sz. Nemzeti Színházzal szemben.

Hideg buffet. * Színházi vacsora.

Veszprémi KISS JANCSI cigányprimás vezetése mellett este 8-tól nagy hangverseny!

HAGGENMACHER SZT.GELLÉRTSÖR

CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-tér I.	Wagner V., VI. András-sy-út 44.
Wehrmann B., I. Fehérvári-út.	Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
Borovszky L., II. Pálffy-tér.	Hlatky S., VII. Aréna-út 19.
Kubancz V., II. Budai vigadó.	Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
Derer J., III. Zsigmond-ut.	Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
(Lukács-fürdő mellett).	Mertl I., IX. Üllői-út 111.
Göttler L., IV. Veres Pálné-u. 2.	
Nemcsák M., V. Lipót-körút 11.	
Schneider L., V. Lipót-körút 2.	

Kovács Gyula
zongoratermei
Budapest,
(Gresham-palota)
V., Ferenc József-tér 5-6.
Telefon 110-86.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHEK N.
Csakis: Bpest, Károly-körút 6.
Árjegyzék titoktartással ingyen.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyitott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 kr-ért.
Rosenberg és Qitt
női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy áruház
Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet
Alapítótól: 1395.

RÓZSATEJ

Kitűnő teint-ápolószert 2- kor. fiatalos udeseget kölcsönöz a bőrnek, balzsamszappán hozzá 60 fillér.
OSAN kitűnő fog-ápoló szárvíz 1 kor. 76 fill. Fogpor 88 fill.

TANNINGENE

leg. hajfestőszer 6 korona. Hetekig megmarad, és nem jobb engedi festékét. Sötétszókára, barnára és feketére.
ANTON J. CZERNY, Wien, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. 5. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Eredeti francia gyártmányú para, selyemgummi és halhólyagok (uzsája kor. 1, 2, 3, 4, 5, 10 koronák). Egy korona beküldése után franko és bementve küldök 3 db. legfinomabb mintagyűjteményt díszítő mellett
NEUMAYER LIPÓT Budapest, gumiarú különlegességek VI., Váci-körút 3. sz., Auertényház

FOLIES CAPRICE

igazgatóság: LEITNER és KELETI Révai-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 8 órákor.

11 órákor: 11 órákor:

„Bade zu Hause“

Jelenetek egy gőzfürdőből. Írták: Satyr. Rendező: Rott S.

Ezt megelőzi 9 1/2 órákor:

„Corpus delicti“.

Bohózat, francziából fordította Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Továbbá: teljes új magán-zámok.

Nappali pénztár délután 9-1 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-6 emeleti „Casino de Párisban“ előszőnyeg tánc attrakciók. — Kezdeté 1/2 2 órákor. Telefon 14-22.

Kull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszt. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetésküldési hely: Budapest, VIII., József-körút 80. Gara Géza és Tsa dronéria — Tessék árjegyzéket kérni.

Heti műsor:

1909. január hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
22 Péntek	Charmen	Elnémult harangok	—	Israel	L'Aiglon	Tánczos huszárok	Bohémia	Royal: Hubay-Popper trio
23 Szombat	Istenek alkonya	Antonius és Cleopatra	—	A dolovai nábob leánya	La Dame Aux Camelias	Tánczos huszárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
24 Vasárnap	Rigolettó Táncgyűjtemény	A falusi verebek	—	A tanítónő	A császár katonái	Mary-Ann	—	Vigadó: Postás hangverseny

Telefon 64-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermekékeknek felár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb
kötőgépek

szabadalmazott zárral ellátva. Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve

Fogl József Lajos cégvezető, Iroda és elárulásihely Csengery-u. 54/e

! Lipcsei elővásár !

árumintákban és mintagyűjteményekben, porcellán és más keramiai árukban, papír, üveg, fém, bőr, fa, kosár, japán- és kínai árukban, babák, játékszerek, hangszerek, ékszerek, szappan, illatszerek és fényűzési cikkekben, mindenféle házi és gazdasági eszközökben és rokonszomszágabeli árukban, kezdődik

1909. márczius hó 1-én, hétfőn

és végződik márczius hó 13-án, szombaton. — A fő forgalom azonban csak az első hétre szorítkozik.

Lipese, 1909. január 8.

Lipce város tanácsa.

Enyhítsünk Messina és Calabria nyomorán!

Alulírott könyvkiadóhivatal, szomorú de embertársi kötelességet vél teljesíteni, midőn a kiadásában megjelent, nagy költséggel és pazar fényvel kiállított, egyedüli nagyszabású és kimerítő mű „Olaszország remekei“ 2 nagy alaku díszkötet, körülbelül 2000 eredeti fénynyomatu képpel, minden megrendelője után 10 koronát juttat a földrengés sújtotta délolaszországi megmenekültjeinek e lap útján, ennek hírlapi nyugtatása mellett. A munka révén mindenki maradandó emléket szerez a föld felszínéről eltűnt, Isten kegyelmévé nevezett Olaszföldről és műkinészeiről.

Ezen örökbecsű mű bolti ára: 70 kor., megrendelhető havi K. 3.— részletfizetés mellett is.

Kunossy Szilágyi és Társa

Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. sz.

Megrendelő-jegy.

Ezennel megrendelem az „Olaszország Remekei“ című 2 kötetes művet 70 korona bolti árért, melyből 10 koronát a messinai károsultaknak juttatnak a kötelezem annak vételárát egy másutáni havi 3 koronás részletekben a fenti cégnél Budapesten törlesztteni.

A részletek be nem tartása az egész számla összegét esedékessé teszi.

(pontos cím.) (aláírás.)

Ezen megrendelőjegy kivágandó és fenti cégnek beküldendő.

Szabadalom értékesítés.

Fraed Machworth Bulkeley mérnök Cot Taplowban és Johnston Charles Patrick mérnök Amandale-lakások

a 33440 számú és

„Eljárás és készülék levegőnek szénhidrogénnel való keverésére“

elmű magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összekötött keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandók szabadalmukat esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Szabadalmak értékesítő Vállalat“ Pásztor cég Bpest, VII., Erzsébet-körút 17.

Neustein Fülöp

Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillát hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülnék; mentik minden ártalmas anyagtól, az alsó szövetek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéd hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s melléte oly ártalmatlan, mint e pillák, a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 doboz, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 2 kor. 25 fill. előleges beküldése mellett lett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyükkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT“ és „Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékileg védett oszmagaink aláírásunkkal vannak ellátva

NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz címzett gyógyszerésztára, Bécs, I., Plankeng. e. Kapható: Budapesten, Török J. gyógyszerésztára, Király-utca 12. és Andrássy-út 28.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős aczélsodronnybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézágy sodronnybetéttel 80 K. Rézágy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Farkerttel 7.50 K. Kárpított matracok minden kivételben. Vas- és rézbutorokat legelőszobban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyveszélyt, hólyagbajt, sebeket, hújakort (gyphilis), borbajokat, elgyonyult férferőt, időségekben is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és hágerinezbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Katzky Lajos

éplélműveléskatos-mester

Zephyr szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintá raktára

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

TELEFON 22-78.

Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyainkban.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, mulabak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand párisi gyárból.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védve
16202. szám alatt.

VARRÓGÉPEK

családi és ipari célokra jótállással 12 frittől/fejebb mindig kaphatók

Habán Alajos
műgépésznel
Budapest, Izabella-tér 3.
Kérjen árjegyzéket

AZ ÉN UJSÁGOM

o o KÉPES HETILAP GYERMEKEK SZÁMÁRA. o o

o o o Szerkeszti: PÓSA LAJOS. o o o

AZ ÉN UJSÁGOM, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hökömbereknek. Vasárnap reggel, ha bekopog vele a postás, az apró olvasó, mihelyt forgatni kezdi, az aranyarkantus vitézek lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Az ÉN UJSÁGOM-nak január elsejével új évfolyama indul meg. Az ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévenként 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Januárban minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtvénypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki. Előfizetni lehet AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatalában, SINGER ÉS WOLFERNÉL, Budapesten, VI., Andrássy-út 10.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.50.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségének stb. képe-íti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, oszlimkép és gónyos-les törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-út 28. szám.

Prospectus

215.000.000 kor. összegű 1910. évi december 31-én lejáró 1909. évi magy. kir. adómentes 4 $\frac{1}{2}$ %-os állami pénztárjegy kibocsátása tárgyában.

Hirdetmény.

Az 1909. évi állami költségvetésről szóló 1908. évi L. törvény 7. §-a szerint a magyar királyi pénzügyminiszter felhatalmazást nyert, hogy a több előző törvények alapján járadékkötvények kibocsátása útján fedezendő összesen 345.951.429 K 23 fillért tevő beruházási szükségletet a járadékkötvények értékesítésének lebonyolításáig átmeneti hitelművelet útján fedezhesse, továbbá, hogy e művelet költségeit a 4 $\frac{1}{2}$ %-os magyar koronajáradékkölesőn előirányzott kamatszükségletére számolhassa el.

E törvényes felhatalmazás alapján a magyar királyi pénzügyminiszter 215.000.000 korona névértékű évi 4 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatozó adómentes állami pénztárjegyet bocsát ki.

Ezen állami pénztárjegyek bemutatásra szólnak, magyar és német nyelven állították ki és

10.000 darab	A betűs (1-10.000 számu)	500 koronáról,
15.000 "	B " (1-15.000 ")	1.000 "
10.000 "	C " (1-10.000 ")	5.000 "
10.500 "	D " (1-10.500 ")	10.000 "
és 800 "	E " (1- 800 ")	50.000 "

szóló címletekre oszlanak. A címletek a magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar királyi miniszterelnöknek, a magyar királyi központi állampénztár igazgatójának, a magyar királyi pénzügyminiszteri számvétség hitelügyi csoportja főnökének facsimile-aláírásával és egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kezével aláírásával vannak ellátva.

Az állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a magyar királyi államkincstár, az alább megnevezett beváltóhelyeknél 1910. évi december 31-én a bemutatónak az állami pénztárjegy bevonása ellenében minden levonás nélkül, adó- és illetékmentesen visszafizeti.

Az állami pénztárjegyek után évi 4 $\frac{1}{2}$ % kamat fizetetik, minden év június 30-án és december 31-én lejáró félévi utólagos részletekben. Ezen állami pénztárjegyek négy félévi szelvényre vannak osztva, melyekből a legkorábbi 1909. június 30-án válik esedékessé.

Az állami pénztárjegyek, valamint az azokon levő kamatszelvek minden fennálló magyar bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve és minden levonás nélkül váltanak be.

Az állami pénztárjegy birtokosának követelési joga a tőkére nézve husz év alatt, a kamatokra nézve hat év alatt, az esedékesség napjától számítva, elévül. (1881. évi XXXIII. t. cz.)

Az állami pénztárjegy birtokosa a kamatokot és a lejárt állami pénztárjegyek ellenértékét a lejárt kamatszelveknek, illetve a lejárt állami pénztárjegyeknek beszolgáltatása ellenében, választása szerint felveheti;

Budapest: a magyar királyi központi állampénztárnál, a Magyar Általános Hitelbanknál; A magyar szent korona országainak területén: a 4 $\frac{1}{2}$ %-os magyar koronajáradék szelvényeinek beváltásával megbízott valamennyi állami pénztárnál; Wienben: a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, a K. k. privilegírte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél, az S. M. v. Rothschild bankháznál.

Budapest, 1909. évi január hó 15-én.

A magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar királyi miniszterelnök:

Wekerle Sándor s. k.

Aláírási felhívás.

Vonatkozással a magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar királyi Miniszterelnök ur O. Excellenciája fenti hirdetményére a kibocsátásra kerülő állami pénztárjegyek összegéből

150.000.000 korona

magyar királyi adómentes 4 $\frac{1}{2}$ %-os állami pénztárjegy ezennel nyilvános aláírásra bocsátatik.

Az aláírás 1909. évi január hó 26-án, kedden, az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban történik és pedig:

Budapest: a magyar királyi központi állampénztárnál, a Magyar Általános Hitelbanknál; A magyar szent korona országainak területén: a 4 $\frac{1}{2}$ %-os magyar koronajáradék szelvényeinek beváltásával megbízott valamennyi állami pénztárnál; Wienben: az S. M. v. Rothschild bankháznál; a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, a K. k. privilegírte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél.

Az aláírás tekintetében a következő feltételek állapítottak meg:

1. Az aláírási ár 99 $\frac{1}{2}$ %-ot tesz, hozzáadva az 1908. évi december hó 31-től az átvétel napjáig járó 4 $\frac{1}{2}$ %-os folyó szelvénykamatozatot.

2. Az aláírás bejelentési ivalék történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10 $\frac{1}{2}$ %-a biztosítékképpen leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítandó értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak tart.

4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapították s arról az aláírók értesítettek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik.

5. Az aláíró az aláírása alapján részre átengedett állami pénztárjegyeket f. évi január 30-ától kezdve legkésőbb f. é. március 31-ig tartozik átvenni. Az aláírónak jogában áll a neki átengedett állami pénztárjegyeket a megjelölt időn belül 5000 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel megtörténte után az aláírási hely a letevétt biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközözendő, ahol az aláírás történt. Budapest és Wien, 1909. január havában.

S. M. v. Rothschild. Magyar Általános Hitelbank.

K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe. K. k. privilegírte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Piros rózsák.

Szobámba sűt a téli napsugár,
Szemem lehunyva fekszem.
Szívem a mult őserdejébe szállt
És elmereng sok súlyos keresztlen,
Amit az emberekre mért.

Meleg hűződik az agyamba föl.
Szívem jegét feloldja;
S forró fejemből napvilágra tör,
Piros, tüzes rózsák egész csoportja;
Belőled, belő, lázas nagy etetőt.

Szigeti László.

(Vilmos császár és a táncz.) Berlinben a városi évad kezdete egyúttal az olyan udvari ünnepségek egész sorozatát is jelenti, amelyeken a táncz jut az első hely, minthogy Vilmos császár maga is buzgó híve Terpsichore művészetének. A császár a tánczot művészi szempontokból is nagyon kedveli. A tánczalakzatok, a sorok, a tánczok különböző formái iránt mindig nagy érdeklődést tanúsított. De szórakozásképpen is kedveli a tánczot, amelyet kitünő iskolának tart azok számára, akik könnyedén akarnak forogni a társaságokban és szalonokban. Ennek a nézetének már többször adta nyíltan tanújelét. Annak idején az egész világot bejárta az a hír, hogy a németek császára képes volt minden katonai szempont ellenére egy egész huszárezredet áthelyezni Crefeldbe, hogy a városka leányainak tánczosokat szerezzen. Hogy milyen nagy érdeklődést tanúsít Vilmos császár a táncz iránt, azt legjobban tánczmestere bizonyíthatja, aki a császárt, amikor ez még herceg volt, a tánczra oktatta. A császár még ifjú herceg korában szerette azokat az udvari ünnepségeket, amelyekben alkalmá nyílt, hogy Terpsichorenak hódoljon. Nagyon könnyen tanult meg tánczolni és maga mondotta, hogy azok a szorgalmas tornagyakorlatok, amelyekben katonai nevelése révén része volt, nagyban megkönnyítették táncztanítója feladatát, mert kellő testi erővel rendelkezett, hogy

a táncztanulás fáradságait elviselhesse. A tánczot Vilmos császár általában nagyon czélszerű dolognak tartja, egyrészt azért, mert az a test szükséges mozgását bizonyítja, másrészt pedig azért, mert társadalmi szempontból is különös előnyökkel jár. A tánczórakon tanulják meg a növendékek a társadalmi érintkezéseknél megkívántató udvarias modort és egyúttal leszoknak természetes felszégűkről. Egy udvari ünnepély alkalmával történt, amint ezt a császár tánczmestere elmondotta, hogy tánczosok hiányában Vilmos császár több fiatal tisztet rendelt a tánczterembe. Ezek egyike azonban nem tudott tánczolni, mindamellett a császár intésére odalépett kijelölt hölgyéhez és tánczba indult vele. A hadnagy alig egy-két fordulás után rálépett a hölgy lábára, mire a tánczosnő felsikoltott. Most már a császár is közbélepett és az ifjú tisztet felmentette a tánczolás közelezttsége alól a következő szavakkal:

— Nemde, hadnagy ur, a jövő alkalommal majd jobban fog tánczolni!

Köztudomású az is, hogy Vilmos császár ma is szívesen hódol a táncz művészetének s csak legutóbb is, Vilmos trónörökös esküvőjén feltűnően sokat tánczolt és pedig főleg német tánczokat. A császár szívesen látja, ha tisztjei hódolnak ennek a sportnak, aminek tudniillik a császár tekinti a tánczművészetet. Ünnepi alkalmaknál gyakran megtörténik, hogy a kártyázó vagy beszélgető tiszteket a császár személyesen figyelemzetteti, hogy ne várakoztassák a hölgyeket.

(Aki királyuk életét biztosítja.) Londonból írják nekünk: Anglia népszerű királya, VII. Edvárd az utóbbi időben többször gyöngékedett. A beavatottak tudták, hogy szívbjaja kiújult, de lehetőleg titkolták a dolgot. A király éppen betegsége miatt utazott karácsony előtt Brighton tengeri fürdőbe, ahol jobban lett. Amikor a király betegségről szóló hírek az újságok útján a nagyközönség körében is elterjedtek, az angol nép fogadási kedve — avagy talán a lojalitása — saját-szerű „üzleti ténykedés”-ben nyilvánult meg. Ezrével siettek az emberek a biztosító társasághoz és vagyoni helyzetük szerint ötven, száz, ezer, vagy még ennél is több font sterlingre biztosították szerett királyuk életét. A biztosítás például olyképp volt megkötve, hogy 5—10 perzentos biztosítási díj fejében (a perzent mindig összefüggésben volt

a király állapotáról elterjedt hírekkel) a biztosító társaság Edvárd királynak 1908. december 31-ike előtt való elhalálása esetére a biztosítónak kifizette volna a kikötött összeget. A biztosítási összegek között öt és tízezer fontos (240.000 koronás) tételek is szerepeltek.

(Haydn-anekdota.) Tudvalevő, hogy Haydn művei között van egy, amelynek ökr-menuette a címe. Bizonyára nem sokan tudják, hogy a hírneves zeneszerző miért adta ezt a bizarr nevet menuette-jének. Történt egy napon, hogy a mester zongorájánál ült s egyik darabját komponálta. Egyszerre csak kopogtatnak ajtaján s belép egy nyárs-polgáris ember. Mély tisztelettel meghajlik a művész előtt s így szól:

— Bocsásson meg, művész ur, hogy zavarom, de egy igen nagy kérdésem volna önhez. A leányomnak holnap lesz az esküvője és én meg akarom lepni valamivel. Ön... én nagyon szeretem az ön gyönyörű menuette-jait s arra kérem, csináljon egyet nekem a leányom esküvőjére. Szívesen megfizetek érte, akármibe kerül.

— Semmibe sem kerül, jó ember.

— És már holnap meg is kapom?

— Eljöhét érte.

Ezzel a jóvevény boldogan távozott.

Másnap Haydn furesa zajra ébredt. Ablaka alatt böges és kiabálás hallatszott. Jóformán rá sem ért ez előtte szokatlan tünemény fölött töprengeni, máris belépett hozzá a tegnapi idegen, ki nem volt más, mint a városka derék mészáros.

— A menuette-ért jöttem — szolt alázatosan. Haydn átnyujtotta a kész művet. A mészáros nagy hálálkodások közt így szolt:

— Ha meg nem sérteném, fogadja el tőlem hálám jeléül ezt a csekélységet — és kimutatott az ablakon az udvarra.

Haydn mosolyogva nézett ki s egy gyönyörű aranyozott szarvu ökröt pillantott meg. Semmi áron sem akarta elfogadni, de a derék mészáros nem tágitott:

— A legszebb ökröm, ne sértsen hát meg a művész ur a visszautasításával.

Haydn végre elfogadta s a mészáros boldogan távozott.

Innen az ökr-menuette elnevezés.

**BRÁZAY
SÓS-
BORSZESZ
A
LEGJOBB!**

Kapható mindenütt! Ovakodjunk utáztatoktól!

Belépési felhívás
az általunk alakított 25 darab, évi 3 huzásban játszó
Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegy-csoportba.
Ezen sorsjegy-csoport 25 tagból áll a 36 havi időtartamra
alakult. Minden tag havonta 3 kor 95 fillért fizet be. A
sorsjegy-csoport tartama alatt a 25 darab sorsjegyre
teljesen ingyen játszik, a kihuzott nyeremények egy huszon-
ötödének részese és a 36 hónap lejáta után minden tag 1 drb
Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyet kap,
melyre még 67 évig játszik. Az első részlet beküldése ellében meg-
küldjük a 25 drb **Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegy-**
ről szóló sorozat és számot tartalmazó részvételi ívet azonnali játék-
joggal. **Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyekre**
90 korona előleget adunk.
Részletfizetésre is kapható.
Általános Bank Részvénytársaság BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körút 39.

Nagyon sok vizet fizetek!
Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában
vizmérő
ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja.
Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb.** A heti ellenőrzés nyomában fölfedi
a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.
Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I, Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

Az „Egyetértés Vasárnapjában“
megjelent clichék
mérsékelt áron kaphatók az
Egyetértés kiadóhivatalában Bpest, VI., Eötvös-u. 32.

**MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16.**

**Gramofon
Hegedűk
Czimbalom**
Forgatható és ön-
működő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt
részletfizetésre
bármilyen hangszert vásárolna, saját
érdekében cselekszik, ha bekeri
IVÁN és VÁRI
áruházának
Budapest, Váci-utca 22.
**nagy képes
főárjegyzékét.**
Szállítunk: Vadászfegyvereket, re-
volvereket, fényképező készülé-
keket szintén kedvező részlet-
törlesztésre.
Gramofon lemezekből megjelent újdonságok
kitűnően alkalmasok.
Lemez műsor jegyzékét azonnal
küldünk.
Képek és műlapokból nagy választék.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 25

Magan építőiparos-
iskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. **Vagi József** műépítész igazgató, Budapest, VII., ker. Baross-tér 17. szám. 29110

Azonnali pénz-
elöleggel beraktározzunk bútort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz raktárainkban „utólagos díjtétel nélkül” s igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Árpád és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

12 db Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 ft. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 ft. 12 Visit 150 a legszébb kivitelben **Herz fényképezőmű.** Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Grammofon!
200 koronás, vadonat új, 16 forintos eladó. Lemezek! Nyár-utca 5. ajtó 5.

Ha meglepő és
praktikus alkalmi ajánlatokra akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Városház-utca 6. (volt Granátos-utca) céghez forduljunk. E régi szolid cég nál elönyösen szerezhettünk be arany-, ezüst- és ékszerárut. 29505

Asztalosok
aj javedelmi forrását le- ről képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztőség Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Kollós tyúk
hiányában csirkét, libát kelthetünk (nem géppel) biztos sikerrel. 220 fillér beküldése után utasítást küld Szentpétery Istvánné Mezőtúr.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás- oktatás. Ingyenes gépírástanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépíró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépírási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindenféle írás és diszmnak elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepírás osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepírás- oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. l. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 262

Penzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít **Hirsch és Társa** Budapest, VII., Szegényház-tér 5. szám.

Mme. Valter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8. I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadhatók. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította **Markovits Ivan** 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger szakiskola.** (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előtt Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépegektől s más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 28944

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi család Singer varró- gépek, zsuzszekrény- nyel sőt jótállással csakis **SINGER A.** műgépésznel
Epest, főútlelet **Akáofa-u. 55.**
Mindennemű varrógépek javítását a legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a leg újabb rendszerű
bankhitel
újján kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszerterelő
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alar- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: **Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma.** Epest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névévészze össze más hirdetéssel. 661

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szönyegeik, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

Elsőrendű
THE ROYAL
beszélőgépeket
a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári áron 30% árleszállítással szállítunk havi 8-10 K részletezést is, vidékre is bár — hova. —
Láng Jakab és Fia grammofon gyártók
Budapest, József-körút 41. Előküldetünk: VII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. szám. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vadászfegyver
Bítká kedvező alkalmi vétel- egyenként is potom aron eladó. Közöttük Toplewerculus Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grenzer-zárú. Bücksfinte 40 frt. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsővel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint **Branning** Welodoghhammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és
Gramofon beszélőgépek
valamint **Görz. Zeiss, Voigtlander** és más finom lénykepezőgépek, perza szönyegek és egy motorkerepár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónal. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagóni butorok, szönyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. l. en. Kazinczy-utca sarok. 267

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági, örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, szemléket, lakások, üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s elűntt egyének és névtelen levelek irónak kinyomozását, bel- és külföldön. **Barna Libor János,** Budapest, Rákóczi-ut 6. l. 15. Telefon 103-52. 28587

Fűthető fürdőkád,
körmelegítő kályhával, kádak 12 K-tól felebb, jégzekrények és háztartási cikkek nagy választékban.
LEFKOVICS ADOLF
Wesseleny-utca 51/E Erzsébet-körút és Harsia-utca között
Árjegyzék bérmentve.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.
SINGER JAKAB
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám
Izabella-utca sarok.

A Franklin-Társulat kiadásában legújabb megjelent:
ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYÜJTEMÉNYE
Közli, számos fizikus közreműködésével
ABRAHAM HENRIK
az „Ecole normale supérieure” tanára, a „Société française de physique” főtákos.
Fordította **Szijártó Miklós.**
I. rész: Műhelymunkálatok. — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika.
II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával.
Ára a két kötetnek 16 K.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

+ Soványtság +
Az egyedüli eredménnyel kísért háziszor a dr. **William Bartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Verszegység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutelve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: **Balázs Mór E.** Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

GUMMI
és francia hálolyag különlegességeink u. m.:
„NEVERIP”
2, 4 K-ért tucatonként
„HERKULES”
3, 5 K-ért tucatonként
„GARANTIE”
(elszakíthatatlan) 3, 5, 8, 10, 12 K tucatonként.
Kapható:
Glück, Schmeidek és Rosenberg
nagykereskedőknel.
Epest, VII., Rákóczi-ut 86/E. a keleti p. u. közelében. Küldünk 3 mintát bérmentve, 1 kor. helyeg beűlítése után. Szétküldés diszkrétan.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszer a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békéscsabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

Zálogcédulát
ingokról is, brillantot, aranyat, ezüstöt, ékszer és régiéget veszek. Kertész ékszerész, Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

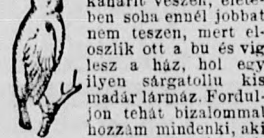
Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Rézagy ... frt 46.—
Vasagy matracozal ... 8.60
Gyermekagy ... 11.90
Sodronyagy-betét ... 3.50
Vas- és rézbutorok gyártásában.
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz.
TELEFON 57-91.

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt.
Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedüli által, melyek a mellét fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek graciózus teltségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egész szervezetet megterhelje. Garancia arzenikummentes.
A nők k. v. előségeitől ajánlva. Abszolút diszkrétó. Egy doboz használati utasítással franko 4.45 korona elözetes beküldése vagy 6.75 korona utánvétel mellett.
I. RATIE gyógyszerész **PARIS.** — Raktárak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész Singelstrasse 15. Budapest, Török József gyógyszerész Király utca 12.

Magyar harzi kanári-tenyeszde Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanarit veszen, életében soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és viglesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lármaz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megleljenek. Debrecenben lakom és kanarit vevelek, **Agoston István** a nevem Magyarország a hazám, 26. szám alatt lakom a Péterfia utca b. énekes kanarik darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésre alkalmas nőtények darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hűdegben is gondosan csomagolva. Főtákos: **Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen.** A legnagyobb tenyeszde és szetküldési intézet.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviselő kölcsönt
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nines! Díjazás utólagos! **Felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra** 4-62-5.05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra **Óvadékokra** az érték 75%-ig katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. **Tárczahitelt, Vállalkölcsönt** gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. **Osztályosrsejgek** hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! **Kun és Társa** bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, V. Lipótkörút 29. II. em. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 25430

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban állandó nagy raktár
LAUB LIPÓT
BUDAPEST, 648
Liszt Ferenc-tér 17. sz

INGYEN!
Sérvkötő,
műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.

UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK
páratlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sérv is elzárható.
SÉRVKÖTŐK
egyoldalú 4-14, két old. 8-28, gummból 8-12 korona.
Gummiharisnyak, haskötők
nérték szerint készítettnek.

Magyar Orvosi Műszertár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rákus-körházal szemben.)
Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CM. NAGYSÁGBAN CSORÁGOLVA SZINEB
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISZELŐK MINDENNYIT PÉLVÉTELNEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYKÉPMŰVÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VI. NOTTERVILÉD-046 NYITÓÉRTVE AZ 1908. ÉVI PÁRSI KEMZETI TÖZSI KIÁLLÍTÁSON DÍSZTÖLÉVEL KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMELEL.